

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

.. 1881.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

*La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.

*La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

Cliquer [ici pour accéder aux tarifs et à la licence](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

*des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

*des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter reutilisation@bnf.fr.

8 II
243

1038

եի

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՅ

1881

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

եի

ԲՈՒՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ

4373

ԵՒ ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԱԶԳԻՍ

ՌՅԼ, = 1330

~~~~~

ՀՐԱՄԱՆԱՐ

Տ. Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ Ս. ԱՐԻԳԻՍԿՈԳՈՍԻ

ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ Կ. ՊՕԼՍՈՑ

— x —

ՏԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ

Calendrier
et prédiction des temps
pour l'année chrétienne 1881,
année arménienne 4973
année du calendrier national 1330
par Jérémie, prêtre de Kasikau

propriété de l'hôpital national
arménien du St Sauveur
Constantinople,
Imprimerie Aramian.

ՕՐԱՑՈՅՑ

ԵՒ

ԳՈՒՇԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻ ԲԵՐՈՒՄ

1881

92.34718

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ

ԲՈՒՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ

4373

ԵՒ ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԱԶԳԻՍ

Ռ.ՅԼ, 1330

ՅՅԵԻՆԵՆԻ ԵՆԵՏԻՆ ԲԱԿԱՆԱԿԻ ԽԱՌԻՆԻ

ՍԵՊՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. Փրկչեան Ազգային Հիւանդա-
նոցի Հայոց

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

2008-112357

Ի Հայրապետութեան
Տ. Տ. ԳԵՈՐԳԱՅ Դ. Ս. ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

Ի Պատրիարքութեան
Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ Ի Ս. ԵՐՈՒՍԱԴԷՄ

Հրամանաւ
Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ Ս. ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ
ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ Կ. ՊՕԼՍՈՅ

ԹՈՒԱԿԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ 1881

ԵՒ

ՏՕՄԱՐԱԿԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ 1330, ՌՅԼ

Գիր տարւոյն է.....Ն
 Եօթներեակն .....Դ
 Վերադիրն .....Թ
 Իննեւտասներեակն..... 18
 Տանուտէրն ..... Առիւծն
 Բուն ձայնքն աճ, բճ, գճ, դճ,
 ձախակողմեան դատուն են, սկսեալ
 'ի Բուն բարեկենդանէ :

ԸՍՏ ԼԱՏԻՆԱՑ

Վերադիրն է.....0
 Կիրակագիրն .....Բ
 Ոսկեթիւն 1
 Իսկ Չատիկ նոցա միով շարաթաւ
 յառաջ է քան զմերն :

ՏԱՐԵՄՈՒՏՔ

Բուն Պուոյն Հայոց	4375	Օգոս.	11
Թուին Տօմ. ՌՅԼԱ	1331	Օգոս.	13
Ազարիայի ՄԿԶ	266	Մարտ.	21
Տանկաց	1299	Նոյեմ.	10
Հրէից	5642	Սեպտ.	12

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Օ.	Օր ամսոյն:
Լ. ԼԴ.	Լատինացւոց:
Տ. ՏԳ.	Տանկաց:
Գ.	Գասըմ:
Խ.	Խըտրէլէզ:
Յ. ՅԶ.	Յունաց:
Տօճ.	Ըստ տօմարիս մերոյ:
Յայօճ.	Ըստ յայսմաւուրաց:
Ա.	Ազարիայի:
Հ. ՀԵ.	Հրէից:
☉	Արեգակն:
Ծն. Լս. ☉	Ծնունդ Լուսնի:
Առ. Բն. ☽	Առաջին Բառորդ Լուսնի:
Լր. Լս. ☽	Լրումն Լուսնի:
Վջ. Բն. ☾	Վերջին Բառորդ Լուսնի:
Ծ. Ա.	Ծագումն Արեւու:
Կ. Օ.	Կէս Օր և Կէս Գիշեր:
Ե. Տ.	Երկայնութիւն Տունջեան:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Լայն աշխարհ. 41°. 00'. 16". Հիւսիս:
 Երկ. ի Փարիզէ 26°. 38'. 50". Արեւմտ:
 Եւ ժամքն հաշուին ի 24. սկսեալ յետ
 մտիցն արեւու:

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԲ, ԵՒ ՄԻՋՈՅԲ ԴՈՅԻՆ		
Օր ԾՆԴԻՆԱՆ		Գշ. 27
Միջոց ուտիք աւուրք		27
Առաջաւորաց բարեկեն.	Փնսր.	1
Սուրբ Սարգիս	»	16
Օր Տեառներնդառաջի		Եշ. 22
Բուն բարեկենդան	»	22
Օր Աւետման	Աւագ	Գշ. 12
ՉԱՏԻԿ	Ապրիլ	12
Երեւման Խաչ	Մայիս	10
Համբարձումն	»	21
Հոգեգալուստ	»	31
Բարեկենդան Լուսաւորչ.	Յունիս	21
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ	»	27
Բարեկենդան Վարդապ.	Յուլիս	12
ՎԱՐԴԱՎԱՐ	»	19
Միջոց շաբաթ պահօք		Չորս 9
Բարեկ. Աստուածածնի	Օգոս.	9
ԱՍՏՈՒԱՅԱՍԻՆ	»	16
Միջոց շաբաթ պահօք		Չորս 6
Բարեկենդան Ս. Խաչի	Սեպտ.	6
ԽԱՉՎՅՐԱՏ	»	13
Վարագայ Խաչ	»	27
Միջոց ուտիք շաբաթք		Եօրն 25
Գիւտ Խաչ	Հոկտ.	25
Հրեշտակապետաց	Նոյեմ.	7
Յիսնակաց Բարեկենդ.	»	15

Սուրբ Յակոբայ բարեկ. Դեկտ. 6
Սուրբ Յակոբ » 12
Օր Բարեկենդանի Մենդեան Գլ.

ՇԱՐՑ-ԱԿԱՆ ԱՒՈՒՐԻ ՏԱՃԿԱՑ

Ախրըը էրպային. Յնվ. 17	Սեփեր	ԴԳ
Էվվէլի խամսին » 18	»	ԴԵ
Մէվլուտ. » 30	Բայ. Էվ. 15	
Ճէմրէի էվվէլ Փտ. 7	»	ԴԶ
Ճէմրէի սանի » 14	»	ԴԷ
Ճէմրէի սալիս » 21	Բայ. Ախ. 0	
Պէրտիւլ ածիւզ » 24	»	Ա
Ախրըը խամսին Մրտ. 8	»	ԴԸ
Նէվրուզ » 9	»	ԴԹ
Խըարէլէզ Ապ. 23	Ճմ. Ախ. Կ	
Իւչ այլար Մյս. 17	Բեհեպ	Դ
Միրան կէճէսի Յնւ. 12	»	ԴԿ
Ամառնամուտ » 10	»	ԴԼ
Էվվէլի էյա. պհր. Յլս. 17	Բամզ.	Դ
Ախրըը էյա. պհր. » 24	»	ԴԴ
Պէրամ կէճէսի » 29	Շպն.	ԴԵ
Գատըր կէճէսի Օգս. 10	Բամզ.	ԴԶ
Բամազան պայրա. » 14	Շեվվլ.	ԴԷ
Կիւզ այլար Սպ. 11	»	ԴԸ
Գուրպան պայրա. Հկտ. 21	Զիլիճ.	ԴԹ
Գասըմ » 26	»	ԴԿ
Զէմհէրիբ Ղկտ. 10	Սեփեր	ԴԼ

ԱՄՍԱՄՈՒՑԻ ՏԱՀԱՅ

Րէպիւ Էվվէլ	Յուճուար	49
Րէպիւ Ախըր	Փետրվար	47
Ճէմազիւ Էվվէլ	Մարտ	19
Ճէմազիւ Ախըր	Ապրիլ	47
Րէճէպ	Մայիս	17
Շապան	Յունիս	15
Րամազան	Յուլիս	15
Շէվվալ	Օգոստոս	14
Չիլգատէ	Սեպտեմբեր	12
Չիլհիճճէ	Հոկտեմբեր	12
Մուհարրէմ 1299	Նոյեմբեր	10
Սէֆէր	Դեկտեմբեր	10

Յայսմ ամի մեզ տեսանելի խաւարումն Լուսնի 'ի Նոյեմբեր 24:

Անտեսանելի խաւարումն Արեգական, 'ի Մայիս 16:

Անտեսանելի խաւարումն Լուսնի, 'ի Մայիս 31:

Չի այս երկորին խաւարումնք չեն 'ի մերում կիսագնտի, ուստի, և մեզ անտեսանելի:

ԱՒՈՒՐԳ ՏՕՆԱԽՄՐՈՒԹԵԱՆ
 ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԻՐԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ
 ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅ ԳԻՒՂՕՐԷԻՑ

- Փետր. 19 Սրբոց Վարդանանց զօրա-
 վարաց. 'ի Տէրրի գիւղ:
 Ապրիլ 12 Սուրբ Յարութիւն 'ի թի
 Արքունի նաւատեղեաց:
 Ապրիլ 12 Ս. Յարութիւն. 'ի Բերայ:
 Ապրիլ 12 Ս. Յարութիւն. Գումգարու:
 Ապրիլ 26 Ս. Ստեփաննոս. 'ի Խաս-
 գիւղ:
 Մայիս 10 Երեւման Խաչ. 'ի Գուրու-
 շէշմէ:
 Մայիս 21 Ս. Փրկիչ. յԱզգային Հի-
 ւանդանոցի:
 Մայիս 31 Ամենասուրբ Երրորդութիւն
 'ի Բերայ:
 Յունւ. 7 Ս. Եղիա. յԵյիպ:
 Յունւ. 7 Ս. Եղիա. Պէյթօզ:
 Յունւ. 8 Ս. Հռիփսիմէ կոյս. 'ի Պէ-
 յիւք տէրէ:
 Յունւ. 11 Ս. Յովհաննէս Գարապետ.
 'ի Ստէնիա:
 ՅՅ. 13-14 Ելն 'ի վիրապէն Ս. Լուսա-
 ւորչին. 'ի Գուզկունճուք:
 ՅՅ. 13-14 Ելն 'ի վիրապէն Ս. Լուսա-

	ւորչին. 'ի Գերգմ. Բերայի:
ՅԱ. 27-28	Գիւտ նշխարաց Ս. Գ. Լուսաւորչին. 'ի Ղալաճիա:
ՅԱ. 27-28	Գիւտ նշխարաց Ս. Լուսաւորչին. 'ի Գընայլ կղզին:
ՅուԱս. 30	Սրբոց Երից Մանկանց . յԷմիրկէն:
Յուչս. 5	Գիւտ Տփոյ Ս. Աստուածածնի. յՅէնի գիւղ:
Յուչս. 5	Գիւտ Տփոյ Ս. Աստուածածնի. յԵյիպ:
Յշ. 11-12	Սրբոց Առաքելոց. 'ի Գանտիլի:
Յուչս. 19	Ս. Կարապետ. յԻւսկիւտար:
Յշ. 25-26	Ս. Սանդուխտ. 'ի Հիսար:
Օգոս. 16	Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի, 'ի Գուճգարու, յԱզատլը:
Օգոս. 16	Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի. Քրիստոս Թագաւոր. 'ի Գատը գիւղ:
Օգոս. 16	Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի. Ս. Նշան. յԱլէմտաղի:
Օգոս. 23	Ը. օր Վերափոխման. յՕրթագիւղ:
Օգոս. 30	Գիւտ Գօտւոյ. ՊէշիքՅալ:

Սեպտ. 8	Ծնունդ Ս. Աստուածածնի. 'ի Մաղըր գիւղ:
Սեպտ. 13	Խաչվերաց. յիւսկիւտար:
Սեպտ. 13	Խաչվերաց. Ս. Շշան. Գար- ձալ:
Սպ. 26-27	Ս. Գէորգ. 'ի Սամաթիա:
Հոկտ. 18	Ս. Յովհաննէս Աւետարա- նիչ. 'ի Նարլը գարու:
Հոկտ. 18	Ս. Յովհաննէս Աւետարա- նիչ. 'ի Կէտիկ բաշա:
Հոկտ. 19	Ս. Յովհանն Ոսկերերան. 'ի Գարակէօմրիւկ:
Նոյմբ. 8	Ս. Հրեշտակապետք. 'ի Պա- լատ:
Նոյ. 28-29	Ս. Թադէոս և Բարձուղի- մէոս. յԵէնի գարու:
Դեկտ. 6	Ս. Նիկողոս. 'ի Թօք գարու:
Դկտ. 12-13	Ս. Յակոբ. 'ի Դասըմ բա- շա:
Դկտ. 12-13	Ս. Յակոբ. յԵէտի գուլէ:
Դեկտ. 26	Ս. Ստեփաննոս. յԱյիսՅէ- ֆանոս:
Դեկտ. 29	Ս. Յակոբ Առաքեալ. յԱլ- ձը-մէռմէռ:

ԲԱՆՏԵԱՌՆ

ԳՈՒԹ

Յերկուս մահու աշխարհըս կայր 'ի տագնապ,
Հուր էր երկին, եւ յերկրի՝ ահ եւ խուճապ,
Մինչ ընդ այերս սուրայր սուտեր մի 'ի մէտ
Իբր յուզնապիրկ աղեղանէ ձգեալ նետ,
Ուստի շանթից հատանէին բիւր լուցկիք
Ձերթ կուան ընդ սալ Ծուլմամբ Թուլցեալ կայծոռիք.
Ջորս դառնաշունչ վանեալ խորշակ ընդ ալիս,
Քոց թ ցամաքս, բոց հարակէր 'ի կղզիս.
Ձի Մարտ եւ Սով, սերտ ընդ իրեարս դաշնակիցք,
Յածէին շուրջ, և զհետ նոցին՝ արհաւիրք.....
Ընդ որ անցինն զուժեաց մահու աղաղակ,
Եւ եկն Օրհաս բնակել 'ի լռին աւերակ
Նրբ շէն ու շէնք 'ի մօրս արեանց փոխեցան,
Ընդ ժանտ ոտամբք կոխեալ վրիժուց 'ի հնձան.
Գետք կապուտակք վտակս կարմիրս հոսեցին,
Եւ դիականց վերայ ագռաւք երգեցին:

Խուճ մի եւլս, և որ ինչ է՝ լինէր զբաւ.
Այլ որ Հզօրն է զօրութեամբ ասէ. « Բաւ . »
Արեզն յայնժամ ընդ ովկիան 'ի մուտս էր.

Եւ Յուսի ամպրոպն, 'ի բոսորբա ներկանէր,
Մինչ ի ծոցոյ շէկ սոկեման նարօտից
Նոր իմըն ցոլ տակաւ սփռէր լուսալից.
Ոչ գարեւու ունելով ինչ ծիր անձուկ,
Ոչ տապ, և ոչ՝ զերթ լուսնակի շող տամուկ,
Այլ լոյս մեղմիկ սահեալ յոլորտ քառուղի
Հեշտ քան զսիւք, արագ քան զմիտս ծաւալի:

Ձիա՞րդ իցէ ինձ զհրաշիցն առնել վէպ,
Որ գործեցանն և գործեցին անվրէպ.
Ձէ ինչ ասել. «Թէվրեան զազտնեաց յայտնութիւն,
Կամ որ յԱՅԵՆս դիցանուէր իմաստութիւն
Որ յԱրուսթուն ասպա տոնալ զիւր շրջան,
Ազատ Յափնեօր արդ յարեւելս է ժաման:»
Ձի զկերպարան լուսոյս՝ կամ յոր տարեբաց,
Պերճիմաստ որ կամ ներկուռ մեզ ոչ պատմեաց.
Այլ որ Արզարն է նա ծանոյց համօրէն
Թ'է սա Հոգի այնքմ որ էրն՝ և Որ էն.
Ձէն նորին Սէր որ տապալէ զոգի չար,
Եւ ինքըն Գուժ, համայն բարեաց մեզ տիպար,
Արէգ մըտաց, նոյն և սրբտից՝ ուր չիք սխ,
Սովաւ հաշտեալ՝ փարին սոտխ ընդ սոտխ,
Յնծայ երկիր զի ոչ եւրս տիրէ Հեռ
Ոչ այր զընկեր իւր զազանաց առնէ կեր,
Առիւծ զժանիս իւր ամփոփէ, օձն զՅոյն,
Եւ անասպատն զգեւու անդրէն ցնծութիւն.

Չի բան Տեառնն իշխանութեամբ որ յաղծէ,
Լու 'ի լու մեզ բարբառեցաւ և ասէ.
Առ իշխաննս, «Որ մեծն է հարցէ սպաս»,
Առ վարդապետս, «Մի լինիք սուտակասպաս»,
Առ տառապեալն, «Համբեր և յուսա 'ի Տէր.»
Առ ապիզարն, «Կի'ն դու, մի ևս մեղանչէր.»
Առ ամբոխնն, որեաք գռեհիկ և տղէտ.
«Ուտարուք արդ, լերուք բարի, մի' տղէտ»
Եւ յայնմ օրէ սուրբ Սէր տակաւ առ տակաւ
Լուսով բանին ընդ տիեզերո սփռեցաւ,
Եւ մահացուքս ծաննաք թէ աստ չիք ինչ մեր,
Թէ եղբարք եմք, բանիւ Հաստչին 'ի պատկերս

Ո՞ք քաղցրիկ Գուժ, ո՞ք պատմեսցէ զգեղ քո...
Բայց օրհնութիւնք է՞ծէ իցեն քեզ հաճոյ
Նախ զիմս ընկալ, որ արդ եղբարցնն մերոց
Առ դուրս դրախտի առատութեան նք՞ծելոց,
Յածեալ 'նդ աշխարհ, 'նդ ազի ալիս անդր'ի բաց,
Քաս սովելոց զողորմութեան բաշխել հաց:
Ո՞չ դու ինքն ես որ նստիս արդ առ մահճի
'ի գաւթքս խօթացելոց Տանն Ազգի (*)
Ու՛ր արտօսը յայլս առնուս 'նդ Սևովքդ ըսպիտակ
Չորք մանկըտի իբր նորամայր զիւր որդեակ:

(*) Հեղինակը սովոր է այսպէս անուանել
Փրկչի ազգային հիւանդանոցը.

Իցի՛ւ որ զայս ընթեռնուն զիմ անշուք տաղ
Գորովանօք 'իսէր քոյին վառեայք վազ,
'ի գանձիկ քո տային զԱյրւոյն լումայս խուն,
Դու կըշտէիր արդեօք նոցա շնորհս անհուն.
Այսպէս լինէր բարւոյն' բարեօք փոխադարձ,
Եւ քերթողիս ասիկարի մեծ մի վարձ:

Տ. Ո Ս Կ Ա Ն

Յ Ո Ւ Ն Վ Ա Ր
31

Տ. Քեանուանի Սանի.

13	1	Եջ. աձ. Գ. Օր պահոց Ծննդեան, և ԿԱՂԱՆԴ. այսինքն Տարեմուտ 1881 Պուսկանին: Հարց. ապ. րի. ր: Յն. Տժն անսանա- նալու-իւն, և յիշարայ Բար- այի հայրապետին: Լր. Յս- նասարի 13: ՔԼսր Տժմարի, Քաղցի ԻԲ: Ըսր Յայսմ. Քա- ղցի ԻԴ: Ըսր Աղարիայի, Աբամայ ժե: Ըսր Տաճկաց 1891, Սեֆերի 14 Գառջի Ն: Ըսր Հրեկո Սեֆ-ի 13:	17	ՆԱ
14	2	Ուր. ապ. Գ. Օր պահոց Ծննդեան: Հարց. հան. Գ:	18	ԴԳ
15	3	Շր. ղձ. Ե. Օր պհց. Ծննդ: Ե. Սրբոցն Բարսղի հայ-	19	Վ.

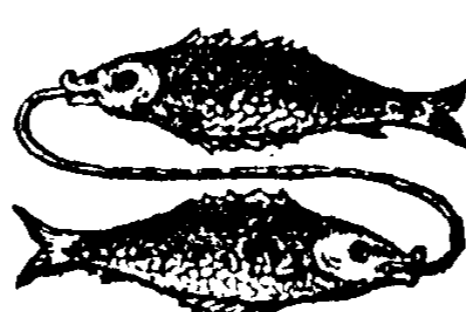
L	0	ՅՈՒՆՎԱՐ	S	Գ.
		րապետին, և եղբոր նորա Գրիգորի Նիւսացւոյն, Սեղ- րեւորոսի Հռոմայ հայ- րապետին, և Արքայ Եփ- րեմի Խուրին Ասորւոյ: Հր. Տարեգլխի րնկոյ:		
		☉ Հր. Հս. ժմ. 20. ր. 41: Անձրեւաբեր հողմունի:		
46	4	* Կիր. թկ. 2. Օր պահոց Ծննդեան: ՀԲ. Դ. տ:	17	ՎՂ
47	5	Բշ. գձ. ձրագալոյց Ծննդ- դեան եւ Մկրտումեան Քրիստոսի: Եւ Յն: Եւ- տիւրիտ երեկոյն:	17	ՎԴ
48	6	* Գշ. գկ. Տօն ԾՆՆԻԵԱՆ եւ ՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ: Ուրիտ ե ժեզ սաքն օր անձ- րոց: Յ. Մկրտումն Տեառն: 11⁰ Տար. Գահ. Կիյեով Կայսեր Գերմանիոյ.	18	ՎԴ
49	7	* Գշ. դձ. Բ. Օր Ծննդ: Յիշատակ Մեծերոց: Յն. Յով- հաննա Կարապետին:	19	ՎԵ
20	8	Եշ. դկ. Գ. Օր Ծննդ: Յայտմ. Դ. Արաց:	20	ՎԶ

Ն		Օ	ՍԷՖԵՐ	Տ	Գ
			☉ ի Զրհոսն. Ժ. 14. ր. 22: Տճ. Պարտի Տելլ:		
21	9		Ուր. աճ. Դ. Օր Ծննդեան: 52 ⁰ Տար. Ծնն. Օսկար Բ. Թ. Շուկաի-Նորվեկիոյ.	ԿՆ	ՎԵ
22	10		Շք. աղ. Ե. Օր Ծննդեան: Տօժ. Աբայ:	ԿԵ	ՎԿ
23	11		* Կիր. թճ. Զ. Օր Ծննդ: ☾ Վ. Բ. ԺՎ. 15. ր. 49: Խառնակ եղանակ:	ԿԴ	ՎԸ
24	12		Բ. թղ. Ե. Օր Ծննդեան:	ԿԳ	ՎԳ
25	13		* Գ. զճ. Ը. Օր Ծննդեան, և Տօն Անուանակոչու թեան Տեան:	ԿԲ	ՎԲ
26	14		Գ. զղ. Պեր: Հրո. աղ. Ե. Ե:	ԿԱ	ՎԱ
27	15		Ե. զճ. Տօն Ծննդ. Սրբոյն Յովհաննու Կարապետին: Ա. Ուրան:	ԿԿ	ՎԿ
28	16		Ուր. զղ. Պեր: Հրո. հան. Ե. Ե:	ԿԸ	ՎԸ
29	17		Շք. աճ. Սրբոյն Պետրոսի հայրապետին, Վլասայ եպիսկոպոսին, և Արիստ- ղոմայ սարկաւազին: Յն. Անթնի Անապատախանին: Տ. Արշէր Արային, Լեւ Մա- սանթրիայ Ա. Ժամին Բան:	ԿԷ	ՎԷ

Ն		Օ	ՍԷՁԵՐ	Տ	Կ
			☉ Ի Զրհնակ. Ժ. 14. ր. 22: Տճ. Պարտի Տեւէ:		
21	9		Ուր. աճ. 7. Օր Ծննդեան: 52 ⁰ Տար. Ծնն. Օսկար Բ. Թ. Շուկար-Նորվեկիոյ.	71	Կ7
22	10		Շր. աղ. 5. Օր Ծննդեան: Տճ. Աբայ:	72	ԿԿ
23	11		* Կիր. րճ. 2. Օր Ծննդ: ☾ Վ. Բ. Ժ. 13. ր. 49: Խառնակ եղանակ:	73	ԿԸ
24	12		Բ2. րղ. 5. Օր Ծննդեան:	74	ԿԹ
25	13		* Գ2. րճ. 2. Օր Ծննդեան, և Տօն Անուանակոչութեան Տեան:	75	Լ
26	14		Գ2. րղ. Պեր: Հրց. աղ. 7. Ե:	76	Լ1
27	15		Ե2. րճ. Տօն Ծննդ. Սրբոյն Յովհաննու Կարապետին: Ա. Ուրան:	77	Լ2
28	16		Ուր. րղ. Պեր: Հրց. հան. 7. Ե:	78	Լ3
29	17		Շր. աճ. Սրբոյն Պետրոսի հայրապետին, Վլասայ եպիսկոպոսին, և Արիստ- ղոմայ սարկաւազին: Յճ. Անրճի Անապատականին: Տ. Արշէ Աբային, Վերջ Կո- տաներէն Ա. Ժամին րան:	79	Լ4

L O		ՓԵՏՐՎԱՐ	S Գ	
		46 ⁰ Տարեդ. Ծննդ. Տ. Ներսիսի բարձրաշնորհ Պատրիարքին Կ. Պոլսոյ.		
10	29	Եշ. զձ. Սրբոյն Անդրիա- նոսի, և կնոջն Անատոլայ, Թէոդորոսի և Ելեւթիւրո- սի վկայիցն: Հրց. Տար. Գէ. Ե:	11	97
11	30	Ուր. զկ. Պիր: Հրց. հան. Ե: Յն. Հայրապետացն Բարդէ, Գրեգորի, և Յովհաննոս Սա- լեբեբանին: Տճ. Մեղլուր:	12	98
12	31	Եր. դձ. Սրբոյն Իսահակայ Պարծևելի հայրապետին մերոյ:	13	99
Փ Ե Տ Ր Վ Ա Ր 28 Տ. Շուպար.				
13	1	✠ Կիր. դկ. Գ. զկնի Ծնն:	14	99

		ԲԵՊԻԼ ԷՎՎԵԼ	Տ	Գ
1	0	ՀԲ. Է. տ. ցվերջն: Բա. րեկենդան Առաջաւորի պահոցն: Լր. Եօթանամե- րորդ կերակ:		
14	2	Բշ. աճ. Ա. օր պհց առաջ: Հրց. ապ. ալ. Ե: Յն. Տեա- նընդարար, և լուծումն պահոց յայտ եօթնեկի: ⊙ Լր. Լս. ժմ. 15. ր. 15: Անձրեւարեր հողմուց:	10	100
15	3	Գշ. ալ. Բ. օր պհց. առաջ: Հարց. ապ. ԲՅ. Բ:	17	101
16	4	Դշ. թճ. Գ. օր պհց. առաջ: Հարց. ապ. ԲՅ. Գ:	17	102
17	5	Եշ. թկ. Դ. օր պհց. առաջ: Հարց. ապ. ԲԷ. Ե:	18	103
18	6	Ուր. գճ. Ե. օր պհց. առաջ: Եւ յիշատակ Յովնանու մարգարէին:	19	102
19	7	Շք. գկ. Սրբոցն Սարգսի զօրավարին, և որդւոյ նո- րա Մարտիրոսին, և չո- րեքտասան զինուորացն: Յայտ Մեհեկան: Տճ. ձեհեկ Էվվել պեհալա, օր էլանե-	20	100

L O		ՓԵՏՐՎԱՐ	S Գ	
		Լոյ Ղերմա-Քեան արեւոս 'ի յօրս :		
		⊙ ի Յուդիւն . ժւ. 3 . ր . 7 : Տճ . Հս-Ք :		
20	8	* Կիր . դձ . Դ . զկնի Օնն : հք . է . տ . ցէցըն Հրանտ :	ԴԵ	Կ՝Զ
21	9	Բշ . դկ . Սրբոցն Ատովմանց գորովարացն : Տօճ . Մե- հեկան :	ԴԶ	Կ՝Է
22	10	Գշ . սձ . Սրբոց Սուրբիւ- սանց վկայիցն : Հրց . Տար . ԴԷ . Բ : Յն . Հարաւաճարսի Գահանային :	ԴԸ	Կ՝Ը
		⊕ Վ . Ք . ժւ . 5 . ր . 10 : Մերք պարզմերք անձրեւ :		
23	11	Դշ . սկ . Պհր : Հրց . հան . Կճ :	ԴԹ	Կ՝Թ
24	12	Յշ . քձ . Սրբոց Ոսկեանց քահանայից : Հրց . Տար . աճ :	ԵԵ	Կ՝Ե
25	13	Ուր . քկ . Պհր : Հրց . հան . ԳԷ :	ԵԶ	Կ՝Զ
26	14	* Շք . գձ . Տեառնընդա- ուար : Ա . Ներհան : Յն . Յիշա- րակ Տերեւոյ : Տ . Ճեմերի ս- նի պեռոյ , որ էլանեւոյ Ղեր- մա-Քեան արեւոս 'ի Լուրս :	ԵԸ	Կ՝Ը
27	15	* Կիր . զկ . Ս . զկնի Օնն :	ԵԿ	Կ՝Կ

L	ՐԵՊԵԼ ԱԽԸՐ	S	Գ
	հֆ. Ե. տ. ցվերըն Հրանտ: Հր. Բան Բարեկենդան:		
28	16 ԲՂ. դձ. Սրբոցն Մարկոսի Եպիսկոպոսին, Պիոնի քա- հանային, Կիւրղի և Բե- նիամինի սարկաւազացն. և սրբոց վկայիցն Արդլմը- սեհի, Որմզդանայ, և Սա- յենի: Հրց. Տար. ախ. ա: Յն. Նա-ախարիտ յայսմ եօրնեկի: ⊙ Մն. Լա. ժմ. 19. ր. 15: Չիւնախառն անձրեւ:	59	112
1	17 ԳՂ. դկ. Սրբոց Ղեւոնդեանց քահանայիցն: Հր. Մարտ: Տճ. Բեռլ ախր:	1	110
2	18 ԳՂ. աձ. Պհք: Հրց. հան. դձ: Հր. Օր ճիւրջոց: Հր. Վեարար: 26 ⁰ Տար. Գան. Աղեք- սանդր Բ. Կայսեր Ռու- սիոյ .	5	117
3	19 ԵՂ. ախ. Սրբոց Վարդա- նանց զօրավարացն մերոց հազար երեսուն և վեց վկայից: Յիւրախ ճեւեւոց:	5	117
4	20 Ուր. քձ. Պհք: Հրց. հան. դի:	2	118

L	O	ՓԵՏՏՐՎԱՐ	S	Գ
5	21	Շր. քկ. Կոստանդնուպոլսոյ սուրբ ժողովոյն հարիւր յիսուն հայրապետացն : Տճ. Ճեմբէթ «ալ» ֆել թեւոյ, որ իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի հողն :	0	119
6	22	✠ Կիր. ղկ. Բուն բարեկենդան : Եւ Յն :	7	120
7	23	Բշ. աճ. Ա. օր մեծ պհց :	V	121
8	24	Պշ. ալ . Բ. օր մեծ պհց : Տճ. Պերրիւլ «ճիւլ» պատանոց ցարդ, որ տեւել տօնն տեւ, և «նն գիշեր : Չ Ա. Բ. ԺԱ. 4. ր. 49 : Խառնակ եղանակ :	A	122
9	25	Դշ. քճ. Գ. օր մեծ պհց :	9	123
10	26	Եշ. քկ. Դ. օր մեծ պհց : 170 Տար. Գահ. Լուրովիկոս Բ. Թագաւորին Պապիերայի .	10	122
11	27	Ուր. գճ. Ե. օր մեծ պհց :	11	120
12	28	Շր. գկ. Զ. օր մեծ պհց : Սրբոյն Թէոդորոսի զօրավարին : Եւ Յն :	12	127

L 0	S 9
ՄԱՐՏ 51 S. Urs.	
43	1 ✠ Կիր. դձ. Բ. Քառասնոր- դական պահոց: 17 127
44	2 Բշ. դկ. Բ. օր մեծ պհց: Հր. 12 128 Ծճ Ե՛՛՛՛՛րայ: 37⁰ Տար. Ծննդ. Ում- պերր Թագ. Իտալիոյ.
45	3 Գշ. աձ. Թ. օր մեծ պհց: 10 129 Հր. Փարիժ, Դձ յեշարայի Ե՛՛՛՛՛րայ. որ է Շե՛՛՛՛ր պայ- րա՛՛՛՛: Տճ. Կերճ ցրոյն պա- ռասանց:
46	4 Գշ. ալ. Ժ. օր մեծ պհց: 17 130 Հր. Բ. օր պայրա՛՛՛: ☉ Լր. Լս. Ժմ. Գ. ր. 37: Անպարկած եւ խոնար:
47	5 Եշ. դձ. ԺԱ. օր մեծ պհց: 17 131

L O		ՄԱՐՏ	S Գ
18	6	Ուր. ղկ. ժԲ. օր մեծ պհց:	18 177
19	7	Շք. գձ. ժԳ. օր մեծ պհց:	19 177
		Արքոցն Կիւրղի Երուսաղիմայ հայրապետին, և միւս Կիւրղի եպիսկոպոսին, և մօրն նորս Աննայի:	
20	8	✠ Կիր. զկ. Գ. Քառասնորդական պհց: Անտառէն: Տ. Արշէլ Խամբէն, Վերջ յեանօրեայ ժամին յՅերան:	20 178
		☉ ի Խոյն. ժմ. 4. ր. 19: Տճ. Համբէլ:	
21	9	Բշ. դձ. ժԵ. օր մեծ պհց: Յայտ. Արեֆ: Յն. Քառասան ճանկանց: Գարնանամար և Հասարակած և լինի որի և գիշեր հասարակ Տճ. Նեւրոզ, այսինքն նոր օր:	21 178
22	10	Բշ. դկ. ժԶ. օր մեծ պհց: 84 ⁰ Տար. Ծննդ. Կիլիկոմ Կայսեր Գերմանիոյ.	22 177
23	11	Բշ. աձ. ժԷ. օր մեծ պհց: Տճ. Արեֆ: ☽ վ. Ք. ժմ. 11. ր. 25: Քարգ և զուրս:	23 177

Լ 0		ՃԵՄԱԶԻԼ ԵՎՎԵԼ	S	Գ
24	12	Եջ. սկ. ծԸ. օր մեծ պհց:	71	138
25	13	Ուր. դձ. ժԹ. օր մեծ պհց:	70	139
26	14	Շք. թկ. Ի. օր մեծ պահոց: Սրբոյն Յովհաննու Երուսաղիմայ Հայրապետին, և սրբոց վարդապետացն մերոց Յովհաննու Օձնեցւոյն, Յովհաննու Որոտնեցւոյն, և Գրիգորի Տաճեւացւոյն:	77	140
27	15	✠ Կիր. գձ. Գ. Քառասնորդական պհց: Տնորեօն:	77	141
28	16	Բջ. զկ. ԻԲ. օր մեծ պհց: Ա. Ա-Ե-Լ-Ե-Յ:	77	142
29	17	Գջ. դձ. ԻԳ. օր մեծ պհց:	79	143
30	18	Գջ. դկ. ԻԴ. օր մեծ պհց: ՄԻՋԷՆԻ: ⊕ Ծն. Լս. ժՎ. Ծ. ր. 35: Հոդմուցի և անձրեւի:	70	144
31	19	Եջ. աձ. ԻԵ. օր մեծ պհց: ՏՃ. ձեհոյել ելլել ԼԵ. Նիսան, որ է արարելն արար ըստ Աստուածաշնչին:	1	145
1	20	Ուր. սկ. ԻԶ. օր մեծ պհց: ԼԴ. Ա-Ե-Լ-Ե:	7	146

L	O	ՄԱՐՏ	Տ	Գ
2	24	Շք. թձ. ԻԷ. օր մեծ պհց: Սրբոց բառասնից մանկանցն, որք ՚ի Սերաստիականարեցան: Ազարեայի Շահ, և Տարեմար. ՄԿԶ, 266. Ժոր Ռուսկանին Հայոց, և Գարնանմար ըստ հին բժմարին:	Դ	127
3	22	✠ Կիր. թկ. Ե. Բառասնորդական պհց: Դարարին:	Զ	128
4	23	ԲԶ. զձ. ԻԹ. օր մեծ պհց:	Ը	129
5	24	ԳԶ. զկ. 1. օր մեծ պհց:	Ղ	130
6	25	ԴԶ. զձ. 1Ա. օր մեծ պհց: Յն. Աւերասն: Չ Ա. Բ. ձմ. 23. Ե. 13: Պարզ և զուր:	Մ	131
7	26	ԵԶ. զկ. 1Բ. օր մեծ պհց: 50 ⁰ Տար. Գահ. Փերրո Բ. Կայսեր Պրագիլիոյ.	Ն	132
8	27	Ուր. աձ. 1Գ. օր մեծ պհց: 63 ⁰ Տար. Ծնն. Բրիստիան Թ. Թագ. Տանիմարզայի.	Շ	133
9	28	Շք. ակ. 1Գ. օր մեծ պհց: Սրբոյ Հորն մերոյ Գրիգորի Լուսարչին մուտն ՚ի	Ո	134

L O		ՃՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ	S	Գ
		Վիրապն:		
		46° Տար. Ծննդ. Լեորոյտ		
		Բ. Թագաւ. Պէլնիգայի.		
10	29	* Կիր. ղձ. 2. Բառաս-	11	100
		նորդական պից: Գալը-		
		րեան: Լր. Ծաղկազար:		
11	30	Բ. ղ. 1. 2. օր մեծ պից:	12	107
12	31	Գ. ղձ. 1. Է. օր մեծ պից:	13	108
ԱՊՐԻԼ 50 S. Նիսան.				
13	1	Գ. ղ. 1. Է. օր մեծ պից:	14	108
14	2	Ե. ղձ. 1. Թ. օր մեծ պից:	15	109
		Հր. Պատէտ, որ է Խամաբ-		
		առաջ պայրածը սախ օր:		
		☉ Լր. Լս. ժմ. 19. ր. 15:		
		Պարզ եւ ցուրտ:		
15	3	Ուր. ղ. Է. օր մեծ պից:	16	110
		Հր. Բ. օր պայրածի:		

	Լ	Օ	ԱԳՐԻՆ	Տ	Գ
16	4		Շք. աճ. Յիշատակյ յա- րուժեան Հազարու:	17	171
17	5		* Կիր. աղ. Ծաղկազարդ: Եւ Յն: 1. 7. 2. 7. 3. 7:	18	172
18	6		Աւագ երկուշաբթի. թճ:	19	173
19	7		* Աւագ երեքշաբթի. թկ. Յիշատակ տան կուսա- նաց: Աւետումն սուրբ Աստուածածնի: Օ ի Յուշն. ծմ. 19. ր. 9: Տճ. Ահեկ:	20	174
20	8		Աւագ չորեքշաբթի. զճ. Յայտ. Ահեկան: Հր. Ե. օր դարձի:	21	175
21	9		* Աւագ հինգշաբթի. զկ: Տօն Ամենասուրբ Հաղոր- դութեան, և Յիշատակ ոտ- նայուային: Հր. Ը. օր դարձ: Շ Կ. Բ. ծմ. 15. ր. 55: Ախորժեղի պարզութիւն:	22	176
22	10		Աւագ ուրբաթ. դճ: Յիշա- տակ չարչարանաց, իա- ջելութեան, և Թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Տօն. Ահեկան:	23	177

Լ	Օ	ՃԵՄԱԶԻՆ ԱԽԸՐ	Տ	Գ
23	11	Աւագ շարած. զի. ճրագալոյց Չատկի: Նաւաւաւիտ երեկոյն:	22	178
24	12	ՃԱԿ. աճ. ՉԱՏԻԿ: Եւ Յն: Ուրիտ է յեզ յիշեց շամ. Բարձրահ, իսկ Յուսոց ցՆոր կերակ:	20	179
		50 ⁰ Տար. Ծննդ. Նասրէտ-Տին Շահին Պարսից.		
25	13	ՃԱԲ. Բշ. ալ Բ. օր Չատկի: Յիշարաւ Տրեւոց:	27	170
26	14	ՃԱԴ. Դշ. քճ. Դ. օր Չատկի: Անկարեղ:	27	171
27	15	ԱԴ. Դշ. քկ. Դ. օր Չատկի:	28	172
28	16	ԱԵ. Եշ. զճ. Ե. օր Չատկի:	29	173
		⊕ Ծն. Լս. ժն. 17. ր. 11: Հողմային պարզութիւն:		
29	17	ԱԶ. Ուր. զկ. 2. օր Չատկի: Յն. Տօն Պաւլոս առաքելոյն: Տճ. ճեմազել տեր:	1	174
		63 ⁰ Տար. Ծննդ. Ալեքսանդր Բ. Կար. Ռուսիոյ.		
30	18	ԱԵ. Շք. զճ. Ե. օր Չատկի:	21	170

L O		ԱՊՐԻԼ	S	T
		Յիշատակ զյխատման Յով- հաննու Մկրտչին: Հ Եւր-		
1	19	ՃԲԿ. Նոր Կիւրակէ. յկ. Ը. օր Զատկի: ԼԳ. Մայիս:	Դ	177
2	20	ԲԲ. Բշ. աճ. Թ. օր Յինանց: Ա. Արմ:	Զ	178
3	21	ԲԴ. Գշ. աղ. Ժ. օր Յինանց: ԼԳ. Գեոր Խու:	Յ	178
4	22	ԲԴ. Գշ. ղճ. ԺԱ. օր Յին:	Զ	179
5	23	ԲԵ. Եշ. ղկ. ԺԲ. օր Յին: ՅՆ. Սուրբ Գեորգ: ՏԳ. Խըրրէլէլ:	Վ	1
6	24	ԲԶ. Աւր. ղճ. ԺԳ. օր Յին: Չ Ա. Ք. ժմ. 12. ր. 25: Սրտազուարճ Եղանակ:	Ա	2
7	25	ԲԷ. Եր. ղկ. ԺԴ. օր Յին:	Գ	3
8	26	ՃԴԿ. Աշխարհամատարան Կիւրակէ. ղճ: Կանաչ Կ- րակէ: 7 ^o Տար. ընտրութեան ի Պատրիարքութիւն Կ. Պօլսոյ Տ. Ներսիսի քարձ- րաշնորհ Պատրիարքին.	Կ	3
9	27	ԴԲ. Բշ. ղկ. ԺԶ. օր Յին.	ԿԿ	0
10	28	ԴԳ. Գշ. աճ. ԺԷ. օր Յին:	ԿԶ	7

L		Օ		ՃԵՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ		S		Խ	
11	29	ԳԴ.	ԴՂ. ակ. ժԸ. օր Յին:	17		Կ			
12	30	ԳԵ.	ԵՂ. ղձ. ժԹ. օր Յին:	12		Ա			
		320 Տար. Գահ. Կիյեօմ							
		Գ. Թագ. Հօլանսիոյ.							
Մ Ա Յ Ի Ս 31 S. Մայրս.									
13	1	ԳԶ.	Ուր. ղԿ. Ի. օր Յին:	10		Գ			
		Հր. Երեւոյ Խաճաչաւ:							
14	2	ԳԵ.	Նր. զձ. ԻԱ. օր Յին:	17		Կ			
		⊗ Լր. Լս. ժԱ. 5. ր. 22:							
		Սխորժեղի առաջ:							
15	3	✠ ԳԿ.	Զորորդ Կիւրակէ.	17		Կ			
		ԳԿ. Կարճի Կարճի:							
16	4	ԴԲ.	ԲՂ. ղձ. ԻԳ. օր Յին:	18		Կ			
17	5	ԴԴ.	ԳՂ. ղԿ. ԻԴ. օր Յին:	19		Կ			
18	6	ԴԴ.	ԴՂ. աձ. ԻԵ. օր Յին:	20		Կ			
		ՅԶ. Կհասպէնքէկոսքէ:							
19	7	ԴԵ.	ԵՂ. ակ. ԻԶ. օր Յին:	21		Կ			

	Լ	Օ	ՄԱՅԻՍ	Տ	Խ
20	8	ԴԶ.	Ուր. քձ. ԵԷ. օր Յին:	ԿԿ	ՎԶ
			Յայտ՝ Մարտի:		
			Օյճրկաւորն. ժ. 22. ր. 50:		
			Տճ. ձեւը:		
21	9	ԴԷ.	Շր. քկ. ԵԸ. օր Յին:	ԿԿ	ՎԷ
			Ձ Վ. Գ. ժՎ. 6. ր 17:		
			Սրսագուարձ եղանակ:		
22	10	ՔԵԿ.	Հինգերորդ Կիւրակէ.	ԿԶ	ՎԸ
			գձ: Տօն Երեւման խաչի:		
			Տօ՛՛ Մարտի:		
23	11	ԵԸ.	ԵԶ. գկ. Լ. օր Յին:	ԿԶ	ՎԹ
24	12	ԵԹ.	ԳԶ. դձ. ԼԱ. օր Յին:	ԿԷ	ԿԵ
			62 ⁰ Տար. Մննդ. Վիզդո-		
			րիա Թագիչն. Անգղիոյ.		
25	13	ԵԿ.	ԳԶ. դկ. ԼԲ. օր Յին:	ԿԷ	ԿԶ
26	14	ԵԾ.	ԵԶ. աձ. ԼԳ. օր Յին:	ԿԸ	ԿԷ
			Լր. Համբարչումն Բրեթարսի.		
27	15	ԵՁ.	Ուր. ակ. ԼԴ. օր Յին:	ԿԸ	ԿԸ
28	16	ԵՃ.	Շր. քձ. ԼԵ. օր Յին:	ԿԹ	ԿԹ
			Օ Ծն. Լա. ժՎ. 5. ր. 5:		
			Սրսագուարձ եղանակ:		
29	17	ՔԶԿ.	Վեցերորդ Կիւրակէ:	ԿԹ	ԿԹ
			քկ. Տճ. Բեճեղ, Խ Իււայ-		
			լուր: Հր. Սեւն:		

Լ 0		ԲԵՃԵՊ	S	Խ
30	18	ՁԲ. Բ2. զձ. ԼԵ. օր Յին:	Դ	ԴԴ
31	19	ՁԳ. Գ2. զԿ. ԼԸ. օր Յին:	Դ	ԴԿ
1	20	ՁԴ. Գ2. զՁ. ԼԹ. օր Յին: Ա. Շքաթ: Լ. Ծառնի:	2	ԴԸ
2	21	Ճ 2Ե Ե2. զԿ. Համբար- ձուսն Գրիստոսի: Խ. օր Յին: Ե-ս Յ: Վիճակ: Յ. Կո- րանդիանոսի և Հեղինեայ:	0	ԴԹ
3	22	ՁԶ. Ուր. աձ ԽԱ. օր Յին: Պահր: Հ. Սաղմոսի և Պէն- րեկոսի օր Ե Կիւլ պայրած:	7	Դ.
4	23	ՁԷ. Շք. աԿ. ԽԲ. օր Յին: Հր. Բ օր պայրած:	Վ	ԴԿ
5	24	Ճ ԵԿ. Եօթներորդ Կիւրա- կէ. թձ: Երկրորդ Ծաղկա- գարդ: Ելատեղ: Լ. Հո- բեհաւրաւ: Ս. Բ. Ժձ. 9. Դ. 18: Պարզ և ջերմ: 21 ⁰ Տար. Ազգ. Սահմա- մանադրութեան Հայոց. 18 ⁰ Տար Գահ. Ժօրժ Ա. թագաւորին Հելլադայի.	Ո	ԴԿ
6	25	ԵԲ. Բ2. թԿ. ԽԴ. օր Յին:	9	ԴԴ
7	26	ԵԳ. Գ2. զձ. ԽԵ. օր Յին:	10	ԴԵ

Ն		ՅՈՒՆԻՍ		Տ	
8	27	ԵՒ. ԴԶ. զԿ. ԽԶ. օր Յին:	11	ԴԾ	
		Պահք:			
9	28	ԵԵ. ԵԶ. ՊՃ. ԽԵ. օր Յին:	12	ԴԿ	
		Երկնային վիճակ. 'ի յիշարակ վիճակս ընդդրութեան Մա- րտիկոյ առաքելոյն:			
10	29	ԵԶ Ուր. ՊԿ. ԽԸ. օր Յին:	13	ԴԼ	
		Պահք:			
11	30	ԵԵ ՇՐ. աՃ. ԽԹ. օր Յին:	14	ԴԽ	
12	31	Ճ Կիր. աԿ. Հոգեգալուստ.	15	ԴԾ	
		Պիտիւնքի սորի: Եւ Յն. Կիւլ բժնանձառ: Բարեկենդան Եղիական պահոց: Լր. Տժն Ամենասուրբ երբորդութեան:			
		☉ Լր. Լա. ժն. 12. ր. 48:			
		Պարզ եւ ջերմ:			
ՅՈՒՆԻՍ 50 Տ. Հագիրան.					
13	1	ԲԶ. թՃ. Բ. օր Հոգե: Պհք:	16	ԴԿ	

		ԲԻՃԷՊ			
L	O			S	Խ
		Յն. Ուրիտ Է յայտ ի օրն էի:			
14	2	Գ2. ղկ. Գ. օր	Հոգե: Պհր:	17	21
15	3	Ղ2. զձ. Գ. օր	Հոգե: Պիք:	18	22
16	4	Ե2. զկ. Ե. օր	Հոգե: Պհր:	19	23
		Լ. Տն Խորհրդոյ Սբ Հաղոր- դութեան, Կիւլ Բանայլը:			
17	5	Ուր. ղձ. 2. օր	Հոգե: Պհր:	20	22
18	6	Շք. ղկ. Է. օր	Հոգեգալս:	21	20
19	7	✠ Կիր. աձ. Ա. Կիրակէ	յարուժեան, և յիշատակ Եղիայի մարգարէին: ԶԲ. ւ. տ: Աւանդն պատէ: Հարստ- նէտ էնէ: Յայտ. Մարգար- Յն. Բարեկենդան աստեղց:	22	27
		Յ Վ. Բ. ժմ. 2. ր. 33: Պարզ եւ զերմ:			
20	8	Բ2. ալ. Սրբոց Կուսանացն	Հոսիսիսեանց: Յն. Պահտ աստեղց 21 օր: 44 ⁰ Տար. Գահ. Վիգղո- րիա Թագիյն. Անգղիոյ.	23	24
21	9	Գ2. ղձ. Սրբոց Գայիան-	եանց: Տճ. Մարգար:	22	28
		Օ ի խնգգէսին. ժ. 11. ր. 34: Տն. Սերեխան:			

L	0	S	Խ
22	10 Պշ. քկ. Պհր: Հրց. առ. աջ. ա: Ամանամար, և Արե- -աբարց իեցիւորն, ցերեխ -իւանի իարժանաւ, և Գելե- -բըն երկարել:	20	19
23	11 Եշ. գձ. Սրբոցն Յովհան- -նու Կարապետին, և ԱՅա- -նագինեայ եպիսկոպոսին:	22	00
24	12 Ուր. գկ. Պհր: Հրց. հան. ախ: Լր. Տօն արդն Յիսուսի: Տճ. Մերձ իեճի:	24	01
25	13 Շբ. դձ. Սրբոցն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ ելն ի վիրապէն:	28	02
26	14 ✠ Արր. դկ. Բ. Տօն Կաթուղի- կէ Եկեղեցւոյ Սրբոյ Էջ- միածնի: Հարսանիք:	29	02
⊕ Ծն. Լս. ժմ. 19. ր. 43: Ախորժեղի առաքի:			
27	15 Բշ. աձ. Սրբոց մանկանցն Բեթլեհեմի, և Ակակիոսի վկային. Մովկիմայ բա- հանային. և Կողբատիոսի զինաւորին: Տճ. Շապան:	1	02
28	16 Պշ. ակ. Սրբոց Կուսանացն	2	00

L O		ՇԱՊԱՆ	S Խ	
		Նունեայ և Մանեայ: Հր. Թաճառ:		
		44 ⁰ Տար. Թագադրութ. Վիգորիա Թագունուն Անգղիոյ.		
29	17	Պ. շ. զձ. Պհր: Հր. ա. ա. թ:	Դ	ՕԴ
30	18	Ե. ղ. Սրբոց իշխանացն Սահակայ և Յովսեփայ, և սրբոց վկայիցն Սարգսի և Բագոսի: Հր. Տար. ա. յ:	Է	ՕԿ
1	19	Ուր. զձ. Պհր: Հր. հան. Բ. յ: Ա Նախայ Լր. Յոսի:	Օ	ՕԸ
2	20	Շր. ղ. Սրբոյ մեծին Ներ- սիսի Հայրապետին մե- րոյ, և Խաթայ եպիսկո- պոսին:	Զ	ՕԹ
3	21	✠ Կիր. զձ. Գ. Հ. ա. տ: Բարեկենդան Հուսաւորչի պահոց:	Կ	Ն.
4	22	Բ. ղ. Պհր: Սրբոցն Եպի- փանու Կիւրացւոյն, Բա- րեւայ հայրապետին և Ե- րից աշակերտաց նորին: Ս Ա. Բ. ժւ. 2. ր. 58: Բարեխառն շերտեղանակ:	Ը	ՆԻ

Լ 0	ՅՈՒՆԻՍ	Տ Խ
	105° Տար. Անկախութեան Միացեալ-Նահանգաց Աւերիկայի.	
5 23	Դշ. աձ. Պհբ: Կոստանդիանոսի Քաղաքին և մօրն նորա Հեղինեայ:	9 75
6 24	Դշ. աղ. Պհբ: Հրոյ առ. մէ Բն. Ծնունդ Յովհաննէս Կարապետին:	10 75
7 25	Եշ. բձ. Պհբ: Սրբոցն Թէոդիտոնի գաղատացւոյն, և Թալլիւեայ բժշկին, և եօթըն կուսանացն, որք յԱնկիւրիայ կատարեցան: Հրոյ հար. աղ. =:	11 72
8 26	Աւր. բղ. Պհբ: Հրոյ հառ. բն	12 70
9 27	ՃՇբ. գձ. Գիւտ նշխարաց սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Կուսաւորչին:	13 77
10 28	Ճ Կիր. գղ. Դ. ՀԲ. =. տ: Հարաւոր:	12 74
11 29	Եշ. դձ. Սրբոց վկայիցն Անտոնինոսի, Թէոփիլոսի, Անիքստոսի, և Փոտինոսի: Հրոյ. հար. բն. =: Յն.	10 71

		ՀԱՊԱՆ			
	10	Առատեւըն Պերբոսի և Պո- ղոսի: ՏԷ. Պերոսի Կեճեմի:		S	Խ
		⊕ Լր. Լա ժմ. 16. ր. 49: Տօթագին առուրֆ:			
12	30	ԳՂ. ղկ. Սրբոցն Դանիէլի մարգարէին, և երից ման- կանցն Սեղրաբայ, Մի- սաքայ և Արեղնաքովի: Հրց. հար. ա. ք: Յն. Երկ- րասան առատեւըն:	17	79	
Յ Ո Ւ Լ Ի Ս 31 S. Թեմնուզ.					
13	1	ԻՂ. աճ. Պերբ: Հրց. ադ. աճ. ք:	17	70	
14	2	ԵՂ. աղ. Սրբոց Թարգման- չացն մերոց Սահակայ և Մեսրոպայ: Յն. Գե-ր	18	71	

Ն		Օ	ՅՈՒՂԻՍ	Տ	Խ
			որոց ստորք Ստորուստն նին: Հր. Օսմ լուսն առհանն Երոստղեմոյ:		
			Քանդումն Պարսիկի բան- տին ի Փարսիզ, եւ հաստա- տութիւն Հանրապետու- թեան ի Գաղիա 1789.		
15	3	Ուր. բձ. Պեր: Հրց. հոն. ԳՅ:		19	ՄԻ
16	4	Շր. թկ. Սրբոցն Տրդատայ Թագաւորին եւ Աշխէնտիկ- նոցն, եւ Սոսրովիդիտոյն:		20	ՄԻ
17	5	* Աիր. զձ Ե. Գիւտ տիտոյ սուրբ Աստուածածնին: Հարսանիք:		21	ՄԷ
			68 ⁰ Տար. Մենդ. Տ. Տ. Գեորգայ Դ. Ս. Կաթու- ղիկոսի ամեն. Հայոց.		
18	6	Բշ. զկ. Սրբոցն Կալիստ- րատոսի, եւ քառասուն եւ ինն վկայիցն, եւ Դունկիա- նոսի քահանային: Հարց. Տար. ԲՅ. Բ:		22	ՄԾ
			Ք Վ. Բ. ժմ. 11. ր. 8: Պարզ եւ ջերմ:		

		ԲԱՄԱԶԱՆ	S	Խ
	0			
19	7	ԳՂ. դձ. Սրբոյն Զարարիայ մարգարէին: Յայ՛մ Հրոհեց:	ԿԵ	ՄԿ
20	8	ԳՂ. ղկ. Պհր: Հրց. ապ. ած. Ե:	ԿԶ	ՄԿ
21	9	ԵՂ. աձ. Սրբոյն Եղիսէի մարգարէին: Տօժ. Հրոհեց:	ԿԾ	ՄԸ
22	10	Ուր. աղ. Պհր: Հրց. հան. Գի:	ԿՇ	ՄԹ
23	11	Ծբ. դձ. Սրբոցն երկրտա- սան առաքելոցն Քրիս- տոսի, և սրբոյն Պօղոսի երեքտասաներորդ առա- քելոյն: ⊙ յԱռիւծն. Ժ. 00. ր. 52: Տճ. Է. Է. Է:	ԿՉ	Ն.
24	12	* Կիր. ղկ. 2. հք. ա. տ: Բարեկենդան Վարդավա- ռի պահոց:	ԿՁ	ՆԱ
25	13	ԲՂ. գձ. Ա. օր պհց. Վար: Հարց. ապ. ած. զ:	ԿՂ	ՆԲ
26	14	ԳՂ. ղկ. Բ. օր պհց. Վար. ր. Հարց. ապ. աի. ա: ⊙ Ծն. Լս. Ժվ. 9. ր. 35: Անձրեւարեր զերևուքիւն:	ԿՃ	ՆԴ
27	15	ԳՂ. դձ. Գ. օր պհց. Վար: Հարց. ապ. աի. Բ: Տճ. Բա- մազան: Հր. Ապ:	ԿԵ	ՆԵ

1. 0		ՅՈՒՂԻՍ	S	Խ
28	16	Եջ. ղկ. Գ. օր պհց. Վար: Է Հարց ապ. ախ. Գ:	Է	ԼԹ
29	17	Ուր. աճ. Ե. օր պհց Վար: Է Հարց հան Գ: Տճ ԷՎԷԷԷ Էյամը պահար, սամ ԷԷԷԷ. ՎիզԷ՛ աւարց շիկ աւարԷ՛ն:	Է	ԼՂ
30	18	Շր. աղ. Յիշատակ տապա- նակին հնոյ, և տօն նորոյս Ս. Եկեղեցւոյ: ՆաւախարԷԷ:	Է	ԼՄ
31	19	* Կիր. քճ. ՎԱՐԴԱՎԱՌ: Ա. Համար:	Օ	ԼԱ
1	20	* Բշ. քկ. Բ. օր Վար. ՅԷ- լարակ ճրտելոց: Յ՛. Եղեա- յի ճարԳարԷԷԷ Լ. Օգոստոս:	Դ	ԼԳ
2	21	Գշ. քճ. Գ. օր Վար:	Վ	ԳՕ
3	22	Դշ. քկ. Պհք: Հրց. ապ. ախ. Գ: Պ Ա. Բ. ժւ. Ա. ռ. 24: Տօքազին պարզուքիւն:	Լ	ԳԸ
4	23	Եջ. քճ. Սրբոյն Եսայեայ ժարգարԷԷԷ: Հր. Մճ Վան Գերս-ՅԷան և աւերճանն ԵրսասաղԷԷԷ, որ Է Գարայ պայքամ:	Գ	ԳԴ
5	24	Ուր. ղկ Պհք. Հրց հան. Գ: Գ Տճ. ՎԷԷԷ աւարց շիկ աւ.	Գ	ԳԴ

L O		ԸՄՄԱԶԱՆ	S	Խ
		ԳԵՂԷ, ԱԿԵՐԸ ԵՅՈՒՆԸ ԿՄԵՆՈՒՐ:		
6	25	ՇԲ. աճ Սրբոցն Թաղևոսի առարելոյն, և Սանդիստոյ կուսին: ԼԳ. Վարդապետ:	11	95
7	26	* Կիր. ակ. Բ. զկնի Վար: հԲ. ա. տ: Հարսանիք:	12	90
8	27	ԲՂ. քճ. Սրբոցն Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին, և քառասուն և հինգ վկայիցն, և սրբոց կուսանացն Յուստիանեայ, Եւփիմեայ, և Քրիստինեայ: ՀԵՅ ԺԳ. ԲԷ. ա: ՅՆ. Պանդալեոսի ԲՆԷԷԷ:	13	97
9	28	ԲՂ. քԿ. Սրբոցն Աթանագինեայ եպիսկոպոսին, և տասն աշակերտացն, և հինգ վկայիցն: ՀԵՅ ԺԳ. ԲԷ. Բ:	14	97
10	29	ԲՂ. քԶ. Պհք: ՀԵՅ. ա. Կ. ա. Է: Թ ԼԳ. Լս. ժվ 3. Բ. 11: Պայծառ եւ ջերմ եղանակ:	10	91
11	30	ԵՂ. քԿ. Սրբոց նախահարցըն Ադամայ, Աբելի, Սեթայ, Ենոքայ, Ենոքայ, Նոյի, Մելքիսեդեկի, Ար-	17	99

L O

ՕԳՈՍՏՈՍ

S 10

բահամու, Իսահակայ,
Յակովբայ, Յովսէփայ,
Մովսիսի, Ահարոնի, Ե-
ղիազարու, Յեսուայ, Սա-
մուէլի, Սամբսոնի, Յեփ-
թայեայ, Բարակայ, Գէ-
ղէոնի, և այլոց սրբոց նա-
խահարցն: Յ. Բարեկէնդրան
սուրբ Աստուածածնի:

12 31 Ուր. դձ. Պիք: Հրց. հան. աչ: 17 100

ՕԳՈՍՏՈՍ

51

S. Աղօսքու.

13 1 Շք. դի. Սրբոց որդեց և 18 100
Յոռանց սրբոյ Հօրն մերոյ
Գրիգորի Լուսաւորչին Ա-
րիստակէսի, Վրձանէսի,

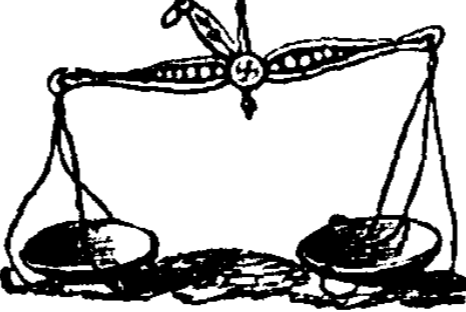
		ԲԱՄԱԶԱՆ	Տ	Ի
	0	Յուսկան, Իրիզորիսի, և Դանիէլի: Յն. Սկզբն պա- հոց սուրբ Աստուածածնի:		
14	2	✠ Կիր. աճ. Գ. զկնի Վար: հք. ք. տ: Հարսանիք:	19	105
15	3	Բշ. աղ. Սրբոց Մակարա- յեցւոցն, Եղիազարու բա- հանային, և Շամուհեայ, և հոռն որդւոց նորին: Հրց. ճար. Գն. ա: Լր. Վերա- ժիւանս Ս. Աստուածածնի:	20	105
16	4	Դշ. քճ. Սրբոց երկոտա- սան ճարգարէիցն Ով- սեայ, Ամովսայ, Միքեայ, Յովելեայ, Արդիու, Շա- ւուսայ, Ամբակուսայ, Յովիանու, Սովոնիայ, Անգեայ, Զաքարիայ, և Մաղարիայ:	21	102
17	5	Դշ. քկ. Պհք: Հրց. ապ. ա. զ: Ձ Վ. ք. ճճ. ՕՕ. ր. 26: Անախորժ ջերմուքիւն:	22	100
18	6	Եշ. գճ. Սրբոցն Սուրիայ և երկց դասերացն Պիս- տոսի, Ելզիսի, և Ազա-	23	107

L O		ՕՂՈՍՏՈՍ	S	Խ
		պի: Հրց. ճար. քչ. ա: Յայտմ. Ա-ե-լ-ե-այ. Յն. Վարդապետ: 51° Տար. Ծննդ. Ծրան- սուա ժողովի Ա. կայսեր Աստրիոյ.		
19	7	Ուր. զի. Պեր. Հրց. հան. ախ:	72	107
20	8	Շր դձ. Երեսուխար. ժողո- վոյն երկու հարիւր Հայրա- պետացն: Տօժ. Ա-ե-լ-ե-այ:	70	108
21	9	✠ Վիր. զի. Գ. զկնի Վար: հք. ք. ա: Բարեկենդան Ս. Աստուածածնի պհց:	77	109
22	10	Բշ. աձ. Ա. օր պհց. Աստ- ուածածնի: Հրց. առ. քչ. ա: Տճ. Գորգը Կեճե-ի:	77	110
23	11	Գշ. սկ. Բ. օր պհց. Աստ: Հրց. առ. քչ. ք: Յայտմ. Նա-ասարդ, և Տարեմար, 1374 Բուն Ռա-ախանի Օ ի Կոյսն. ժվ. 8. ր. 21: Տ. Սե-մոյ-լ-լ:	78	111
24	12	Դշ. թձ. Գ. օր պհց. Աստ: Հրց. առ. քչ. ք:	79	112
25	13	Եշ. թի. Դ. օր պհց. Աստ: Հրց. առ. քչ. ք: Ըստ Գօ- ճարի ճերամ Նա-ասարդ, և	70	113

L O	ՇԵՎՎԱԼ	S Գ
	Տարեմուտ, 031Ա, 4331, բոժարական խառնակներն:	
	⊗ Մն. Լս. ժմ. 3. ր. 3: Պարզ և ջերմ:	
	36 ⁰ Տար. Ծննդ. Լուսի Օթոն Թագ. Պապիերայի.	
26 14	Ուր. գձ. Ե. օր պհց. Աստ: Հրց. հան. բն: Տճ. Շեվվալ, և Պայրամ 4 օր: Հր. Իլլ-Է	1112
27 15	Շր. գկ. Տօն Շողակոթի սրբոյ Էջմիածնի: Նա-ա- խարիտ: Յն. Վերադարձն առ-բ Աստուածածնի:	1110
28 16	✠ Կիր. դձ. ՎԵՐԱԳՈՒՈՒՄՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ:	1117
29 17	✠ Բշ. դկ. Բ. օր Վերա: Յկաբակ ժր-էլց:	1114
30 18	Գշ. աձ. Դ. օր Վերա: Ա Նորաբ:	1118
31 19	Դշ. ակ. Դ. օր Վերա: Պհր: 5 ⁰ Տար. Գան. Սուրան Համիտ Բ. Կայսեր Թրք.	1119
1 20	Եշ. ղձ. Ե. օր Վերա: Հր. Սեպտեմբեր: Չ Ա Բ. ժմ. 17. ր. 16: Ախորձեղի առաջ:	1115

		ՕԳՈՍՏՈՍ	S	Խ
1	0			
2	21	Ուր. քի. 2. որ Վերա: Պեր:	1	121
3	22	Շր. գձ. Ե. որ Վերա:	9	122
4	23	✠ Կիր. գի. Ե. որ Վերա: Յ. Թ. որ Վերա-ժ-ժան:	10	123
5	24	Ե. դձ. Թ որ Վերա:	11	124
6	25	Գ. դի. Սրբոցն Յովակի- մայ և Աննայի ծնողաց սուրբ Աստուածածնի, և կանանցն ի պարերից:	12	125
7	26	Գ. աձ. Պեր: Հր. ադ. Բի ա:	13	126
8	27	Ե. ալ. Սրբոցն Երեմիա- մարգարէի: Լ. Ծնանդ սուրբ Աստուածածնի: Յ Լ. Լ. յ. 11. Բ. 39: Բարեխառն եղանակ:	14	127
9	28	Ուր. քձ. Պեր: Հր. հան. Բի:	15	128
10	29	Շր. քի. Սգ. Առաքելոցն Թով- մայի, Յակոբայ, և Շմա- ւոնի: Յ. Կիսարսու-նի Յովհան- նու Կարապետի, և պահ:	16	129
11	30	✠ Կիր. գձ. Գ. գիւնի Վերա: Գիւտ զօտուոյ սուրբ Աստ- ուածածնի: Հարանի:	17	130
		Տօն անուանն Աղեքսան- դր Կայսեր Ռուսիոյ.		

Լ 0		ՇԵՎԱՍ	8 10	
12	31	Բշ. գկ. Սրբոյն Ստեփան- նասի Ուշնեցոյն, և սրբոց վկայիցն Գոնարինեայ, Ծամիգոսի, Տուբիկոսի, և Ռատիկոսի: Հրց. Ժառ. ԿՃ. Բ: ՅՆ. Իկար ԳԹԿԵՅ ուսարք Ասորուաշաքնի:	18	171
Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 50 Տ. Կուչ.				
13	1	Գշ. դձ. Սրբոց Ճարգու- րէիցն Եզեկիէլի, Եզրի, և Զաբարիայ Զօրն Յով- հաննու Մկրտչին:	19	175
14	2	Գշ. դկ. Պճք: Հրց ու. ԲԷ. Բ: ԼԿ. Սուշեբոց:	20	177
15	3	Եշ. աձ. Սրբոյն Յովնանու Կարապետին, և Յորայ արդարոյն:	21	172

L		0		ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ		S		Խ	
				Շ Վ. Բ. ՃՎ. 22. Ե. 14:					
				Ախորժեղի առաջ:					
16	4	Ուր. աղ. Գր:	Հրց. հան Գի:	ՀԵ	170				
17	5	Շք. քձ. Նիկիոյ Ս. ժողովոյն	Երեք հարիւր տասն և ութ	Հայրապետացի:	ՀԵ	171			
18	6	Ք Վիր. քղ. Գ. զկնի վերա:	ՀԲ. Բ. տ: Բարեկենդան	սուրբ Խաչի պահոց:	ՀԵ	172			
		90 Տար. Գան. Օսգար Բ.	Թագ. Շուառի-Նորմեկիոյ						
19	7	Բ2. գձ. Ա. օր պհց. Խաչի:	Հրց. աղ. Բի. Գ:	ՀԵ	173				
20	8	Ք Բ2. գղ. Բ. օր պհց. Խաչի:	Մեռնոյ Ս. Աստուածածնի	'ի Յաննայէ: Ս-ս Յն:	ՀԵ	174			
21	9	Գ2. դձ. Գ. օր պհց. Խաչի:	Հրց. աղ. Բի. Դ:	ՀԵ	175				
22	10	Ե2. դղ. Գ. օր պհց. Խաչի:	Հրց. աղ. Բի. Ե: Յայտ. Հորի:	ՀԵ	176				
		390 Տար. Մննդ. Սուլ-	րան Համիտ Բ. Կայսեր.						
23	11	Ուր աձ. Ե. օր պհց. Խաչի:	Հրց. հան. ԴՅ: Աշնանաժամ	ՀԵ	177				

L O		ՁԻՂՎԱՏԷ	S Խ	
		և հասարակած և լինի րի- և գիշեր հասարակ: ՏՃ. Կի-զ այլար, սր է աշխ- նային ասիոս:		
		⊙ ի Կշիռն. ժմ. 4. ր. 00 ՏՃ. Միգան:		
		⊙ Ծն. 1.ս. ժմ. 18. ր. 55: Հողմայիև պարզոչիւն:		
24	12	Նր. աղ. Տօն Եկեղեցւոյ 'ի նաւակատիս սուրբ Խաչի: Տօժ. Հարի: ՏՃ. Զիլգարե: Հր. Թըրին, և Տարեմար 1642 Քաւականին նային:	1	127
25	13	✱ Նիր. քմ. ԽԱԶՎԵՐԱՅ Հր. Բ. օր պայրածի:	1	128
26	14	✱ Նշ. քկ. Տօն Խաչի: Յե- լարակ Տրեւոյ: Յն. Խաչ- վերայ, և պահի է նայա այ- սօր: Հր. Զոմ լանն սպանման Գորդիայ սրդայ Ա. Իկմայ:	1	130
27	15	Գշ. քմ. Տօն Եկեղեցւոյ:	2	127
28	16	Դշ. քկ. Պհր: Տօն Եկեղեց:	0	127
29	17	Եշ. քմ. Տօն Եկե: Ա. Թիւրայ: 180 Տարե. Բնորութեան Գեորգ Դ. Վեհափառ	7	128

Լ	0	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Տ	Խ
		Վարդաղիկոսին ամենայն Հայոց.		
30	18	Ուր. ղի. Տօն Խաչի. Լր. Տօն արքայն Գրեգորէ Լուսաւորչին յերոյ 'ի Նեապօլիս և 'ի սահմանս Հասկայ:	Վ	129
1	19	Շր. ամ. Տօն Խաչի: Լր. Հովեմբեր: Չ Ա. Բ. ժմ. 6. ր. 9: Անձրեւարեր հողմունի:	Ա	130
2	20	Ճ Կիր. ակ. Բ. զկնի Խաչի: հբ. Բ. տ: Բարեկենդան Վարազայ Խաչի:	Գ	131
3	21	Բշ. քձ. Պհր: Սրբոյն Մամասայ, Փիլիկտիմոնի, և Սիմէօնի Սիւնակեցւոյն: Հրց. Ժաբ. դի. ա: Հր. Գեփաւր, քօն Կաւաւիւն, որ է Չօրայ պայրաճը, և է նոցա ծով ձի:	Վ	132
4	22	Գշ. քկ. Պհր: Սրբոց կուսանացն Փեփրոնեայ, և Մարիանեայ, և Շուշանայ դստեր մեծին Վարդանայ: Հարց. Ժաբ. դի. Բ:	Վ	133

L	O	ՁԻԼԳԱՏԷ	S	Խ
5	23	ԳՂ. գճ. Պեր: Հրց. աղ. 43. ա:	17	101
6	24	ԵՂ. զկ. Պեր: Սրբոց հայ- րապետացն Բարապետու, Անթիմոսի, և Երանոսի:	17	100
7	25	Ուր. դճ. Պեր: Հրց. հան. աջ: ☉ Լր. Լս. Ժն. 21. ր. 45: Մերք պարզ վերք անձրի:	12	107
8	26	Շր. զկ. Սրբոցն Գեորգայ զօրավարին Աղոկտոսի և Ռամանոսի երգեցողին: Հր. Սոստոբ. րօն Տաղաւա- րահարաց, որ է Գաճը պայ- րաճը էնն օր:	10	109
9	27	✠ Կիր. աճ. Գ. զկնի Խաչի: Վարագայ սուրբ Խաչ: Ա. Կիւրակէ եօթն շաբաթաց: Հարանիք:	17	108
10	28	ԲՂ. ալկ. Սրբոցն Դաւթի Դիմեցւոյն, և սրբոց վկա- յիցն Դամբէոսի և Դամ- բէուհւոյն: Հրց Տար. աջ:	14	109
11	29	ԳՂ. քճ. Սրբոցն Եւստա- թէոսի, և կնոջն Թէոփիս- տեայ, և երկուց որդւոց և սրբոց կուսանացն Եր-	18	110

L	0	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	S	Խ
		Մոնեայ, և Ներսիսանայ:		
		Հարց. Ժառ. ակ. ա:		
1230	1	Գլ. ղկ. Պիք: Հրց. ադ. ԳՅ Բ:	19	171
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ				
51				
Տ. Թըրթիկի Էվփեղ.				
13	1	Եղ. գձ. Սրբոց Իշխանացն Սահակայ և Համազասպայ: Հրց. Ժառ. ակ. Բ:	20	172
14	2	Ուր. գկ. Պիք: Հրց. հան. ակ: Հր. Ե. օր պայրաթ:	21	173
15	3	Շք. դձ. Սրբոց Եօթանասուն և երկու աշակերտացն Քրիստոսի: Հր. Ե. օր պայրաթ:	22	174
Ա. Բ. Ժժ. 11. ր. 2: Խառնակ օր:				
16	4	Ք. Կիր. ղկ. Գ. զկնի Խաչի: հր. Գ. ա: Հարամնի: Բ. Կի.	23	175

L O		ՁԻՂԱՍԷ	S	Խ
		բախե եօթն շաբաթաց: Հր. Թ. օր պայրաթ:		
17	5	Կշ. աճ. Սրբոցն Փակասու հայրապետին, և Երանոսի հետեւողին առաքելոց: Հրց. հաբ. ԲՅ. ա:	177	
18	6	Կշ. ախ. Սրբոց կուսանացն թեկղի, և Վառվառեայ, և Պեղիբեայ: Հրց հաբ. ԲՅ Բ:	178	
19	7	Կշ. քճ. Պհբ: Հրց ապ. ԲՅ Գ:	179	
20	8	Կշ. քկ. Սրբոցն Պանդալոնի բժշկին, Երմոզեայ բահանային, և Եւպրատեայ կուսին: Հրց հաբ. ԲՅ ա:	180	
21	9	Ուր. գճ. Պհբ: Հրց. հաճ. ԲՅ:	181	
22	10	Շր. գկ. Սրբոց Թարգմանչաց փարդապետացն ձերոց Մեսրոպայ, Եղիշէի, Մովսէսի քերթողին, Իսաթի անյաղժ փիլիսոփային, Գրիգորի Նարեկացւոյն, Ներսիսի շնորհաււոյն և Ներսիսի Լամբրոնացւոյն: Յայտ. Սահբ:	182	
23	11	Քկիր. դճ. Ե. գկնի Խաչի: հբ. Բ. Գ. տ: Հարսանիք: Գ.	183	

I. 0	ՀՈՒՏԵՄԱԲԵՐ	Տ Խ
	Կերակուր եօթն շաբաթաց: ○ ի Կարիճն. ժմ 8. ր. 33: Տճ. Ագրեդ: ⊕ Ծն. Լա. ժմ. 10. ր. 42. Անճրեմիս եւ հողմուռնի:	
24 12	Բշ. դկ. Գիւտ նշխարաց սրբոյ Դրիգորի Աղուանից կաթուղիկոսին, և սրբոց հարցն Թաթլոյ, Վարոսի, Թովմասու, Անատի, և Կրօնիգեայ, և եօթն խո- տանարակացն, որք յին- նակնեայ վանան կատա- րեցան: Տօժ. Սահմ: Տճ. Չել- հիճի: Հր. Խեւճան:	1 ՎԴ
25 13	Բշ. աճ. Սրբոց առաքելոցն Անանիայի, Մատթէի, Բառնարայ, Փիլիպպոսի, Յովհաննու, Շիղայի, և Սիղուանոսի:	2 ՎԵ
26 14	Բշ. աղ. Պհր: Հրց աղ ԳՅ. ր.	3 ՎԾ
27 15	Եշ. քձ. Սրբոցն Դիոնիսիո- սի Արիսպաղացւոյն, Տի- մոթէոսի, և Տիտոսի:	4 ՎԿ
28 16	Ուր. քկ. Պհր: Հրց. հան. Բի:	5 ՎԾ

		ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	S	Խ
L	0			
2	21	ԴՂ. ամ. ՊԿԲ: Հրց. աղ. ԳՅ. Է: Հր. Յիշատակ ննջեցելոց: ՏՏ. Գորգան պայրամհ և օր:	10	187
3	22	ԵՂ. ակ. Սրբոց Խարիժ- եանց, և սրբոց վկայիցն Արտեմեայ, և Քրիստա- փորի, և երկուց կանանցն Կալինիկեայ և Ակիւլի- նեայ: Հրց. Ժաբ. ԳՅ. ա:	11	187
4	23	Ուր. քձ. ՊԿԲ: Հրց. հան. ԳՅ:	12	188
5	24	Շք. քկ. Սրբոց երկուսասան վարդապետացն Ռեթէոսի, Դիոնեսիոսի, Սեղբեսարո- սի, ԱՅանասի, Կիւրղի Ե- րուսաղեմացոյն, և Եփ- րեմի Խուրին Ասորոյ, Բարսղի Կեսարացոյն, Գրիգորի Նիւսացոյն, Գրիգորի Աստուածաբա- նին, Եսիփանու Կիպրաց- ոյն, Յովհաննու Ոսկերե- րանին, և Կիւրղի Աղէք- սանդրացոյն:	13	188
6	25	✠ Կիր. գձ. Ե. զկնի Խաչի: Կիւտ Խաչ: Հարսանի+: Ե. Կիւրղի Էօնն շաբաթոց:	14	187

L O		ՁԻԼԻՃՃԷ	S	Գ
		⊗ Լր. Լս. ժմ. 10 ր. 48: Հողևախառն պարզութիւն		
7	26	Բշ. գկ. Սրբոցն Անաստասայ քահանային, և Վարոսի, և Թէոդորիտեայ, և որդւոց նորա, և որոց ընդ նմա կատարեցան: Հրց. հար. ԴՅ. ա: Յն. Դե- ժերեայ վայն: ՏՅ. Գաւրժ:	10	1
8	27	Գշ. դձ. Սրբոց Հիպիոսիքեանց, որք ՚ի Սամուսատ կատարեցան, և սրբոցն Սեւերիանոսի Սերաստացւոյն, և Բարեղայ ծերոյն, և ուժասուն և չորից աշակերտաց նորին: Հրց. հար. ԴՅ. Բ:	17	2
9	28	Գշ. դկ. Պհր: Հրց. ադ. ԳՅ. շ	17	3
10	29	Նշ. աձ. Սրբոյն Յովնաննու Ոսկերեանին:	18	2
11	30	Ուր. սկ. Պհր: Հրց. հան. ԳԷ: 20 ⁰ Տար. Գան. Լուի Ա. Թագ. Փօրքուկայի.	19	0
12	31	Շբ. րձ. Ամենայն սրբոց հնոց և նորոց, յայտից և անյայտից:	20	7

L O		S Գ
	ՆՈՑԵՄԲԵՐ 30 Տ. Քրչրիևի Սանի.	
13	1 ✠ Կիր. թկ. Ը. զկնի Խաչի: Ե՛	Կ
	ԿԲ. Գ. տ: Հարամնի: Զ. Կի-բանի Էօնն շաբաթոց:	
14	2 ԳՂ. զձ. Սրբոցն Ստեփան- Ե՛	Ա
	նոսի Հռովմայ Հայրապե- տին, և քահանայից, և սարկաւազաց, և ժողո- վըրդոց: ՀԵՅ. Ժաբ. ԴԷ. Ե: Ե Վ. Բ. ԺՎ. Զ. Բ. 14: Փոխոխական առուրի:	
15	3 ԳՂ. զկ. Սրբոցն Ակիրսի- Ե՛	Գ
	մեայ Կախարդոսին, և Յովսեփայ քահանային, Այիծալայ սարկաւազին, և Պղատոնի վկային: ՀԵՅ. Ժաբ. ԴԷ. Բ:	

		ՁԵԼԻՃՃԷ	S	Գ
	0	18 ⁰ Տար. Գան. Բրիսթիան Թագաւ. Տանիմարքայի.		
16	4	ԴՂ. դձ. Պհր: Հրց. աղ. Գհ. ա:	22	10
17	5	ՆՂ. դկ. Սրբոց հայրապետացն Մեսրոփանոսի, Ա. զէքսանդրոսի, և Պողոսի խոստովանողին, և սրբոց նոտարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոնի:	20	11
18	6	Ուր. աձ. Պհր. Հրց. հան. Դճ:	27	12
19	7	Շր. աղ. Սրբոց Հրեշտակապետացն Գաբրիէլի և Միքայէլի, և ամենայն երկնային զօրացն:	27	12
20	8	ՃԿիր. դձ. Թ. զկնի Սաշի: հԲ. Բ. Գ. ա: Հարսանի+: Է. Կիւրալէ Էօնն շաբաթոց: Յն. Գաբրիէլէ հրեշտակապետին, և ամենայն երկնային զօրաց:	28	13
21	9	ՆՂ. դկ. Սրբոցն Մելիտոսի Անտիոքայ հայրապետին, և Մինասայ Եգիպտացւոյն, և միւս Մելիտոսի եպիսկոպոսին, Բուրայ	29	10

Լ	ՆՈՑԵՄԲԵՐ	Տ Գ
0	քահանային, և Շինու սարկաւագին: Հրց. Տար. աշ: Յայմ. Տրէ:	
22 10	ԳՂ. գճ. Սրբոցն Դեմետրեայ վկային, և Բասիլիսկոսի քահանային: Հրց. Տար. ալ. ա: Տճ. Մահարչիմ, և Կարեմոս 1799 թուականին: ԹՄն. Լս. ժւ. 2. ր. 11: Անձրեւարեւ հոդմունք: Ծ յԱղեղնաւորն. ժւ. 5. ր. 49: Տճ. Գալիս:	17
23 11	ԴՂ. գկ. Պհր: Հրց. ադ. Գի. Բ: Տճ. Տրէ. Հր. Գաղիս:	17
24 12	ԵՂ. դճ. Սրբոցն Գուրխասայ, Սամունասայ, և Արիբայ սարկաւագին, Ռամանոսի միայնակեցին, և մանկանն խոստովանողի, և Հիւսիքոսի զինաւորին: Հրց. Տար. ալ. Բ:	18
25 13	Ուր. դկ. Պհր: Հրց. հան. Կի: Յն. Յովհաննոս Ուիլքերանին:	19
26 14	Շր. աճ. Սրբոց տուարե-	20

Լ 0		ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ	S	Գ
		լոցն Անդրէի և Փիլիպպոսի: Յն. Բարեկէնդան Ժամանորեայ պհց. Մնդեան:		
27	15	✱ Կիր. աղ. ժ. զկնի Խաչի: ԿՔ. Գ. տ. ցվերն: Բարեկենդան յիսնակայ պհց: Յն: Սիգբն Ժամանորեայ պհց. Մնդեան: Լր. Արաքն կերակր Գալորեան, որ է սիգբն խմաւոր պահց Մնդեան:	7	21
28	16	Բ2. ղձ. Ա. օր պհց. Յիս: Հրց. աղ. ԳՅ. ա: Ա. Հափրայ: Ս Ա. Բ. ժմ. 21. ր. 16: Խառնակ օր:	Կ	22
29	17	Գ2. ղկ. Բ. օր պհց. Յիս: Հրց. աղ. ԳՅ. Բ:	Լ	23
30	18	Դ2. ղձ. Գ. օր պհց. Յիս: Հրց. աղ. ԳՅ. Գ:	Գ	24
1	19	Ե2. ղկ. Դ. օր պհց. Յիս: Հրց. աղ. ԳՅ. Դ: Լր. Դեբեբեբ:	Կ	25
2	20	Ուր. ղձ. Ե. օր պհց. Յիս: Հրց. Կան. աձ: 56 ⁰ Տար. Մնն. Փեթրո Բ. Կայսեր Պրագիլիոյ.	Կ	26

Լ	ՆՈՅՆՄԱՆԵՐ	Տ Գ
0	32 ⁰ Տար. Գահ. Ֆրանսոսա-ժողովի Ա. Կայսեր Աւարո-Հունկարիոյ.	
3 21	✠ Շր. ղկ. Ընծայումն Սր. Աստուածածնի 'ի տաճարն: Եւ Յն:	17 17
4 22	✠ Կիր. աճ. Ա. Յիս: Կթ. Գ. Կ. տ: Հարանիք:	17 18
5 23	Բշ. աղ. Սրբոց կուսանացն Յուշիանեայ և Վասիլուհւոյ: Հրց. Տար. Բշ. տ: Ըմբռնազ: Յարանիկայ Գիշերի խաւարի լսման կիսով լաք, սխանի 'ի խաճ 00. բողի 15, և վերջանայ 'ի խաճ 3, բողի 29:	18 19
6 24	Գշ. ղճ. Սրբոյն Հունկիանոսի բահանային, և սրբոցն Տարագրոսի, Պրորոսի, Անդրոնիկոսի, Ռեւսիմեայ, և այլոց աշակերտաց սրբոյն Պողոսի: ⊗ Կր Լս. ժմ. Ա. ր. 52: Անձրեւաբեր հողմունի:	19 20
7 25	Բշ. ղկ. Պհք: Հրց. աղ. ԿՅ. Ե:	17 19
8 26	Եշ. ղճ. Սրբոցն Կղեմայ	17 19

ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ		S	Գ
1	0		
9	27	Ուր. զկ. Պհր. Հրց. հան. ախ:	18 22
10	28	Շք. դձ. Սրբոց առաքելոց և առաջին Հուսարչացն մերոց Թաղէոսի և Բար- Յուղիմէոսի:	19 23
		16 ⁰ . Տար. Գահ. Լեփօյտ Բ. Թագ. Պելիզացոց.	
11	29	* Կիր. ղկ. Բ. Յիւ: հք. Դ. ա: Հարսանիք:	20 20
12	30	Բ2. աճ. Սրբոցն Գեհարիո- սի եպիսկոպոսին, և Մեր- կերիոսի զինաւորին:	21 26
ԳԵՎՏԵՄԲԵՐ 31 S. Բեանուռնի Էփփեղ.			
13	1	Գ2. ախ. Սրբոցն Յակովկայ	22 27

L O		ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ	S	Գ
	0	և Իրաւախառայ: Հոգ. Ժու. ԲՅ. Բ:		
14	2	ԴՂ. ղձ. Պհք: Հոգ. աղ. ԳՅ. շ: ԵՄ. Գ. ժմ. Ծ. Ե. ԿԱ, Հողմայիև եւ անձրեւայիև եղանակ:	ԿԴ	ԿԱ
15	3	ՆՂ. ղկ. Սրբոց հարցն Ե. զիպտացւոց Պօղոսի, Պօղայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովհաննու Գրնեցւոյն, Յովհաննու կարծահասակին, Նեղոսի, Արսէնի, Սիսիանու, Դանիէլի, Սրայիոնի, Մակարիոսի, Պիմէնի, և այլոց սրբոց հարց:	ԿԵ	ԿԲ
16	4	Ուր. զձ. Պհք: Հոգ. Կառ. ԲՅ:	ԿԶ	ԿԳ
17	5	Նք. զկ. Սրբոցն Գրիգորի և Նիկողայոսի սրանչելագործ հայրապետացն, և միւս Նիկողայոսի հայրապետին, և Միւռոնայ եպիսկոպոսին: Հք. Սանտուայ ուր է Գանդիւ պայրածը:	ԿԷ	ԿԴ
18	6	✠ Կիր. ղձ. Գ. Յիւ: ԿԲ. Կ. տ: Բարեկենդան սուրբ Յակոբայ պահոց: Յն. Նի-	ԿԸ	ԿԵ

		ՍԷՑԷՐ			
Լ	Օ			Տ	Գ
		Իողայսի հայրապետին պաշտպանին նաւաւարաց:			
19	7	ԲՂ. ղկ. Պհք. Սրբոցն Մինասայ Երմոզինեայ և Քրարոսի, և կամաւոր աղքատացն Յովհաննու և Ալէքսիանոսի: Հրց. Տար. Բէ. ա:		ԲԱ	ՅԲ
20	8	ՔՂ. աճ. Պհք. Սբցն. Կուռնելիոսի հարիւրապետին, և Շմուոնի ազգականին Քրիստոսի, և Պողիկարպոսի հայրանպետին ըԶմիւռնիոյ, և սրբոց վկայիցն, որք յարեւելս կատարեցան:		ԲԳ	ՅԷ
21	9	ՔՂ. ալ. Պհք: Յղուծիւն սուրբ Աստուածածնի 'ի Յունաստէ: Եւ Յն: Յայսմ. Բաղց:		ԲԴ	ՅԸ
		○ յԱյծեղջիւրն. ժմ. 12. ր. 33: ՏՃ. Ճեդի: ● Ծն. Լս. ժմ. 15. ր. 25: Անճրեւարեր հողմունի:			
22	10	ԷՂ. քճ. Պհք: Սրբոցն Եւստրատիոսի, Օգսէնտիոսի,		ԲԵ	ՅԹ

ԴԵՎՏԵՐԱԿ		S	Գ
1.	0		
23	11	Դ	17
24	12	Դ	18
25	13	Է	19
26	14	Ը	20
27	15	Ը	21

Լ	0	ՍԷՃԵՐ	Տ	Գ
		պայ եպիսկոպոսին, և Թէոփիլայ վկային, և չորից զինուորացն Բաստսի, Եւսէբի, Եւսիբի, և Բասիլիդեայ: Հրց. Ժաբ. 43. ա:		
28	16	ԴՂ. աձ. Պհք: Հրց. ադ ԴՅ. Է: Ա. Աբաճի Ս. Ա. Բ. յմ. 5. ր. 44: Ձիւնախառն անձրեւի եւ հողմունի:	Վ	07
29	17	ԵՂ. ալ. Սրբոց կուսանացն ինդոսի, և Թոմնայի, և Գղերիկոսի բահանային, և երկուց Բիւրուցն, որք այրեցան յԵկեղեցին Նիկոմիդացւոց: Հրց. Ժաբ. ԴՅ. ա:	Ա	07
30	18	Ուր. քձ. Պհք: Հրց. Կաճ. 43: 70 Տար. Գահ. Ալֆոնս ԺԲ. Թագ. Սպանիոյ.	Գ	01
31	19	Շք. քկ. Նախավկայ Թագաւորին մերոյ սրբոյն Աբգարու:	Վ	00
1	20	* Կիր. գձ Ե. Յիս: ԿԲ. ա. տ. ԿԷրԷ: Լ. Թ. Յաւնաւոր,	Վ	07

L	0	ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ	S	Գ
		և քարեմար 1882 թա- փանին, և քան՝ Տնօրէնա- թեան Տեառն: Հր. ծով լաւն պաշարմանն Երասաղեօք 'ի Նախագործանարայ:		
2	21	Բշ. զկ. Սրբոցն Արրահա- մու և Խորենայ, և Անար- ծաթ բժշկացն Կողմայի և Դամիանոսի: Հրց. հար. ԿՅ. Բ:	17	09
3	22	Գշ. դձ. Սրբոյ Աստուա- ծատրոյ վկային: Հրց. հար. ԿԻ. = :	17	08
4	23	Գշ. զկ. Պեր: Հրց. = Կ ԿԻ. = : ԹԼր. Լս. ծմ. 20. ր. 14: Յրսաշունչ հողմունի:	12	09
5	24	Եշ. աձ. Սրբոցն Դաւթի մարգարէին, և Յակոբայ առաքելոյն:	10	7.
6	25	Աւր. ալ. Պեր: Հրց. հար. ԿԻ: ՅՆ. Մնանդ, և սարիք նոցա մնչեք 'ի շրո Յո- նատրի: Հր. Յայրնաթիւն:	17	71
7	26	Շր. բձ. Սրբոյն Ստեփան- նոսի նախասարկաւագին և առաջին մարտիրոսին:	17	75

		ՍԷՃԵՐ		
Լ	Օ		Տ	Գ
		ՅՆ. Բ. օր Մնորեան:		
8	27	Ք Վրր. ղկ. 2. Յիւ: ԷԲ. Դ. տ: ՅՆ. Բ. օր Մնորեան, և Ստեփաննոսի Նախաձիւյն:	18	77
9	28	Բշ. զձ. Սրբոց առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի: 3 ⁰ Տար. Դահ. Ումպերբ Ա. Թագաւոր. Իսաւրիոյ.	19	78
10	29	Բշ. զկ. Սրբոց որդւոցն Սրտման Յակոբայ ա- ռաքելոյն, և Յովհաննու աւետարանչին: Բարեկեն- դան պահոց Մննդեան:	20	79
11	30	Բշ. ղն. Ա. օր պհց. Մնն: Հրց. ադ. ԴԷ. Բ:	21	79
12	31	Եշ. ղկ. Բ. օր պհց. Մնն: Հրց. ադ. ԴԷ. Բ: Ը Վ. Բ. ԺՎ. ՉԷ. Դ. 20: Անճրեւայիկն աւուրի:	22	80

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՆՑԻՑ

Ի ստեղծմանէ Աշխարհի	7306
Ի զբնեղեղէ	5044
Ի սկզբնաւորութենէ տէրութեան Հայոց ի Հայկայ	2988
Ի սկզբնաւորութենէ Թագաւորու- թեանս Հայոց ի Պարուբայ	2630
Յերրորդ նորոգութենէ Թագաւորու- թեանս Հայոց ի Վաղարշակայ	2030
Ի ծննդենէ Քրիստոսի	1884
Ի հաւատարմոյ Աբգարու Թագաւ	1848
Ի ծննդենէ Լուսաւորչին	1623
Յելիցի Ս. Լուսաւորչին մերոյ ի վի- րապէն և ի լուսաւորութ. Ազգիս	1578
Ի շինութենէ սրբոյ Էջմիածնի	1574
Ի Նիկիոյ սուրբ ժողովոյն	1555
Ի շինութենէ Կ. Պօլսոյ	1556
Ի Կ. Պօլսոյ սուրբ ժողովոյն	1485
Յնիկեսոսի սուրբ ժողովոյն	1450
Ի շինութենէ տումարին մերոյ	1330
Յերրորդ նորոգութենէ Թագաւոր. Հայոց յԱշոտայ Բագրատունւոյ	996
Ի չորրորդ նորոգութենէ Թագաւոր. Հայոց ի Լեւոնէ Ռուբինեան	683
Ի գիւտոյ դիտակին	612
Ի սկզբնա. տէրութեան Օսմանեան	584

Ի գիւտոյ կողմնացուցին	579
Ի սկզբնա. Պատրիարքութեան Հայոց յերուսաղէմ Ի Սարգիս Եպիսկոպոսէ	570
Ի գիւտոյ վառօղին	552
Ի բարձմանէ: Թագաւորութեան մե- րոյ որ Ի Կիլիկիա	508
Ի գիւտոյ Թլթաշինութեան	508
Ի գիւտոյ Թնդանօթին	501
Ի գիւտոյ տպագրութեան	441
Ի տիրել Տաճկաց Կ. Պօլսոյ	428
Ի սկզբնաւորութենէ Պատրիարքու- թեան Հայոց Ի Կ. Պօլիս Ի Յովա- կիմայ Եպիսկոպոսէ Պրուսայու	420
Ի գիւտոյ Ամերիկայի	389
Ի սկզբնա. տպագրութեան Ի Հայս	210
Ի գիւտոյ շոգեշարժ մեքենայից	191
Ի գիւտոյ պատուաստի մարմնոյն	81
Ի գիւտոյ վիմագրութեան	79
Ի գիւտոյ շոգենաւին	77
Ի հաստատութենէ Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցին Հայոց Ի Պէզնեան Յարութիւն Ամիրայէ	51
Ի գիւտոյ լուսանկարի	42
Ի հաստատութենէ Թանգիմաթի	42
Ի գիւտոյ հեռագրութեան	32
Ի հաստատութենէ Ազգային Սահ- մանադրութեան Հայոց	21

ԱՂԻՍԱԿ ՇԱՐՅԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ

ԱՒՈՒՐՑ

ՅՈՒՆՎԱՐ				ԱՊՐԻԼ			
0	Մ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.	0	Մ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.		ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	14.42	7.21	9.18	1	1.00	5.30	13.00
7	14.34	7.17	9.26	7	0.45	5.23	13.15
13	14.22	7.11	9.38	13	0.28	5.14	13.32
19	14. 8	7. 4	9.52	19	0.12	5. 6	13.48
25	13.56	6.58	10. 4	25	9.58	4.59	14. 2

ՓԵՏՐՎԱՐ				ՄԱՅԻՍ							
1	7	13	19	25	1	7	13	19	25		
13.37	6.49	10.23	9.46	4.53	14.14	9.34	4.47	14.26	9.25	4.43	14.35
13.23	6.42	10.37	9.17	4.39	14.43	9.17	4.39	14.43	9.11	4.36	14.49
14. 9	6.34	10.51	9.17	4.39	14.43	9.17	4.39	14.43	9.11	4.36	14.49
12.53	6.26	11. 7	9.11	4.36	14.49	9.11	4.36	14.49	9.11	4.36	14.49
12.34	6.17	11.26	9.11	4.36	14.49	9.11	4.36	14.49	9.11	4.36	14.49

ՄԱՐՏ				ՅՈՒՆԻՍ							
1	7	13	19	25	1	7	13	19	25		
12.22	6.11	11.38	9. 6	4.33	14.54	9. 4	4.32	14.56	9. 3	4.31	14.57
12. 6	6. 3	11.54	9. 4	4.32	14.56	9. 3	4.31	14.57	9. 7	4.33	14.53
11.51	5.56	12. 9	9. 7	4.33	14.53	9. 9	4.35	14.51	9. 9	4.35	14.51
11.36	5.48	12.24	9. 9	4.35	14.51	9. 9	4.35	14.51	9. 9	4.35	14.51
11.19	5.39	12.41	9. 9	4.35	14.51	9. 9	4.35	14.51	9. 9	4.35	14.51

ԱՂԻՍԱԿ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ

ԱՒՈՒՐՑ

ՅՈՒԼԻՍ				ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ			
0	Մ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.	0	Մ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.		ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	9.15	4.37	14.45	1	12.55	6.27	11.5
7	9.22	4.41	14.38	7	13.19	6.39	10.41
13	9.31	4.45	14.29	13	13.31	6.46	10.29
19	9.43	4.51	14.17	19	13.42	6.51	10.18
25	9.56	4.57	14.4	25	13.56	6.58	10.4
ՕԳՈՍՏՈՍ				ՆՈՅԵՄԲԵՐ			
1	10.12	5.6	13.48	1	14.12	7.6	9.48
7	10.26	5.13	13.34	7	14.24	7.12	9.36
13	10.38	5.19	13.22	13	14.36	7.18	9.24
19	10.52	5.26	13.8	19	14.44	7.22	9.16
25	11.12	5.36	12.48	25	14.50	7.25	9.10
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ				ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ			
1	11.33	5.46	12.27	1	14.54	7.27	9.6
7	11.31	5.56	12.9	7	14.57	7.28	9.3
13	12.37	6.6	11.53	13	14.57	7.28	0.3
19	12.22	6.11	11.39	19	14.54	7.27	9.3
25	12.39	6.19	11.21	25	14.51	7.25	9.9

ՀԱՅՈՑ	ՀՌՈՎՄԱՑ.	ՏԱՃԿԵՐԷՆ	ԱԶԱՐԻԱՅԻ	ՀՐԷԻՑ
Նաւասարդ 50	Յունւար 51	Քեանու. սա.	Շամա 30	Թշրի 30
Հոռի 50	Փետ 28.29	Շուպած	Ադամ 30	Խէսու 29.50
Սահմի 50	Մարտ 31	Մարտ	Շբաթ 30	Քասղև 29.50
Տրէ 50	Ապրիլ 50	Նիսան	Նախայ 30	Թէրէթ 29
Գաղոց 50	Մայիս 31	Մայիս	Ղամար 30	Սէբաթ 50
Արաց 50	Յունիս 30	Հազիրան	Նաթար 30	Ադար 29.50
Մեհեկան 50	Յուլիս 31	Թէմուզ	Թիրայ 30	Վէ ադար 29
Արեգ 50	Օգոստոս 31	Աւոստոս	Գամայ 30	Նիսան 50
Ահեկան 50	Սեպտ. 50	Իլուլ	Համիրայ 30	Եսո 29
Մարերի 50	Հոկտեմ. 51	Թշրինի էվվէլ	Արամ 30	Սիվան 50
Մարգաց 50	Նոյեմբ. 50	Թշրինի սանի	Ովդան 30	Թամուզ 29
Հրոտից 50	Դեկտ. 51	Քեանուների էվ.	Ներհան 30.31	Աբ 50
Աւելեաց 5.6			Աւելեաց 5	Իլուլ 29

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

Տ Ա Ճ Կ Ա Ս Տ Ա Ն

ՄԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՄԻԱԳԵՏՈՒԹԻՒՆ

Սուրբան Ապօ-Իւլ-Համիս խան.
Ծնեալ ի 22 Սեպտ. 1842. 34րդ Վեհապետ
Օսմանայ ցեղին, և 25րդ յառմանէն Կ. Պօլ-
սոյ. որդի Սուրբան Ապօ-Իւլ-Մէճիտ խա-
նի. Կը յաջորդէ իւր եղբոր Սուրբան Մու-
րատայ Ե. ի 30 Օգոստոսի 1876.

Նախագահ խորհրդարանին և պաշտօ-
նեայ վաճառականութեան. —Սայիս
Փառա.

Տարածութիւն երկրին 5,960,800 քա-
ռակուսի հազարամեղր. թիւ բնակչաց
47,000,000 (հաւանականաբար): Այս հա-
շիւները կը պարունակեն Օսմանեան պե-
տութեան ամբողջ ստացուածները, նաեւ
Պօսնան, Պուլղարիան, Եգիպտոսն և Թու-
նուզը:

Միւլումուֆ. — 1880 ին կայսերական
հրովարտակաւ ընդունելի հրատարակուած
Պիւտճէի մը առաջարկութեան համեմատ՝
Տանկի տէրութեան ամբողջ ծախքն է
13,043,364,41 Օսմ. ոսկի, և եկամուտը
14,245,820 Օսմ. ոսկի. ըստ այսմ 1,202,
455,59 Օսմ. ոսկւոյ յաւելուած մը կը մնայ
Տէրութեան պարտուց շահուն վճարումը
դադարեալ համարելով. սակայն թղթա-
դրամին բարձման համար հարկ եղած տա-
րեկան $\frac{1}{5}$ ը, այսինքն 2,376,164 Օսմ.
ոսկի, Մեթալիքին տարբերութիւնը 950,
465,60 դուրուշ եւայլն, տարեկան բացը
3,422,729,60 Օսմ. ոսկւոյ պիտի հասցնէին,
եթէ եկամուտը եւ ծախք կանխատեսու-
թեան համեմատ կատարուէին: Այս գու-
մարիս մէջէն Տէրութիւնը կը տրամադրէր
115,000 ոսկի Հասարակաց կրթութեան
սահմանել: Երկրին պարտքն է իբր 6,130
միլեօն ֆրանք:

Բ Ա Ն Ա Կ

Վերջին պատերազմին Տաճկաստան՝ բո-
լոր ճիգը թափելով 752,000 մարդ զինեց.
բայց յաւարտ պատերազմին ցիր և ցան
եղած զուեղերէն 120,000 հոգի միայն
մնացին՝ ըստ հաշւոյ Կոթայի Տումարին:
Տէրութեան դրամական վիճակը չներեց ի-
րեն տրամադրած բարենորոգումներն ընել
ըստ որոց խաղաղութեան ժամանակի բա-
նակը պիտի ըլլար ընդ ամէնը 168,000
հոգի և 504 թնդանօթ, իսկ պատերազմի
ատեն 238,500 հոգի և 618 թնդանօթ: Ա-
սոնց վրայ բէտիֆներու զանազան կար-
գերն յաւելլով կարելի կ'երեւի 600,000
հոգւոյ հասցնել բանակը:

Նոյն պատերազմին պատճառաւ նա-
ւատորմիլն այ շատ նուազած է՝ թէ եղած
կորուստներուն համար և թէ Անգլիոյ
ժախուածներուն:

Առեւտուր (ըստ ցուցակի 1875-76 ին)
ելքն էր 241,129,046 ֆրք. իսկ մուտքը
390,824,124 ֆր:

Օսմանեան կաւահանգիստներուն մէջ
մտնող և ելլող նաւուց զումարն է (1877-
78) 192,093 նաւ , 13,950,042 տակա-
ռաչափ ընդունակութեամբ:

Երկամուղեաց երկայնութիւնն է 1474 հազարամեղր. — Իսկ Թղթատարութեանց երժեւեկք (1874) 3,764,000 ի կ'ելլէին. հիմայ եռապատկած է այս Թիւը նոր Տնօրէնութեան բարեկարգութեանց շնորհիւ:

1878 ին հեռագրական գիծերուն երկայնութիւնն էր 52,142 հազարամեղր բուն Տէրութեան գծեր. իսկ յղուած և ընդունուած հեռագրաց գումարը 1,344,702:

ՕՍԾԱՆԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆՔ ԵՒ ՀԻՒՊԱՏՈՍՔ
Ի ՁԱՆԱԶԱՆ ԱՇԽԱՐՀՍ

(Մ. Դ. — Մեծ Դեսպան. — Դ. — Դեսպան.
— Լ. Դ. — Լիազօր Դեսպան. — Ա. Դ. — Արտաքոյ կարգի Դեսպան. — Հ. — Հիւպատոս.)

Աւստրո-Հունգարիա. — Էտիմ բաւա Ա. Դ. (31 Մյս. 1879) խորհրդական Ֆալթօն էֆէնտի.

Բելգիա. — Է. Քարաբոսորի էէէն. Լ. Դ. (18 Յունվ. 1871). խորհրդական Ա. Գ. Քարամոտորի էֆէնտի.

Բորժուզալ. — Ֆան Ծէլլեր Հ.

Բրիտանիա. (Մեծն.) — Միւսիւրիւս բաւա Մ. Դ. (30 Յունվ. 1856). խորհրդ-

դական է Միւսիւրիւս պէյ. — Մանչէսթըր.
Ապօուլլահ էճ. Հ.

Դերմանիա. — Սա՛նոլլահ պէյ Ա. և
Հ. Դ. (4 Յուլ. 1877). Ա. Քարտուղար
Օհան էֆէնտի Պաղտատլեան.

Իտալիա. Թիւրիան պէյ Լ. Դ. (16
Դեկտ. 1877). Ա. Քարտուղար Միսաք էֆ.

Միացեալ-Նահանգք. — Գ. Արիս-
թարիի պէյ Լ. Դ. (14 Հոկտ. 1873). Ա.
Քարտուղար Պալթանի էֆէն. — Պոսթըն.
Սազընեան էճ. Ը. Հ.

Յունաստան. — Թէվէիգ պէյ Գոր-
ժակատար (19 Օգոստ. 1879). Ա. Քար-
տուղար Ստեփան էֆ. Մէլիքեան. — Քոր-
ֆու. **Տանիօ էճ. Ը. Հ.** — Լամիա. **Յ.
էճ. Նրամեան Հ.** — Սանժա-Մաւրա.
Տօմինեան էճ. Հ.

Շուէտ-Նորվեկիա. — Մուրուս էճ.
Դեսպան. (7 Օգոստ. 1877).

Պարսկաստան. — Տաիրի պէյ Դես-
պան. (Մայիս 1878). Ա. Քարտուղար
Սէտատ պէյ.

Պուլգարիա. Բուսնուգ. — Միֆայէլ
էճ. Մախուս Ը. Հ.

Ռուսիա. — Սպարապետ Շաֆիրաւա Դ. Խորհրդական՝ Սիւլէյման պէյ. — Թականթոկ. Մկրտիչ էճ. Հ.

Ստորին—Նահանգք. — Մուրաթ էճ. Մ. Դ. (22 Յունիս 1877).

Րումանիա. — Սիւլէյման Պէյ Լ. Դ. — Կալաց. Արքիւ էճ. Ը. Հ. — Իպրա-յիլա. Սեփան էճ. — Քէօսթէնճէ. Մի-քէ էճէն. Փէօսիմալնեան. — Թուլչա. Նարում էճ.

Քարատաղ. — Հալիս պէյ. Դ. (ի Չէ-Յինիէ).

Սրպիա. — Սերմէս էճ. Լ. Դ.

Տրանսա — Էսաթ պէյ. Լ. Դ. — Խոր-հրդական Նիքոլաքի Սարդինսքի. — Ա. Քարատաղար Տէհիմ պէյ.

ԴԵՍՊԱՆՔ ԵՒ ՀԻՒՊԱՏՈՍՔ ՕՏԱՐ ՏՐԷՈՒԹԵԱՆՑ
Ի ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ

Դեսպանատուն Դերմանիոյ. (Թաքսիմ, Այազ-բաշա ճատտէսի). — Ա. Լ. Դեսպան Կաման Հացճէլսդ. Ա. Խորհրդական Կոմս Ռատուլինսքի. Ա. Թարգման Մ. Շարլ Թէսթա.

Շոգենաւ Դեսպանատան « Լօրէլէյ » .
հրամանատար Վիէթերշայմ.

Հիւպատոսարան. (Սօֆեալը փողոց Թիւ
1 Բերա). Ը. Հ. Ա. Ֆէյկըլ.

Դեսպանատուն Աւստրօ-Հունգարիոյ .
(Փոստա փողոց, Բերա). — Կոմս Տուպսի
Դեսպան. Խորհրդական Ասպետ Քուչէք.
Ա. Թարգման Վապընաու.

Հիւպատոսարան. (Փոստա փողոց, Բե-
րա). Ը. Հ. — Ասպետ Օսդերայիւր.

Դեսպանատուն Բելգիոյ. (Մեծ փողոց,
Բերա). — Մ. Դեսպան Տէ Ֆօսէլէրդ.
Ա. Խորհրդական Վան Տէր Պօսչէ.

Հիւպատոսարան. — Վան Տէր Էլսդ.
Առժամանակեայ հիւպատոս.

Գործակալութիւն Պուլղարիոյ. (Մէք-
Յէպ փողոց Թիւ 6, Բերա). — Գործակալ
Քիւնսթ Զանսօճ.

Դեսպանատուն Սպանիոյ. (Մեծ փողոց
Թիւ 364, Բերա) — Ա. Լ. Դեսպան Մարքի
սը Վիլլա Մանրիլա.

Հիւպատոսարան. (Փոստա փողոց Թիւ
20, Բերա). — Տէ Տիօս Բօհաու. Հ.

Դեսպանատուն Միացեալ-Նահանգաց.

(Սէնի-Չարշը փողոց թիւ 50, Բերա) . —
Դեսպան **Հօրա Մէյնր.**

Հիւպատոսարան. (Դապրիսթան փողոց
թիւ 32, Բերա) . — Ը. Հ. **Հիւի.**

Դեսպանատուն Ֆրանսայի. (Մեծ փո-
ղոց, Բերա) . — Լ. Դեսպան **Մ. Քիսօ.**
Ա. Քարտուղար Կոմսն Մօնթօլօն.

Հիւպատոսարան. (Փոստա փողոց) . —
Հ. **Տօպիւնի.**

Դեսպանատուն Մեծին Բրիտանիոյ .
(Թէփէ-Պաշը փողոց, Բերա) . — Ա. Հ.
Դեսպան **Պ. Կօսթըն.** Ա. Խորհրդական
Սէյնս ձօն. Ա. Թարգման Սըր Ա. Սէնտիսըն.

Հիւպատոսարան. (Մէտրէսէ փողոց,
Ղալաթա) — Ը. Հ. **Ճօն Հէնրի Տաու-**
սէյ.

Դեսպանատուն Յունաստանի. (Աղա Հա-
մալ փողոց թիւ 10, Բերա) . — Ա. Լ. Դես-
պան **Քուլեսուրիօղիս.**

Հիւպատոսարան. (Փոստա փողոց թիւ
14, Բերա) . — Ը. Հ. **Ալէքս. Մարիու-**
սալիս.

Դեսպանատուն Իտալիոյ. (Մէզարլըք
փողոց թիւ 5, Բերա) . — Լ. Ա. Դեսպան
Կոմսն Բօրդի. Ա. Խորհրդական Կոմս

Քոլլոպիանօ. Ա. Թարգման Ասպետն Վէռնօնի.

Հիւպատոսարան. (Մէզարլըբ փողոց, Բերա). — Ը. Հ. **Ասպետն Նեկրի.**

Օմանեան Հատին Դիւանատուն. (Պանրայի փողոց Սիւ Զ, Հալաթա). — Տնօրէն **Ռոն Վարդալիթի.**

Դեսպանատուն Գարատաղի. (Պիզանս փողոց, Բերա). — Դեսպան **Բաօլիչ.**

Դեսպանատուն Ստորին—Նահանգաց. (Մեծ փողոց, Բերա). — Դեսպան **Ռ. Վան Իրէսոււմ.** Խորհրդական Րիչարտ Քէօն. Հիւպատոսարան. — Հ. **Թրալէրս.**

Դեսպանատուն Պարսկաստանի. (Սթանպօլ, Բարձրագոյն Դրան դիմաց). — Դեսպան **Եէյի Մոնսին Խան, Մուին Իւլ Մուլը.** Խորհրդական Միրզա Ճէվատ Խան. Հիւպատոսարան. (Հօճա Խան փողոց, Սթանպօլ Ի Սուլթան Համամ). — Ը. Հ. **Միրզա Նէնէ Ալի.**

Հիւպատոսարան Բորղուկալի. (Փոսթա փողոց, Բերա). — Ը. Հ. **Ծօղլունէ Ժուրսան.**

Դեսպանատուն Ռուսիոյ. (Մեծ փողոց,

Բերա). —Ա. Լ. Դեսպան Նովիֆոճ. Ա. Խորհրդական Պ. Օնու. Թարգման Պ. Մաքէէվ.

Հիւպատոսարան. (Մեծ փողոց, Բերա).
—Ը. Հ. Պ. Ալեքսիս Լուկավսի.

Դեսպանատուն Բուժանիոյ. (Քապրիս-Թան փողոց Թիւ 36, Բերա). —Ա. Դեսպան Տէմէդր Պրացիանօ. Ա. Քարտուղար Պ. Օպէտէնար.

Հիւպատոսարան. (Քապրիսթան փողոց Թիւ 59, Բերա). —Հ. Ալեքս Ծարրա.

Դեսպանատուն և Հիւպատոսարան Սըրպիոյ. (Անատօլ փողոց Թիւ 2, Բերա). — Ա. Լ. Դեսպան Քրիսիչ. Քարտուղար Կվօզտիչ. Ա. Թարգման Թերխան.

Դեսպանատուն Շուէտ-Նորվէկիոյ (Դանիոյ համար եւս Գործակատար). (Մեծ փողոց, Բերա). —Ը. Դեսպան Պ. Էհրէն-սօրճ. Ա. Թարգման Ժօրժ Թիմօնի.

Հիւպատոսարան Վէնէցուէլայի. (Քապրիսթան փողոց Թիւ 6, Բերա). —Հ. Կոմս Միքայէլ Տէ Բօյսի.

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԵԳԻՊՏՈՍ

Եգիպտոսի փոխարքայն 1867 էն ի վեր պաշտօնական կերպով Խըթիվ տիտղոսը կը կրէ. — Այժմու Խըթիվն է Մէհմէտ Թէվճիզ, վեհապետ Նուբիոյ, Սուտանի եւայլն. Մնեալ 1852 յաջորդեց իւր հօրը 1879 Օգոստ. 8 ին: Անուանացաւ 1873 ին վախճանեալ Իլհամի բաշա իշխանին էմինէ Հանըմ դստեր հետ.

Սորհրդարանի Նախագահը ինքն իսկ Խըթիվն է. Արտաքին յարաբերութեանց պաշտօնեայ Մուսթաֆա Ֆէհմի բաշա.

Երկրին տարածութիւնն է 1,021,35½ ք. հազարամեղր, որոց 24,197 ք. հազարամեղր գործածուած է ճամբաներու, ջրանցից եւայլն. իսկ բուն Եգիպտոսի մշակելի հողն է 29,400 ք. հզմր. բնակչաց թիւն է 5,517,627. — Ասոնց 68,655 ը օտարական են որոց մէջ իբր 4,500 Հայազգի. 1846 էն մինչեւ 1877 ժողովրդեան աճումն է 1,054,383 մարդ. Եգիպտոսի արտաքին ստացուածներով տարածութիւնն է 2,722,354 ք. հզմ. և բնակչաց թիւը 17,386,000 մարդ.

Երկրին մուտքն էր (1876) 7,589,900.
Իսկ ծախքը 40,972,100. բաց 1,382,200
Եզիպ. ոսկի: Երկրին պարտքն է 84,732,460
Եզիպ. ոսկի. Խաղաղութեան մէջ բանակն է
իբր 70,000 մարդ. բայց պատերազմի ժա-
մանակ 100,000 հոգւոյ կը հասնի:

Տանկաստանի վճարած տարեկան հարկն
է 40,000 ոսկի.

Նաւատորմիդը 14 մեծ և փոքր շոգեշարժ
նաւերէ կը բաղկանայ, --1877 ին Եզիպ-
տոս մտած են 4,493,440 Եզիպտ. ոսկւոյ
վաճառք. ելած են 12,750,230 ոսկւոյ վա-
ճառք. — Եզիպտոսի ծովային առեւտուրը
1877 ին 19,491 նաւ գործածեց 8,926,311
տակառաչտի ընդունակութեամբ, ասոնցմէ
զատ 435 պատերազմական նաւ երթեւե-
կեցին իւր նաւահանգիստները:

Երկաթուղեաց երկայնութիւնն է 1494
հզրմ. տարուբերած անձանց զումարն է
1,952,426. — Թղթատարութեան յանձ-
նուած նամակաց, լրագրաց ևւայլն գու-
մարն է աւելի բան 3 միլիոն (1877 ին):
Իսկ Եզիպտոսի մէջ դրամական շարժումն
է 1,211,951,706 Եզիպտ. ոսկի: 1878 ին
հեռագրական գծերուն երկայնութիւնն էր
13,496 հազարամեղր.

**Տիեզերական ընկերութիւն ծովային
ջրանցից Սիւեյիզի.**

Ջրանցքն Բոր-Սայիտէն մինչեւ ցՍուէզ
160 հզրմ. երկայնութիւն ունի. լայնու-
թիւնն է՝ ջրին երեսը՝ 58 և մինչեւ 100
մեղր. յատակին լայնքը 22 մեղր. եւ խո-
րութիւնը 8 մեղր. — Ջրանցքին շինու-
թեան համար եղած ծախքն է (մինչեւ 1876)
491,968,225 ֆր. — Ջրանցքին նկամուտն
էր (1878 ին) 31,810,873 ֆր. իսկ ծախքը
16,897,750. նոյն տարին մէջէն անցնող
նաւուց թիւն էր 1593, 3,291,525 տակա-
ռաչափ ընկունակութեամբ: Այս հաշուէն
դուրս են 1250 փոքր նաւք՝ 7637 տակա-
ռաչափով.

ՓՈԽԱՐԳԱՅՈՒԹԻԻՆ ԹՈՒՆՈՒՉԻ

Այս երկիրն 1575 էն սկսեալ Տաճկի տէ-
րութեան գերիշխանութեան տակն է. բայց
1871 ին Բարձ. Դուռը նախկին տուրքը
առնելէ հրաժարեցաւ: Պէյը Կ. Պօլիս կ'ըն-
դունի իւր իշխանութիւնը, և առանց Սուլ-
դանին հաճութեան ոչ պատերազմ կրնայ
հրատարակել ոչ խաղաղութիւն ընել ոչ

հող տալ. Սուլթանին անուամբ դրամ կը կոխէ եւ պատերազմի ատեն զօրքերն անոր կը յղէ:

Պէյ և կայուածատէր Թագաւորութեան Թունուզի, **Մուհամմէտ Էս Սաթրգ քաժա-պէյ**, ծնեալ 1813 ին, Գահակալեց 1859 Սեպտ. 23 ին.

Տարածութիւն երկրին 218,400 ք. հզրմ. Թիւ բնակչաց 2,100,000. Մայրաքաղաք Թունուզ. բնակիչ 125,000 (հին Կարքեղոնին մօտերը). — ծախք 6,832,300 ֆրանք մուտք 6,296,850 ֆր. պարտք երկրին 125 միլեօն ֆր. — Կանոնաւոր բանակն է 20,000 մարդ. — Անկանոն բանակ 10,000 որոց 3000 ը Քարաղլը Եէնիչերիներէն սերած են, 5000 ը հետեւակ Զուավ, 1500 ը հեծեալ սպահի և 500 ը ոստիկան: Ասոնք պատերազմի ատեն մինչեւ 30,000 ի կը հասնին. Ասոնց զէնքն ու կազմակերպութիւնը շատ ողորմելի է՝ կ'ըսեն. — Նաւատորմը կը բաղկանայ 4 փոքր նաւէ. — Վաճառաց մուտքն է (1877) 7,912,826 ֆր. իսկ ելքը 10,793,331 ֆր. — Երկաթուղիք և հեռագիրք դեռ աննշան վիճակի մէջ են.

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒՂԱՐԻՈՅ

ժառանգական և Սահմանադրական իշխանութիւն՝ ընդ Գերիշխանութեամբ Բ. Գրան. — Ազգային ժողովը կը բաղկանայ Պուլղարիոյ Էկզարքէն, Եպիսկոպոսաց կէսէն, բարձրագոյն ատենին Նախագահներու և անդամոց կէսէն, և ժողովրդեան Երեսօխտաններէ (1 առ 20,000 մարդ). Տէրութեան զինադրոշն է ոսկի առլւծ մը թուխ մթազոյն յասակի վրայ :

Իշխանն **Ալեքսանդր Ա.** ծնեալ ի 5 Ապրիլ 1857. ընտրեալ իշխան Պուլղարիոյ միաձայն հաւանութեամբ Ազգային ժողովոյ ի 29 Ապրիլ 1879 :

Նախագահ խորհրդարանին Մ. Զանքօֆ Տարածութիւն երկրին 63,865 ք. հզրմ. — Բնակիչ 1,859,000. — Մայրաքաղաք Սօֆիա՝ բնակիչ 18,000. — Երկաթուղեաց միակ զիծը Բուսնուքէն Վառնա զիծն է 224 հազարամեղր երկայնութեամբ :

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՐԱՏԱՂԻ

Միահեծան ինքնակալութիւն՝ որոյ վրայ սակայն մեծ ազգեցութիւն ունին Պետական խորհուրդը և Սքուբչինան :

**Իշխան Նիֆուա Ա. Բէդրովիչ Նիէ-
կօս.** ծնեալ յ7 Հոկտ. 1841. Գահակալեց
1860 Օգոստ. 14 ին. ամուսնացաւ նոյն
տարին Նոյեմ. 8 ին. ընդ Միլէնա Բէդրով-
նա իշխանուհւոյն ծնելոյ ի 22 Ապր. 1847:

Նախագահ խորհրդարանին Պ. Բէդրովիչ.

Երկրին տարածութիւնն է 9433 ք. հա-
զարամեղր. բնակիչք 286,000. Մայրա-
քաղաք Չէթինիէ բնակիչ 1400. — Տէրու-
թեան հասոյթ 150,000 ֆիօր. 150,000
ֆիօր ալ նպաստ (Ռուսիոյ և Աւստրիոյ).
ծախք 130,000 յաւելուած 170,000 ֆիօր.
— Ռուսիոյ տէրութիւնը վճարեց Փարա-
տաղի պարտքը. — Մնայուն բանակ չունի
տէրութիւնը. բայց ամէն արու բնակիչք
զինուոր են. ամէն Փարատաղցի 17 էն մին-
չեւ 48 տարեկան առաջին դասու զօրք է
(17,000), 14 էն մինչեւ 60 տարեկան՝ երկ-
րորդ դասու (8000) և 12 էն մինչեւ ցկեանս
երրորդ դասու (5000). Բայց մինչեւ 10
տարեկան տղայք զէնք զործածել զիտ-
նալնուն՝ ի հարկի 3000 տղայք կրնան
զինուիլ, և կանայք ալ պատերազմողաց
կ'օգնեն. — Փարատաղի բանակը հիմայ
նոր կարգի պիտի մտնէ՝ ըստ Սերուպական
ոճոյ:

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՍՐՊԻՈՅ

Սրպիոյ իշխանութիւնը իւր անկախութիւնն ստացաւ Պէրլինի դաշնադրութեամբ (13 Յուլիս 1878) ժառանգական իշխանութիւնը Օպրէնովիչի ընտանեաց մէջ հաստատուեցաւ նորէն, բայց պաշտօնեայք պատասխանատու են Ազգային ժողովին առջեւ:

Իշխան Միլան Օպրէնովիչ Պ.
հռչակեալ յ2 Յուլիս 1878. ամուսնացեալ յ17 Հոկտ. 1875 ընդ Նադալիա իշխանուհւոյն՝ ծնելոյ յամին 1859:

Նախագահ խորհրդարանին և պաշտօնեայ արտաքին գործոց Րիադիչ:

Սքուբչինան կը բաղկանայ 134 անդամէ որոց 33 ը տէրութենէն և մնացեալ 101 ը ժողովրդէն կ'ընտրուին:

Տարածութիւն երկրին 48,657 ք. հզրմ. բնակիչ 1,576,622. որոց մէջ իբր 3500 Հայազգի. — Մայրաքաղաք Պէլկրատ 27,605 բնակիչ (բանակը չհաշուելով):

Հասոյթք տէրութեան 18,991,002 Տինար կամ ֆր. ծախք 18,615,769. Յաւելուած 375,253 տինար:

Ազգային պարտքն է 35 միլեօն ֆր:
Բանակ. — Սրպիոյ զօրութիւնը երկու

որոշ մասերէ կը բաղկանայ, Մնայուն բանակ և Ազգային բանակ. խաղաղութեան ժամանակ առաջինը Սրպիոյ ամէն տեղը ցրուած է և ժողովուրդը զէնքի հրահանգելու կը պարսպի. իսկ երկրորդը կը բաղկանայ ամեն Սրպերէ՝ 20 էն մինչեւ 50 տարեկան: Տարեկան զօրաժողովն է 1500 էն 1700 մարդ. որք 2 կամ 3 տարի մնայուն բանակին մէջ ծառայելէն վերջը՝ ազգային բանակը կը մտնեն: Ուրիշ երիտասարդք տարին 25 օր կը հրահանգին: Ըստ հրատարակութեան պատերազմի պաշտօնէին՝ առաջին դասն է 98,990 մարդ. և երկրորդը 51,600 մարդ. զանազան միւս զէնքերով կը հասնի 135,000 մարդու:

Տուրեւտ. — Մուտք ապրանաց (1874) 32,456,362. — Ելք 39,004,878 ֆ. — Թրդ-Պատարութեանց հասոյթն է 501,299 ֆր. և հեռագրաց յղած լրերը 165,256 :

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻԻՆ ԲՈՒՄԱՆԻՈՅ

Սահմանադրական և ժառանգական Միապետութիւն: Այս իշխանութիւնը իւր բարձակ անկախութիւնը հրատարակեց 1877 ին և Պէրլինի աւագածողովը զայն ճանչցաւ:

Օրէնսդիր իշխանութիւնը յանձնուած է 76 անդամէ բաղկացեալ ծերակուտի մը և 157 երեսփոխանէ ժողովի մը՝ որոնք ժողովըրդէն կ'ընտրուին:

Կարուղոս Ա. իշխան Րումանիոյ՝ Հօհէնցօլլէռնի զարմէն, հռչակուեցաւ իշխան Րումանիոյ համաժողով քուէարկութեամբ 1866 Ապրիլ 8 ին. Տիտղոսն է Ն. Արքունական րարձրութիւն. ամուսնացաւ յ 3 Նոյեմ. 1869 ընդ Պաւլինէ-Էլիզա-Օդդիլիա-Լուիզա իշխանուհւոյն ծնելոյ յ 17 Դեկտեմբեր 1843:

Պրացիանօ՝ Նախագահ խոհրդարանի և Պաշտօնեայ Երկրագործութեան, Վաճառականութեան և Հասարակաց շինութեանց:

Տարածութիւն երկրին 127,584 ք. հզրմ. բնակիչ 5,376,000. որոց 8000 ը Հայազգիք. — Մայրաքաղաք Պուքրէշ 177,646 բնակիչք:

Հասոյթք երկրին (1878) 117,281,752 Լէյ կամ ֆր. ծախք 127,899,633 Լէյ:

Բանակը կը բաղկանայ. Առաջին՝ մնայուն բանակէն հանդերձ իւր պահեստիւ. Երկրորդ՝ հողային բանակէն և իւր պահեստիւ. Երրորդ՝ ազգային զօրքէն. Չորրորդ՝ քաղաքային պահնորդներէն: Ամէն Րուման 21 էն 46 տարու մնայուն բանակէն կը հա-

մարտի : Մնայուն բանակը 20,000 հոգւոյ կը հասնի, 69 թնդանօթով. — Հողային բանակն՝ 16 զունդ հետեւակ (Տօրայանձ). 8 զունդ հեծեալ (Քալարասի) և 32 ումբաշարք՝ 6 ական թնդանօթով. Ասոնց զումարն է 54,473 մարդ, 192 թնդանօթ. — Ազգային զօրք՝ հետեւակ և հեծեալ 47,746 մարդ. — Քաղաքային պահնորդաց թիւն որոշեալ չէ. Ուստի Րումանիան կրնայ 150,000 հոգի հանել, և 288 թնդանօթ. — Նաւատորմն է 9 կտոր նաւ. 1875 ին մուտք ապրանաց էին 100,834,000 լէյ, իսկ ելք 144,962,000 լէյ. — Երկաթուղեաց երկայնութիւնն էր 1388 հազարամեդր. — Թղթատարութիւնը 1878 ին 4,455,996 լէյ հասոյթ տուին. նոյն թուականին հեռադրատանց եկամուտն էր 2,039,475 լէյ :

Եւրոպական Մասնաժողով Դանուբի.

Բարիզի դաշնադրութեան (30 Մարտ 1856) համեմատ այս Մասնաժողովը կազմուեցաւ : Մասնաժողովը Րումանիոյ կառավարութենէն անկախ է՝ և իբրեւ ներկայացուցիչ երկրիս դաշնադիր Տէրութեանց և Րումանիոյ Դանուբի (Իսաբչայէն) ստորին

մասին վրայ զանազան իրաւասութիւններ ունի, կարելոր դատած օրէնքները կը հրատարակէ, տուրք կը ժողովէ, փոխառութիւններ կ'ընէ, հասարակաց օգտին ծախսելու համար. 1871 ին Լոնտրա ստորագրուած դաշնագրին համեմատ այս ժողովը պիտի շարունակէ տակաւին 12 տարի. իսկ լինցած և լիննալիք գործոց չեզոքութիւնը մշտնջենաւոր է. — Ելումուար (1878 ին) հետեւեալքն էին. ծախք 949, 968. մուտք 2,179,075. յաւելուած 1,229, 107 ֆրանք:

1879 ին Մասնաժողովոյն պարտուց գումարն էր 5,797,242 ֆր. իսկ առնելիքն էր 2,971,659 ֆր. 1878 ին բնոնաւորեալ ելուող նաւուց միայն թիւն էր 1862՝ 700, 463 տակառաչափ ընդունակութեամբ:

ԱՒՍՏՐՕ - ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Կայսր. — **Ֆրանսուա-Ջոզեֆ Ա.**
 Կարոլոս՝ կայսր Աւստրիոյ և Թագաւոր
 Հունգարիոյ. Ծնեալ 1830 Օգոստ. 18:
 Կայսրուհի Եղիսաբէթ-Ամէլիա-Շլզիւնէ.
 Ծնեալ 1837 Դեկտ. 4:
 Ա. Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց և կայ-
 սերական տան՝ Հայմերլէ:
 Մայրաքաղաքն է Վիեննա
 բնակիչ 1,020,770

Տարածութիւն երկրին ք. հզմ.	624,254
Բնակիչ	38,000,000
որոց մէջ 15,000 էն աւելի Հայազգի.	
Ծախք	471,163,650 ֆիօրին
Հասոյթ	392,565,144 »
Բաց	78,598,506 »

(Հերզէկ Պօսնայի համար եղած ծախքն ալ հաշուելով):

Ծախք հոսարակաց կրթութեան համար 16,500,000 ֆիօրին:

Ցամաքային գորութիւն

Ի խաղաղութեան Սպայք	16,635
» Զինուորք	275,531
» Զի	49,583
Ի պատերազմի Սպայք	29,755
» Զինուորք	1,015,058
» Զի	179,054

Ծովային գորութիւն

Գումար զբահաւոր, շոգեշարժ	
և առագաստաւոր նաւուց	58
Թիւ թնդանօծաց	329
» Նաւաստեաց	9895
» Վանառականական նաւուց	42,881

Տուրեւառ

Մուտք ասրանաց	Ֆր. 546,700,000
Ելք	» 550,600,000

17 հազարի մօտ նաւեր ծովային տուր
և առին կը գործածուին միայն Թրիէսի
նաւահանգիստը . իսկ բոլոր կայսրութեան
նաւահանգիստները երթեւեկող նաւուց
թիւն է 100,000 էն աւելի:

Թղթատարութեան տարուբերած նա-
մակք, Սերթք եւայլն կը գումարուին 4,
738,000, որոց եկամուտն է 20,439,577
ֆիօրին. — Հեռագրական գծերուն երկայ-
նութիւնը 137,657 հզրմ.է որոց հասոյճն
է 4,480,799 ֆիօրին:

ԲԵԼԳԻԱ (ՊԵՆՃԻԳԻԱ)

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Լէօօրլօ Ք. Լուի Ֆիլիք Մարի Վիք-
Սոր, Պագաւոր Բելգիոյ եւայլն. Ծնեալ 9
Ապրիլ 1835:

Թագուհի Մարիամ Հանրիէթ Աննա,
Ծնեալ ի 23 Օգոստ. 1836. Արքիդքսուհի
Աւստրիոյ.

Ա. Պաշտօնեայ Ֆրէր Օրպան.
Տարածուած իւն երկրին ք. հզում. 2,945,546
Բնակիչք 5,476,668
Մայրաքաղաք Պրիւսէլ, բնա-
կիչ (հանդերձ արուարձանօք) 394,393

Հասոյթ ֆր. 326,620,000
Ծախք » 294,336,000
Յաւելուած » 32,284,000

Ծախք հասարակաց կրթութեան համար
14,254,599 ֆրանք.

Պարտք երկրին 1,568,073,755 ֆրանք
(անուանական) :

Ցամաքային զօրութիւն

Բելգիոյ բանակը միայն երկրին պաշտ-
պանութեան համար է.

Ի խաղաղութեան Արք 46,383
» Երիվարք 10,165
» Թնդանօթք 204

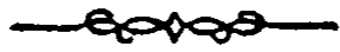
Ասոնց վրայ աւելցնելու է

Ի պատերազմի Արք 29,835
Քաղաքական պահնորդք 90,000

ՏՈՒՐԵԼԱՌ.

Մուտք ապրանոց	ֆր.	1,448,500,000
Նւթ	»	» 1,074,300,000
Երթեւեկութիւն վաճառակա- նական նաւուց		6,324

Թղթատարութեան միջոցաւ յղուած նա-
մակք, թերթք եւայլն եւայլն 184,607,620
են. հեռագրական գիծերուն երկայնութիւ-
նըն է աւելի քան 22,773 հազարամեղր
որոց տուած եկամուտն է 2,138,996 ֆր:
Երկայնութիւն երկաթուղեաց 3,740 հզրմ:

Բ Ե Ր Ո Ւ

Հ Ա Ն Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Նախագահ Մարեանօ Թ. Բրասօ,
զօրապետ. Հնտրեալ յ2 Օգոստ. 1876:

Տարածութիւն երկրին ք. հզրմ.	1,303,700
Բնակիչք	2,690,106
Մայրաքաղաք Լիմա բնակիչք	100,073
Հասոյթ սօլ (5 ֆր)	66,601,664
Ծախք	» 65,063,122
Յաւելուած	» 1,538,542

Ճամաքային գորուքին

Զինուորք	3000
Ոստիկանք	1000
Պահնորդք	1200
Գումար	<u>5200</u>

Մովային գորուքին

Նաւք	10
Թնդանօթք	66

Տուրեւառ

Ելք ապրանաց	սօլ. 31,634,275
» կուանօ եւայլն	» 16,000,000
Գումար	<u>47,634,275</u>
Երթեւեկ նաւուց, մուտք	9,176
» » ելք	8,696
Գումար	<u>17,872</u>

Երկայնուծիւն երկամուղեաց 2,740 հզրմ:

Ր Ո Ր Գ Ո Ւ Կ Ա Ն

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Թագաւոր՝ **Լուդովիկոս Փիլիպպոս**
(17 այլ ևս անուանք) Արքայ Լուսիդանիոյ
և Ալկարվեանց. Ծնեալ 131 Հոկտ. 1838:

Թագուհի Մարիա-Բիա. Ծնեալ 116 Հոկ-
տեմբեր 1847. Դուստր Վիկտոր Էմմանուէլ
Բ. ի Թագաւորին Իտալիոյ:

Նախագահ պաշտօնէից խորհրդոյ . Ա.
Ժ. Պրամբամբք:

Տարածութիւն երկրին ք. հզրմ. 92,828
Բնակիչ 4,745,128

Մայրաքաղաք Լիսպօնա, բնակիչ
(հանդերձ երկու արուարձանօք) 265,032

Հասոյթք Միլլէյս (5 ֆ. 60 ս.)	28,944,484
Ծախք	»
Հասարակաց կրթութ. »	931,402

Ճամաքային գորուրիւն

Ի խաղաղութեան	Հեւեւակք	23,286
»	Հեծելազօրք	3,176
»	Ռմբաձիգք	3,588
»	Սպայագունդ	1,643
Ի պատերազմի	Հետեւակք	57,348
»	Հեծելազօրք	5,056
»	Ռմբաձիգք	9,525
»	Սպայագունդ	2,688

Ծովային գորուրիւն

Զրահաւոր, շոգեշարժ և առազատաւոր նաւք	31
Թնդանօթք	418

Տուրեւատ

Մուտք	միլլէյս	34,548,000
Ելք	»	22,674,000
Երթեւել. առազատ. նաւուց, Մուտք		8,248
» շոգեշարժ	»	2,419
» առազատ.	» Ելք	8,232
» շոգեշարժ	»	2,446

Երկայնութիւն երկաթուղեաց 1,606 հա-
զարամեղր. — Եկամուտ Թղթատարութեան
461,361 միլլիէյս. իսկ հեռագրատանց՝
260,194 միլլիէյս:

ՌՐԻՏԱՆԻԱ (ՄԵՇՆ) ԵՒ ԻՐԼԱՆՏԱ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Վ. ի կօրիա Ալեքսանդրիցա Թա-
զուհի Միացեալ Տէրութեան Մեծին Բրի-
տանիոյ եւայլն եւայլն, և կայսրուհի.
Հնդկաստանի. Ծնեալ ի 24 մայիս 1819
Առաջին Պաշտօնեայ Կլէտսձըն.

Երկու խորհրդարանք բարձրագոյն և
ստորին, բարձրագոյնը կը բաղկանայ ա-
մէն Սեպուհներէ (pair) որ իրենց ժառան-
գական ազնուականութեան իրաւամբ հոն
կը բազմին.

Անդամք.

Իշխանագուհիք	4
Արքեպիսկոպոսք	2
Դուքս	22
Մարքիզ	19
Կոմս	134
Դերակոմս	52
Եպիսկոպոս	24
Պարոն	262

Գումար 499

9 Տիկնայք եւս Անպուհ են իրաւամբ՝
բայց սենեկին մէջ Գահ չունին.

Ստորինը կը բաղկանայ 658 անդամէ
որոց 493 Անգղիայէն են 105 Իրլանտա-
յէն և 60 Սկոտլանդիայէն.

Փոխարքայ Հնդկաստանի, Լորտ Լիդզըն.

Տարածութիւն աշխարհին,

Անգղիոյ	ք. հզրմ.	314,951
Հնդկաստան և Սէյլան	»	2,393,177
Գաղթականութիւնք	»	18,668,841

Գումար 21,376,969

Բնակիչք,

Անգղիոյ		34,160,000
Հնդկաստան և Սէյլան	»	193,851,000
Գաղթականութիւնք	»	11,674,130

Գումար 239,685,130

Մայրաքաղաք Լոնտոն բնակ.	3,254,260
Փաղթականութիւն	
Անգղիայէն գաղթողներ	147,663
Անգղիա գաղթողներ	77,951
Անգղիայէն դուրս բնակող Անգ.	3,182,199
Ընդհանուր հասոյթք Լ Սդ.	128,721,865
» ծախք » »	128,721,865
Հարկց. կրթութ. » »	3,979,167

ԿԱՆՈՆԱԻՈՐ ԲԱՆԱԿ

Ցամաքային զօրութիւն

Հեծելազօրք	17,300
Ռմբաձիգք	25,250
Սպայագունդ	5,650
Հետեւակ	116,000
Փաղթականութեանց զօրք	2,490
Վարչութեան	7,480
Պահեստի	60,000
Երիվարք	26,735

ՏԵՂԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ

Իօմէնրի	151,390
Կամաւորք	325,600
Հնդկաստանի	706,940
Երիվարք	73,907

Այս հաշուէն դուրս են ոստիկանութեան
և հսկողութեան համար թէ բուն Անգղիոյ և
Թէ Արեւելեան Հնդկաց մէջ եղած բանակ-
ները որոց գումարն է ձօտ 245,000 ի:

Ծովային զօրութիւն

Սպայք և նաւաւարք	80,220
Գործաւորք	49,892
Զրահաւոր նաւք	68
Շոգեշարժ նաւք	360
Առաջաստաւոր	120

1878 ին (վերջին պաշտօնապէս հրա-
տարակուած ցուցակ) Անգղիա մտնող ապ-
րանաց գումարն էր 368,771,000 Սդ. Լ.
եւլլող՝ 245,884,000:

Արտաքին տուրեւառի համար գործա-
ծուող թէ Անգղիայի և թէ օտար նաւուց
զօրութիւնը հասկցնելու համար բաւական
է ըսել թէ 1878 ին 26,301,358 տակառա-
չաի կը ներկայացնէին:

Երկաթուղեաց երկայնութիւնն է՝ բոլոր
երկրին մէջ 26,898 հազարամեղր որոնք
արժած են 700,562,000 Սդ. Լ. և 29,681,
000 Սդ. Լ. եկամուտ կուտան:

Քղճատարութեան նկատմամբ՝ նոյն
1878 ին հաշիւն է . 1097 միլեօն նամակ
111 միլեօն տոմսակ և տպագիրք՝ 320

միլեօնի արժէթուղթք՝ 26,244,000 Սդ. Լ.
արժողութեամբ:

Հեռագրական գծերուն երկայնութիւնն
է 174,533 հազարամէտր 50 միլեօնի մօտ
հեռագիրք: Նկամուտ 1,307,400 Սդ. Լ:
Այս տեղեկութիւնք միայն Մեծին Բրիտա-
նիոյ կը վերաբերին՝ առանց ի հաշիւ առ-
նելու իւր մեծամեծ զաղթականութիւններն
ու ստացուածները որոց տուրեւառն ոչինչ
նուազ նշանաւոր է:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գուլիէլմոս Ա. (Ուիլհէլմ) կայսր
Գերմանիոյ, Պապաւոր Բրուսիոյ եւայլն
եւայլն. Ծնեալ ի 23 Մարտ 1797:

Աւելուողա կայսրուհի Գերմանիոյ, թագուհի Բրուսիոյ եւայլն. Ծնեալ յ30 Սեպտեմբեր 1811:

Նագախահ խորհրդոյ պաշտօնէից և պաշտօնեայ արտաքին գործոց և վաճառականութեան իշխան Օթթօ Ֆօն Պիսմարք:

ԲԱՆԱԿԻ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹ.

Ընդհանուր զօրագլուխ ծովային և ցամաքային զօրութեանց՝ Կայսրն-Թագաւոր:
Ընդհանուր Սպարապետ Փրետերիկ-Կարոլուս-Ալեքսանդր իշխան Բրուսիոյ.

Զօրագլուխ սպայագունդին կոմս Մօլդբէ:
Բանակը 17 զօրախմբի կը բաժնուի բաց ի Բրուսիական թիկնապահ զօրաբաժնէն:

Տարածութ. կայսրութ. ք. հզրմ. 559,813
Բնակիչք 42,727,360

1835 էն մինչեւ 1878 Գերմանիայէն գաղթողներուն թիւն է 2,454,528 մարդ, որոց մեծ մասը Հիւսիսային Ամերիկա կ'երթան:

Մայրաքաղաք Պէրլին, բնակիչք 966,858

Օրէնսդիր մարմինք երկու են. առաջին Սենեակ (Սեպուհք) որ կը բաղկանայ 534 անդամէ, և երկրորդ՝ որ կը բաղկանայ 876

Երեսփոխանէ հետեւեալ համեմատութեամբ,

	Սեպուհք	Երեսփոխանք
Բրուսիա	302	454
Պուերթ	72	156
Սարսոնիա	48	80
Վիլիթթէմպլերկ	45	93
Պատ	29	63
Հէսսէ	56	50

Ահաւասիկ տէրութեան պիւտճէն 1879-80 տարուան համար,

Հասոյթք մարք (1ֆ.25 ս.)	546,594,477
Ծախք	545,894,037

Ցամաքային զօրութիւն ի խաղաղութ.

	Հետեւակ Որսորդ Հանտվ. Գումար			
ԲՐՈՒՍԻԱ	201587	7854	3548	212989
ՊԱՒԵՐԱ	30033	2204	535	32772
ՍԱՔՍՈՆԻԱ	15129	1090	248	16467
ՎԻՒՐԹԵՄՊ.	12264	—	291	12555
Գումար	259043	11148	4622	274783

Ճամաքային Ջորուքին Ի պատերազմի

	Պատերազմողի		Պահեստի		Բերդապան			Գումար
	Հետեւակ	Որսորդ	Հետեւակ	Որսորդ	Հանուկեր	Որսորդ	Հետեւակ	
ԲՐՈՒՍԻԱ	355204	14364	163060	4452	190226	2814	52200	782320
ՊԱՒԵՐԻԱ	55728	4104	25524	1272	26816	804	8352	122600
ՍԱԲՍՈՆ.	27864	2052	12762	636	14246	402	4176	62138
ՎԻՐՔՄ.	24768	—	11544	—	14246	—	4176	54534
Գումարի	463564	20520	212690	6360	245534	4020	68904	1021592

— 119 —

	Հեծելազորք	Ռմբաձիգք	Զանազանք
Ի խաղաղուժեան	64,709	45,896	15,324
Ի պատերազմի	106,776	153,796	90,000
Համազուումար պատերազմողաց			1,352,158

Ծովային զորութիւն

Շոգեշարժ և առաջաստաւոր նաւք 74
Ռուճքք 452
Ասոնց շատերը զրահաւոր են:

Տուրեւառ

1877 ին Գերմանական նաւահանգիստներուն վաճառականական տուրեւառը կը ներկայացնէր 49,592 նաւ: — Երկամուղեաց երկայնութիւնն է (1 Յունվ. 1879) 32,692 հզրմ. — Թղթատարութեանց եղած նամակք, տոմս եւայլն էին 1,463,800,000: — Հեռագրական գծերուն երկայնութիւնն է 178,817 հզրմ. և երթեւեկած հեռագրաց գումարը 14,088,801. Եկամուտն էր (1879) 126,233,166 մրք. ծախք 114,293,689 մրք:

Պ Ա Տ

Մեծ դեսուքիւն

ՍԱՀՄԱՆԱԴ. ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Փրեհերիկ-Գուլիէլմոս-Լաւի՛ Մեծ
Դուքս Պատի. Ծնեալ յ9 Մեպտ. 1326:
Մեծ Դքսուհի Լուիզ Մարիամ Եղիսա-

բէժ. Ծնեալ յ3 Դեկտ. 1838, Դուստր կայսեր Գերմանիոյ:

Նախագահ պաշտօնէից Լ. Թուրպան:

Տարածութիւն երկրին ք. հզրմ.	15,266
Բնակիչք	1,507,179
Մայրաքաղաք Քարլզրուհ, բնա.	42,739
Հասոյթ տէրութեան մարք	34,198,435
Ծախք	» 34,775,685

Պ Ա Ի Ե Ր Ա

ՍԱՀՄԱՆԱԴ. ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Լուղովիկոս Բ. Օթոն Փրետերիկ Գուլիէլմոս եւայլն թագաւոր Պաւերիոյ եւայլն եւայլն. Ծնեալ ի 25 Օգոստ. 1845:

Նախագահ խորհրդոյ, Պաշտօնեայ արքունի տան և արտաքին գործոց Ա. Ֆոն Բֆրէցշնըր:

Տարածութիւն երկրին ք. հզրմ.	75,863
Բնակիչք	5,022,390
Մայրաքաղաք Միւնիխ, բնա.	198,829
Հասոյթք	մարք 302,513,174
Ծախք	» 184,133,549
Հարկց. կրթութեան	» 19,588,760

Ս Ա Ք Ս Ո Ն Ի Ս

Թագաւորութիւն

ՍԱՀՄԱՆԱԴ. ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

—

Թագաւոր Սարսոնիոյ Ալպերք Տրէ-
տերիկ եւայլն. Մնեալ ի 25 Ապրիլ 1828:
Թագուհի Գարոլին եւայլն. Մնեալ ի 5
Օգոստոս 1833.

Նախագահ խորհրդարանի Տէ Ծապրիս
զօրագլուխ հեծելազօրաց :

Տարածութիւն երկրին ք. հզրմ.	14,992
Բնակիչք	2,760,586
Մայրաքաղաք Տրէզտէ, բնա.	197,295
Հասոյթք (1878-79) մարք	62,491,000
Ծախք	» » 62,431,417
Յաւելուած	» » 59583
Հասարակաց կրթութեան »	6,560,928

ՎԻՒՐԹ ԷՄՊԵՐԿ

ՍԱՀՄԱՆԱԴ. ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

—

Նառույուս Ա. Փրետերիկ Ալեքսանդր՝
Թագաւոր Վիւրթեմպերկի. Ծնեալ ի
ՇՅուՅկարտ 6 Մարտ. 1823:

Թագուհի Օլկա Նիքոլայէվնա. Ծնեալ
11 Սեպտ. (Օգոստ. 30) 1822:

Նախագահ Պետական խորհրդոյ Տէ
Միտնախդ, միանգամայն և պաշտօնեայ
արտաքին գործոց և Արքունի տան:

Տարածուած իւն երկրին ք. հզրմ. 19,503

Բնակիչք 1,881,505

Մայրաքաղաք ՇՅուՅկարտ, բն. 107,273

Հատոյթք (1880-81) մարք 49,958,400

Ծախք » » 53,674,593

Հասարակց. կրթութեան » 8,068,524

Դ Ա Ն Ի Ս. (Տ Ա Ն Ի Մ Ա Ր Բ Ա.)

ՍԱՀՄԱՆԱԴ. ԵՒ ԺԱՌԱՆԴԱԿԱՆ ՄԻԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Քրիստիան Թ. Թագաւոր Դանիոյ,
Վանդալաց և Դոմաց եւայլն. Ծնեալ 18
Ապրիլ 1818:

Թագուհի Լուիզ Ուիլհելմին եւայլն.
Ծնեալ 17 Սեպտ. 1817:

Նախագահ Պետական խորհրդոյ՝ Թա-
գաւորը:

Նախագահ խորհրդարանի և Պաշտօնեայ
Ելուճտից Յ. Բ. Ս. Էսթրուբ:

Տարածուածին երկրին (հանդերձ) Կալ-
ուածովք յԱնդիլեան կղզին և այլուր)
ք. հազարամեղր 230,565

Բնակիչք	2,070,400
Մայրաքաղաք Քոբրնիակ, բնակ.	205,000
Հասոյթք Քրօնէր (1 ֆ. 39. ս.)	46,347,086
Ծախք	40,909,737
Յաւելուած »	5,437,349

Ճամաքային զօրութիւն

Ի պատերազմի թիւ զօրաց 48,972

Ծովային զօրութիւն

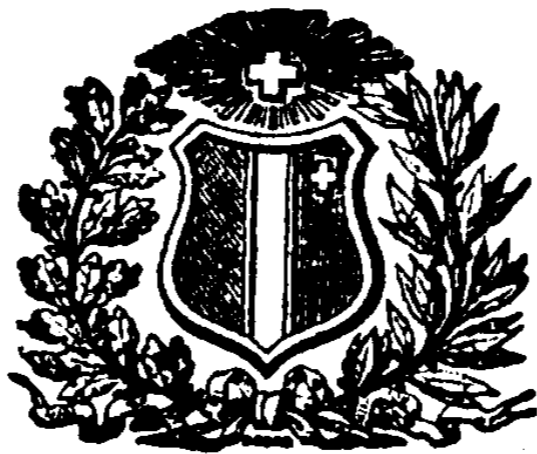
Զրահաւոր և շոգեշարժ նաւք	35
Խուճբք	284
Առաջաստաւորք	21

Տուրեւառ

Մուտք ապրանոց, քրօնէր	225,380,000
Ելք	164,288,000

Դանիոյ վաճառականութեան պիտոյքը լրացնելու համար 7,000 ի մօտ շոգեշարժ նաւ և 29,000 էն աւելի առաջաստաւոր նաւ կը մտնեն և կ'ելլեն իւր նաւահանգիստներէն :

ՉՈՒԻՑԷՐԻՍ.

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ազգային խորհուրդ

Ամէն աշխարհական Չուիցէրացի՝ ազգային խորհրդոյ անդամ ընտրելի է. այս խորհրդոյն շրջանը եռամեայ է:

Նախագահ **ԲԱՆՏՅՈՒՆ** ընտրեալ 12 Յունիս 1879:

Բ. Նահանգաց խորհուրդ

Էէ անդամէ բաղկացեալ, այսինքն 2 երեսօտիսան իւրաքանչիւր վիճակի համար:
Նախագահ **ՇԻՆՆԻՆ** ընտրեալ 12 Յունիս 1879:

**Նախագահ գործադիր իշխանութեան
Համմէր:**

Տարածութիւն երկրին ք. հզրմ.	41,389
Բնակիչք	2,792,264
Գլխաւոր քաղաք ժրնէվ (արուարձանօք) բնակիչք	68,165
Ցուրիխ բնակիչք	56,695
Հասոյթ	Ֆր. 40,565,000
Ծախք	» 42,028,000

Թէպէտ 1879 ի հաշւոյն մէջ տէրութիւնը 17 միլեոն ֆրանքի չափ բաց մը կը ներկայացնէ, այսուհանդերձ ամէն տարուան հաշուէփակը յաւելուածով մը կ'ըլլայ և այսօրուան հաշւով Զուիցէրիոյ ել. մըտական հաշիւը կը գոցուի 6,160,461 ֆրանք յաւելուածով:

Հասարակաց կրթութեան ֆր. 9,286,343

ԴԱՇՆԱԿԻՅ ԲՕՆԱԿ

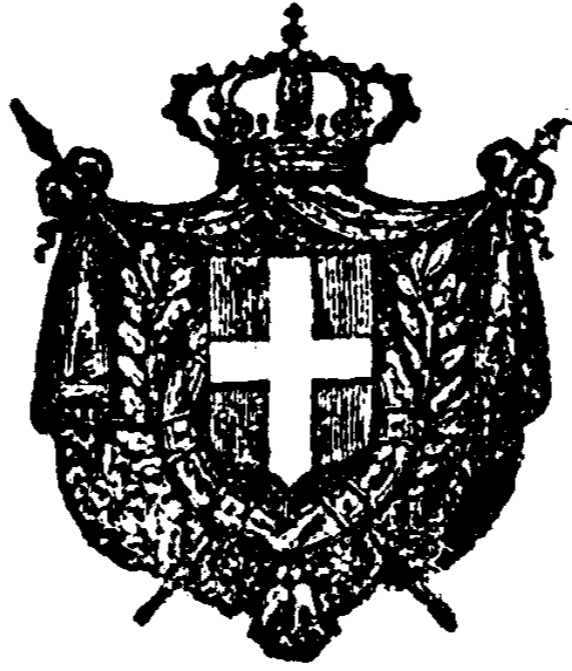
Ի պատերազմի Հետեւակք	178,171
» Հեծելազօրք	5,284
» Ռմբաձիգք	24,023
» Սպայազունդ	4,520
» Զանազանք	3,205
Գումար	215,001

Տուրեւառ

Թէպէտ Չուիցէրիոյ տէրութիւնը պաշտօնական հրատարակութիւն մ'ըբաժ չէ իւր առաւտրոյն զրամական քանակութեան վրայ՝ այսուհանդերձ երկրին մէջ մտնող ապրանսաց չափն է 18,398,187 մեղրական կենդինար և արտահանութիւնն 2,224,268 մեղրական կենդինար :

1877 ին երկամուլեաց երկայնութիւնն էր 2,526 հազարամեղր որոց համար եղած ծախքն էր 855,581,101 ֆր. եկամուտն էր 58,401,471 ֆր. իսկ ծախքը 34,571,472 ֆրանք :

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԻՏԱԼԻՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թագաւոր Ումայէրթօ Ա. Րէնիէրօ-
Քարլօ-Էմմանուէլէ եւայլն. Ծնեալ ի 14
Մարտ 1844:

Թագուհի Մարիա Մարկարիթա եւայլն.
Ծնեալ ի 20 Նոյեմ. 1851 :

Նախագահ խորհրդոյ պաշտօնէից և պաշ-
տօնեայ արտաքին գործոց Պ. Քայրոյի:

Տարածուած իւն երկրին ք. հզմ. 296,322
Բնակիչք 28,209,620

Գաղթողը յայլ աշխարհս (1876) 108,771
 որոց շատը Նւրուպիոյ զանազան կողմերը:
 Թիւ պանդուխտ Իտալացւոց 476,603
 Մայրաքաղաք՝ Հռոմ, բնակիչ 233,663
 Հասոյթք. (1879ի) 1,435,828,563
 Ծախք » » 1,408,212,949
 Հասարակաց կրթութեան համար 28 միլ-
 եոն ֆրանքէ աւելի է:

Յամաքային գորութիւն

Զանազան զէնք (կայուն բանակ) 698,085
 » » (շարժուն) 251,819
 Պահեստի սպայք 2,403
 Զորականք 423,181
 Համագումար 1,375,508

Ծովային գորութիւն

Շոգեշարժ զրահաւորք 44 թնդանոթք 426
 Առաջատուաւոր եւայլք 29 » 52
 Համագումար 73 478
 Նաւապետք և նաւաստիք 15,055

Տուրեւառ

Մուտք (1878) Լ. Իտալ. 1,070,800,000
 Ելք » » 1,040,800,000
 Իտալական նաւահանգիստները ելլող և
 մտնող նաւուց գումարն է 200,000 էն ա-

ւելի, ասոնցմէ զատ 38,050 նաւ՝ ըստ հարկի՝ մտած են Իտալիոյ նաւահանգիստները 1877 ին: Իսկ բուն Իտալադրօշ նաւուց գումարն է 32,507 որոց տակառաջափ ընդունակութիւնն է 1,063,063:

1877ին Իտալիոյ երկաթուղեաց երկայնութիւնն էր 8,046 հազարամեղր, որոց հասոյթն էր 152,427,752 Իտալական լիրա:

Հեռագրական զծերուն երկայնութիւնն է 80,596 հազարամեղր որոց տարուբերած լրերն էին (1877) 5,609,288:

Ճ Ա Ւ Ո Ն

ՄԻԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գերագոյն իշխանն է Թէննօ կամ Միքայո (կայսր) որու կը հպատակին երկրին բոլոր իշխանները:

Այժմեան կայսեր անունն է Մալգ-Հիդօ. Ծնեալ ի 22 դ աւուր 9 դ ամսեան 1852 ի. Հօրը յաջորդեց 1867 ին:

Թագուհին է Հայու-Քօ. Ծնեալ յ17դ աւուր 4դ ամսեան 1850 ի. մինչեւ ցարդ իրենց ամուսնութիւնն անզաւակ է:

Ա. Նախագահ Տայնուքան (Պետական
խորհրդոյ) Սանճօ:

Տարածութիւն երկրին ք. հզրմ. 379,711
Բնակիչք 33,623,379

Ամենէն բազմամարդ քաղաքն է Թօքիօ
որ արուարձաններովն ունի բն. 1,036,771
Հասոյթ քէն (5 ֆր. 30 սդ.) 53,275,926
Ծախք " " " 53,275,926
Հասարակաց կրթութեան քէն 1,139,970

ԲԱՆԱԿ

Կայսերական հրովարտակաւ ամէն քա-
ղաքացի զինուոր է. բայց բուն բանակը
հետեւեալն է, առանց սպաները հաշուե-
լու (1878):

Ի խաղաղութեան	Հետեւակք	29,568
"	Հեծելազօրք	399
"	Ռմբաձիգք	2,420
"	Զանազանք	2,390
	Գումար	34,768

Ի պատերազմի	Հետեւակք	43,008
"	Հեծելազօրք	450
"	Ռմբաձիգք	2,960
"	Զանազանք	2,960
	Գումար	49,378

Ծովային գորութիւն

Նաւք	27
Թնդանոթք	149
Նաւաստիք	5,551

Տուրեւառ

Մուտք ապրանաց (1868) քէն 10,683,071
 Ելք » » » 15,553,472
 Ճարոնի նաւահանգստաց առեւտուրը
 664 նաւով կ'ըլլայ՝ որոց 64 ը Ճարոնացի
 են, ասոնցմէ զատ 82 մեծ շոգենաւ կը բանի:
 Երկաթուղեաց երկայնութիւնն է 105
 հազարամետր. իսկ հեռագրական գծից երկայնութիւնն 2,934 հզրմ. որոց եկամուտն
 եղաւ 1874 ին 114,560 քէն:

Մ Է Ք Ս Ի Ք Օ

ԴԱՇՆԱԿԻՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Բորճերիօ Տիազ, զօրասլետ, Նախագահ գործադիր իշխանութեան ընտրեալ 1876 Նոյեմբեր 20 ին (մինչեւ 1880 Նոյեմբեր 30):

Տարածութիւն երկրին	ք. հ.	1,912,340
Բնակիչք		9,389,461
Մայրաքաղաք Մէքսիքո	բնա.	230,000
Հասոյթք (1878)	սոլար	19,424,539
Ծախք	»	19,838,699
Հասարակաց կրթութ.	»	1,103,862

Յամաքային գորութիւն

Սպայք	1,251
Զինուորք	21,136

Ծովային գորութիւն

Նաւք ուժրագէնք	4

Տուրեւառ

Մուտք ապրնց. (1873)	տլր.	31,691,154
Ելք	»	29,062,407
Երթեւեկութիւն նաւուց		3,131

Երկաթուղեաց երկայնութիւնն է 767
հազարամեղր: — 117½ ին Թղթատարու-
թեան տարութեբրած նամակք են 1,565,000
— 1877 ին հեռագրական գծերուն երկայ-
նութիւնն էր 7,927 հազարամեղր:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔԻ

ԱՄԵՐԻԿՈՑ

ԴԱՇՆԱԿԻՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Նախագահ **Րուսթօրս Բ. Հէյրս.**
Ընտրեալ ի 4 Մարտ 1877:
Աւագածողովը (Congrès) կը բաղկանայ
Ծերակուտէն և Երեսփոխանաց ժողովէն,
և զէժ տարին անգամ մը զուամարուելու է:
Ծերակոյտը կը բաղկանայ իւրաքանչիւր
Նահանգաց յրկած երկու անդամներով՝
ուստի իրենց թիւն ըլլալու էր 76. իրենց
պաշտօնը 6 տարի կը տեւէ: Երեսփոխանք
ալ իւրաքանչիւր զաւուէ կ'ընտրուին 2
տարուան համար: Ասոնց թիւն է 292:

Տարածութիւն երկրին ք. հ. 9,354,073
 բնակիչք 38,925,598
 1820 էն սկսեալ մինչեւ 1878 ին սկիզբըն Ամերիկայ զաղթող օտարաց թիւն է 9,875,817 հոգի: Իսկ բուն տեղացւոց նկատմամբ ժողովուրդը այսպէս կը բողկանայ:

	Ազգայինք	Օտարք	Գումար
Սպիտակ	28095665	5493712	33589377
Սեւ	4870364	9645	4880009
Չինքեճբնք.	518	62746	63254
Քղբկնցլ. Հնդք.	24595	1136	25731

Մայրաքաղաքն է Ուոշինկոյըն՝ բնակիչք 109,199. իսկ ամենէն բազմամարդ քաղաքն է Նիւ-Սօրք 942,292
 Հասոյթք տէրութեան տլր. 257,763,878
 Երկրին պարտքն է 2,246,184,184

ԲԱՆԱԿՔ

Բուն բանակն է 27,155 մարդ. բայց ի հարկի քաղաքացւոց զինուելովը 3,454,058 մարդ կ'ըլլան:

Չանազան պատերազմի նաւուց թիւն է 113 հատ որք 1,108 թնդանօթ կը կրեն:

Տուրեւառ

1879 ին հրատարակուած վիճակացուցի

մը նայելով նախընթաց տարւոյն էլք ու
մուտքն էին հետեւեալները,
Մուտք ապրանաց տոլլար 466,873,000
էլք » » 722,812,000
Թղթատարութիւնք նամակաց, տոմսա-
կաց եւայլն զումարն է 1,160,596,653.
Իսկ հերագրական գծերուն երկայնութիւնն
է 180,000 հազարամեղր :

Յ Ո Ւ Ն Ա Ս Տ Ա Ն

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գեորգ Ա. Թագաւոր Հելլենաց ծնեալ
ի 24 Դեկտ. 1845. Յունիս 6 ին 4' ընդունի
Յունաստանի Թագը :

Թագուհի Սլկա Քոնստանդինովնա. Ծըն-
եալ յ3 Սեպտեմբեր 1851 :

Նախագահ խորհրդարանին Քոմսոնտուրոս:
Օրէնսդիր ժողովը կը բաղկանայ 187 ե-
րեսփոխաններէ.

Տարածութիւն երկրին, ք. հզրմ.	50,123
Բնակիչք	1,679,775
Մայրաքաղաք Աթէնք բնակիչք	44,510
Հասոյթք տրահմի (անդ 90)	45,805,000
Ծախք » »	60,078,760
Պարտք ընդհանուր տր.	543,082,902
Հասարակաց կրթութ. »	2,346,408

Ցամաքային գորութիւն

Ի պատերազմի կամաւոր զօրքով 100,
000 ի կը հասնի:

Իսկ պատերազմական նաւուց թիւն է՝
զանազան մեծութեամբ 21.

Տուրեւառ

Մուտք ապրանսաց տրահմի	114,486,000
Ելք » »	6,975,000

Երթեւեկող նաւուց թիւն է 150 հազա-
րէն աւելի՝ ընդ փոքր և ընդ մեծ:
Երկաթուղիք և հեռագրատունք դեռ
մեծ կարեւորութիւն մը չունին:

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԷԿԻԱ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օսկար Բ. Փրեհերիկսս՝ Թագաւոր
Շուէտի և Նորվեկիոյ. Ծնեալ ի 21 Յու-
նուար 1829.

Թագուհի Սոֆիա Ուլիհէլմին. Ծնեալ
յժ Յուլիսի 1836.

Տէրութեան Պաշտօնեայ Օ. Տէ Ժէէր:

Տարածութիւն երկրին		բնակիչ
Շուէտ	406,724 ք. հ.	4,551,463
Նորվեկիա	318,495 » »	18,069,990

Շուէտի Մայրաքաղաքն է Սթոքհոլմ, բնակիչ 169,429 : Եւ Նորվէկիոյ մայրաքաղաքն է Քրիստիանեա, բնակիչ 26,118 :

1880 ի Շուէտի ելեւմուտք հաւասարակշիռ էին և կը ներկայացնէին 72,630,000 քրօնա (1 ֆր. 39 սն.). իսկ Նորվէկիոյ հասոյթքն են 50,441,700 քրօնա. ծախք 51,771,500 քրօնա. Երկու աշխարհաց կրթութեան համար ըրած ծախքն է 14 միլիօն քրօնա .

Ցամաքային զօրութիւն

Շուէտի ցամաքային զօրութիւնն է ի խաղաղութեան 37,936 զօրք :

Պատերազմի ժամանակ ասոնց վրայ աւելցնելու է պահեստի զօրքը 125,000 մարդ և կամաւոր զօրք 50,143 :

Ասկէ զատ է Նորվէկիոյ բանակը որ 50,000 հոգւոյ չափ է :

Ծովային զօրութիւն

Մեծ և փոքր նաւք Շուէտի	155
» » » Նորվէկիոյ	125

Տուրեւառ

1877 ին Շուէտի մուտքն էր	303,420,000
» » ելքն էր	215,913,000
» Նորվէկիոյ մուտքն	189,872,000
» » ելքն	109,114,000

Այս երկու աշխարհաց միահամուռ տուր
և առն ընելու համար 40,000 էն աւելի
նաւ կը յաճախեն իրենց նաւահանգիստ-
ները: Անոնց երկամուղեաց երկայնութիւնն
է 8,000 հազարամեդր:

Թղթատարութեանց և հեռագրատանց
եկամուտն է.

Շուէտի	քրօնա 6,000,000
Նորվէկիոյ	» 2,500,000

Չ Ի Լ Ի

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

**Ա.ՅՈՒՅԱՅԱՆ ԲԻՆՈՒ, Նախագահ հաստա-
տեալ 1810 ին :**

Տարածութիւն երկրին	ք. հզրմ.	321,462
Թիւ բնակչաց		2,136,724
Գլխաւոր քաղաքն է Սանդիակօ	բն.	150,367
1878 ին հասոյթք Բէսօս (5 ֆ.)		20,443,971
» ծախք	»	21,375,728
» բաց	»	951,751

ԲԱՆԱԿԻ

Բուն բանակ 20,000 բայց ասոնց վրայ
աւելցնելու է 30,000 ազգային պահնորդ:

Իսկ ծովային զորութիւնն է 23 նաւ,
43,536 նաւաստի և 55 թնդանօթ.

Տուրեւառ

1876ին ապրանսաց մուտքն թէս. 35,294,000
» » ելքն » 3,774,000

Առեւտրոյ այս շարժումը կատարող նախ
ւուց թիւն էր 11,133:

Երկաթուղեաց երկայնութիւնն 1,689
հազարամետր. Թղթատարութեանց զանա-
զան տարութիւնք 1,567,323. Իսկ
հեռագրական գծերուն երկայնութիւնն էր
7,162 հազարամետր:

Չ Ի Ն

ՄԻԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կայսր Գուանկ-Սու. Գահակալեց
1875 ին.

Տէրութեան մեծ պաշտօնատեղիքն են՝
Նէքօ (մեծ խորհրդարան) և Չուն-Չի-Չու
(Տէրութեան խորհրդարան). Առաջնոյն կը
նախագահէ Լի-Չունկ-Չանկ և երկրորդին
Քունկ իշխանը:

Չինի կայսրութիւնը երեք մեծ մասերու կը բաժնուի որոց իւրաքանչիւրը կը կառավարէ ընդհանուր Հրամանատար մը.

Այս երեք մասանց միանգամայն տարածութիւնն է 21,175,678 ք. հզրմ. և բնակչաց թիւը 434,500,000 մարդ.

Գլխաւոր քաղաքներն են Բէ-Քինկ 1,650,000 բնակչօք և Քան-Քօն 1,500,000: 1876 ին շատ մը քաղաքներ օտարաց համար բացուելով՝ զանազան 358 վաճառատունք հաստատուեցան յօտարազգեաց:

Սլեւմտից վրայ ստոյգ տեղեկութիւն մը չունինք, ըստ Պ. Հիքրիասլէյի՝ 1875ին հասոյթը 89,500,000 Թաէլ էին (մէկ թաէլն է 8 ֆր. 33 սն.) Չինաստանի պարտքըն ալ չգիտեմք՝ միայն թէ 1874 ին տէրութիւնը Եւրոպայէն 627,675 Սդ. Լ. փոխառութիւն մ'ըրաւ 8 0/0 տոկոսով (սակը 95 էն):

Ցամաքային գօրութիւն

Չինական բանակը կը բաղկանայ 24 նախկին Դրօշերէ, կայսերական թիկնապահներէ և զաւառային բանակէն. առաջին կարգին թիւն է 150,000 մարդ ասոնց զէնքերն են տէգ, աղեղ և պատրուզաւոր հրացան:

Իսկ կայսերական թիկնապահաց և գաւառային նահանգին կամ սկանաչ դրօշուն» զօրականք 651,677 մարդեն: Ռուսիոյ մէկ պաշտօնական յայտարարութեանը նայելով՝ Ձինք 800,000 մարդ կրնան պատերազմի հանել. ասոնց 271,000ը Եւրոպական հրահանգաց մարզուած են:

Ծովային զօրութիւն

Նաւային զօրութիւնը 3 նաւատորմիկը բաժնուի. Քանդօնի նաւատորմ 12 նաւ, Ֆու-Չուի նաւատորմ 15 նաւ. Շանկ-Հայի նաւատորմ 11 նաւ:

Տուրեւառ

Մուտք ապրանսաց Թաէլ 73,253,108
Ելք » » 64,445,022
Մտնող և ելլող նաւուց գումարն է 39,735 որոց տակառաչաի ընդունակութիւնն է 25 միլիօնէն աւելի:

Երկաթուղի մը (16 հազարամեղր երկայնութեամբ) Շանկ Հայէն շինուեցաւ զէպի վուսուենկ, բայց տէրութիւնը զայն քանդեց:

Թղթատարութեան ոճը մեր արեւելեան յետնեալ ոճէն քիչ կը տարբերի, աւ ճիւղը պատերազմի պաշտօնէին կը վերաբերի:

և 15 միլեօն ֆրանքէն աւելի կ'արժէ
տէրութեան: Իսկ հեռագրութիւնը դեռ ևս
ի խանձարուրս է:

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

ՄԻԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Շահրնշահ Նաւրէսիմ. Ծնեալ ի 24
ապրիլ 1831. Խանարաց ցեղէն չորրորդ
Թագաւոր:

Գահաժառանգ իշխան Մուզաֆֆէր-էտ-
Տին. Ծնեալ 1854 ին:

Միրզա Եուսուֆ խան՝ պաշտօնեայ ներ-
քին գործոց և ելեւմտից:

Մեծ սպասալար բանակին Հիւսէին խան:

Երկրին տարածութիւնն է 1,651,000
ք. հզրմ. և բնակչաց թիւը 7 միլեօնի մօտ:

Ամենէն բազմամարդ քաղաքներն են
Դավրէժ և Թեհրան որ 100,000 ալան
բնակիչ ունին:

1876 ին եկամուտն էր 41,080,000 ֆր.
և ծախքը 40,000,000 ֆր: Տէրութիւնը
պարտք չունի :

ԲԱՆԱԿ

Չինուորական ծառայութիւնը վիճակա-
հանութեամբ է. և 12 տարի կը տեւէ. Հե-
տեակը են իբր 60,000 հոգի հին հրացան-
ներով զինեալ. մաս մը միայն Ռէնտլ և
Շասըքո ունին. Հեծելազօրքը տէրութեան
մասնաւոր ծախիւք չէ, այլ իւրաքանչիւր
ցեղին. ի հարկին 30,000 ընտիր հեծեալ
կրնայ հանել. Ռմբաձիգք 5,000, ոււմքք
200. Իսկ Թիւֆանկնի կոչուած պահնորդք
2½ վաշտ են 100 էն մինչեւ 500 մարդէ
բաղկացեալ :

Վաճառականութիւնն է. մուտք 2,500,
000 թուման և ելք 1,250,000 թուման:

Թղթատարութեանց նկատմամբ քիչ յա-
ռաջադիմութիւն կայ. ընդ ամէնը 366,000
նամակ. Հասոյթն է իբր 90,000 ֆրանք:

Պ Ր Է Չ Ի Լ

ՍԱՀՄԱՆԱԴ. ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆ ԿԱՅՈՐՈՒԹԻՒՆ

Կայսր՝ Տօն Փետրո Ք. Տ՛Ալքանդարա-
Հոհան-Կարոլոս եւայլն. Մնեալ յ2 Դեկ-
տեմբերի 1825 :

Կայսրուհի Տօնա Թէրէզա-Քրիստինէ-
Մարիամ. Մնեալ ի 14 Մարտ 1822 :

Օրէնսդիր իշխանութիւնը յանձնուած է
58 անձերէ բաղկացեալ ժեբակուտի մը և
122 երեսփոխաններէ ժողովի մը որոնք
ազատ ժողովրդէն կ'ընտրուին :

Նախագահ խորհրդարանին և Պաշտօն-
եայ հասարակաց շինութեանց՝ վաճառա-

կանուծեան և երկրագործութեան Յ. Լ. Վ.
Քանսանսաս Տէ Սինիմպու, ատենակալ:

Տարածութիւն երկրին 8,337,218 ք.
հզրմ. թիւ բնակչաց 10,108,291 որոնց
1,510,806ը գերի. (աս թիւը հետզհետէ
նուազելու վրայ է.): Մէկ միլեօնի չափ
Հնդիկ այս թուոյն մէջ հաշուած չեն: Երկրին
ընդարձակութեան նկատմամբ իւրաքան-
չիւր քառակուսի հազարամեղրին 1, 2 բը-
նակիչ կուգայ:

Մայրաքաղաքն է Րիօ Տէ Յանէյրօ,

Բնակիչ 274,972
1880-81 ի համար պատրաստուած
պիւտճէն հետեւեալն է:

Հասոյթք միլիէյս	101,900,000
Ծախք »	121,119,590
Բաց »	19,219,590
Հասարակաց կրթութեան	2,786,968

Յամաքային գորութիւն

Բանակը խաղաղութեան ժամանակ 15,
053 հոգի է. ի պատերազմի 32,000: Ազ-
գային թիկնապահ զօրք ըստ նոր աշխար-
հագրի պիտի վերակազմին:

Ծովային զորութիւն

Պատերաժմական նաւուց թիւն է	55
Թնդանօթք	144
Նաւաստիք	8,174

Տուրեւառ

1876-77 ին տուրեւառն էր մուտք 154, 932,000 միլրէյս, ելք 196,779,000:

Նոյն թուականին երթեւեկող նաւուց թիւն էր 15,006 էն աւելի:

Երկաթուղիք 2,753 հազարամեղր:

Թիւ նամականւոյ 14,762,144:

Իսկ հեռագրական գիծերու երկայնու- թիւնը 6,802 հազարամեղր:

Ռ Ռ Ւ Ս Ս Ս Տ Ա Ն

ՄԻԱԿԵՄԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

**Կայսր Աղեքսանդր Բ. Նիֆոլայե-
վիչ. Ծնեալ ի 29 Ապրիլի 1818, զահակա-
լեց 1855 ին 2 Մարտ:**

**Կայսրուհի Մարիամ Ալեքսանդրովնա.
Ծնեալ 8 Օգոստ. 1824 զուստր Լուդովիկոս
Բ. ի մեծ դքսին Հեսսէի. հանգուցեալ 1880:**

**Նախագահ կայսերական խորհրդարա-
նին Ն. Կ. Վս. Մեծ Դուքս Կոստանդին Նի-
քչայեվիչ:**

**Վերատեսուչ Արքունի տան կոմս Ա.
Տ' Ատլերպէրկ Բ:**

**Ա. բամբիշ կայսրուհւոյն՝ իշխանուհին
Օ. Օրլով:**

Նախագահ պաշտօնարանին և պաշտօնեայ Արտաքին գործոց Ա. Կորչաքով (կարգեալ ի 29 Ապրիլ 1856).

Պաշտօնեայ Ներքին գործոց և ընդհանուր Տեսուչ նահանգաց՝ կոմս Լորիս Մելիքով:

Տեղակալ կայսեր ի Կովկաս՝ Մեծ Դուքսն Միքայէլ Նիքոլայեվիչ՝ ընդհանուր հրամանատար և սպարապետ:

Տարածութիւն երկրին 21,702,688 ք. հզրմ. թիւ բնակչաց 87,722,500. (½ բնակիչ մէկ հազարամեդրի համար), որոց իբր 1 միլիօն Հայ են:

Մայրաքաղաք Ս. Բէդէրսպուրկ 667,963 բնակիչ, Տփլիս 104,024.

Հասոյթք	րուպլի	554,263,000
Ծախք	»	579,245,000
Հասարակաց կրթութ. »		16,230,116
Երկրին պարտքն է	»	3,231,203,742

Ցամաքային զօրութիւն

Կայսրութեան զօրութիւնը կը բաղկանայ զործօն բանակէ և հողային բանակէ (Օբռլչէնիէ). Առաջինը կը բաղկանայ ծովային և ցամաքային զօրութիւններէ: Ցամաքային զօրութիւնը կը բաղկանայ. Ա. տա-

ըուէ տարի զօրածողովով առնուած կանոնաւոր զօրականներէ. Բ. պահեստի գունդերէ. Գ. խազախներէ. Դ. օտար տարրներով կազմուած գունդերէ. Իսկ Օթօլչէնիէն՝ որ 30 Հոկտ. 1876 ի օրինօք վերջնական կերպով հաստատուեցաւ՝ 20 էն մինչեւ 40 տարեկան զէնք կրելու կարող անձերէ կը բաղկանայ: 1878 ին կանոնաւոր բանակն էր. սպայք 39,268. զօրք 1,647,795. ձի 264,641. անկանոն սպայք. 3,672. զօրք 140,882. ձի. 139,249: Իսկ պատերազմի ժամանակ Ռուսիոյ զօրութիւնն է 2,152,930 մարդ. 2,820 թնդանօթ. 169,479 ձի. որոց վրայ աւելցնելու է անկանոն բանակը 150 թնդանօթ. 138,988 մարդ. 120,999 ձի. (Ասոնց մէջ համարուած չեն Միլիսն և Օթօլչէնիէ):

Ծովային զօրութիւն

Ծովային զօրութիւնն է 4,219 սպայք. 26,683 նաւաստիք 248 նաւ՝ 618 թնդանօթ:

Տուրեւառ

Վաճառականութիւնն էր (1877ին) մուտք 321,000,000. ելք 527,900,000 ռուպլի: Ասոնցմէ դուրս են Ռուսիոյ հողէն անցնող

վաճառք՝ որոց գումարն էր (1877 ին) 3, 288,000 ռուպլի:

Երթեւեկող նաւուց գումարն է 23,558. որոց 2,250ը Օսմանցի դրօշակաւ:

Երկաթուղեաց երկայնութիւնն է 21,440 հազարամեդր (Ֆինլանտը չ'հաշուելով) . 1878 ին եկամուտն էր 211,922,389 ռուպ.

Թղթատարութեանց միջոցաւ երթեւեկող նամակք, տոմս, ծրար եւայլն կը գումարուին 178,570,487:

Հեռագրական գծերուն երկայնութիւնն է 187,584 հազարամեդր:

Ս Պ Ա Ն Ի Ա.

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թագաւոր Ալօնսո ԺԲ. Փրանկիսկոս Տ'Ասիգու եւայլն. Ծնեալ ի 28 Նոյեմբեր 1857. հռչակեալ Թագաւոր Սպանիոյ յ 30 Դեկտեմբեր 1874:

Թագուհի Մարիամ-Քրիստինէ-Երանեակ եւայլն՝ Արքիդքսուհի Աւստրիոյ. Ծնեալ ի 21 Յուլիս 1858 :

Սպանիոյ սահմանադրութիւնն և Օրէնսդիր իշխանութիւնը Թագաւորին և Քօր-

դէզներուն յանձնուած է: Քորդէզք երկու օրէնադիր մարմիններէ կը բաղկանան՝ ծե-
րակոյտ և երեսփոխանաց ժողով. առաջ-
նոց թիւը 180 ատենակալը չկրնար անցնիլ.
իսկ երեսփոխանք կ'ընտրուին 50,000 բը-
նակչի համար և հոգի: Տէրութենէ թոշակ
կամ արքունի տնէն ընծայ մ'ընդունող ե-
րեսփոխանը պարտական է հրաժարակա-
նը տալու:

Նախագահ խորհրդարանի և պաշտօն-
եայ պատերազմի Ա. Մարդինէթ տէ Գամ-
բօս Ի Անթօն:

Տարածութիւն երկրին ք. հ.	507,715
Բնակիչ	16,623,384
Մայրաքաղաք Մատրիտ, բն	367,284
Հասոյթք Բէսադօ (1 ֆր.)	735,868,647
Ծախք »	735,775,184
Պարտք »	12,875,007,428

Ցամաքային գօրուքիւն

Ամէն Սպանիացի զինուոր՝ 8 տարուան
ծառայութիւն կը պարտի ևը գործօն բա-
նակին մէջ և ևը պահեստի. պատերազմի
պաշտօնէին ներկայացուցած մէկ յտտա-
կագծին համեմատ Սպանիայի բանակը
100,000 հոգւոյ պիտի վերածուի (ի խա-
ղաղութեան):

Ծովային զորութիւն

Ծովային զորութիւնն է 120 շոգեշարժ նաւ՝ և 16 առագաստաւոր, որ 55,000 նաւաստի և հրացանակիր զօրք կը կրեն և 560 թնդանօթ :

Տուրեւառ

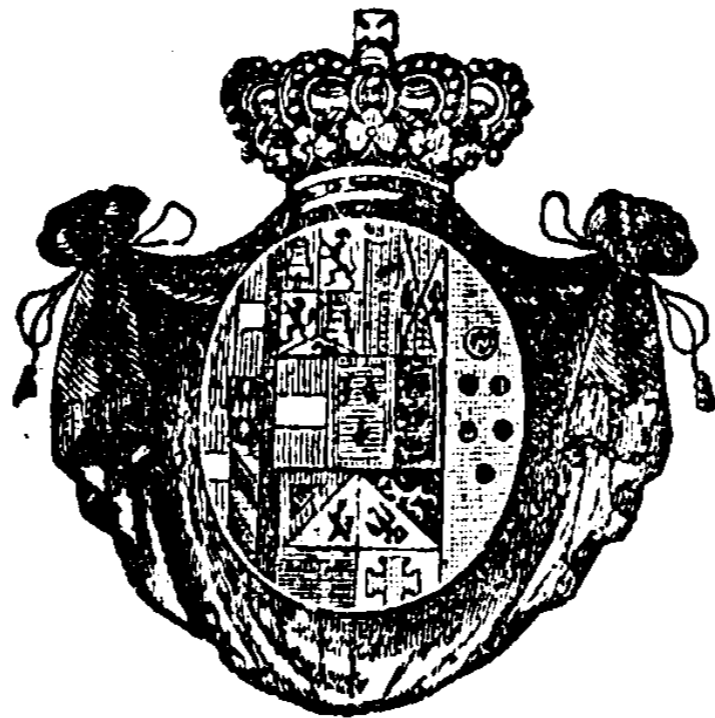
(1871 ին հրատարակուած վիճակագիր).
Մուտք ապրանաց Բէսադօ 569,100,000
Ելք » » 142,500 000
Սպանիայի վաճառականական նաւուց
թիւն է ընդ մեծ և ընդ փոքր (1878 ին)
2,915 նաւ 557,320 տակառաչափ ընդու
նակութեամբ :

Թղթատարութեանց եկամուտն է 81,
310,290 ֆր. Իսկ հեռագրական գծերուն
երկայնութիւնն 32,998 հազարամետր :

Այս հաշիւներէն դուրս են Քուպա,
Բորդօրիքօ և Փիլիպպեան գեղեցիկ գաղ-
թականութեանց տուրեւառն ու հարստու-
թիւնը :

ՍՏՈՐԻՆ ՆԱՀԱՆԳԻՔ (ՀՈԼԱՆՏԱ)

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գուլիելմոս Գ. Ալեքսանդր-Ֆոլ-Փրե-
տերիկ-Լուի՝ Թագաւոր Ստորին նահանգաց
եւայլն. Ծնեալ ի 19 փետր. 1817:

Թագուհի Էմմա-Ատէլայտա-Ուիլհէլմի-
նա-Թէրէզա Ծնեալ յ2 Սգոստ. 1858:

Նախագահ խորհրդարանին՝ Թագաւորը:
Պաշտօնեայ Արտաքին գործոց՝ Պարոն
Գ. Դ. Ծոն Լինտէն Վան Սանտէրպուրկ:

Տարածուծ. երկրին (Եւրոպա) ք. հ.	32,972
» Ճափա և Մատուրա »	138,607
» Այլ գաղթականք »	1,510,000
զումար »	1,671,599

Բնակիչ (Եւրոպա)	3,981,887
» Ճափա և Մատուրա	18,515,414
» Այլ գաղթականք	5,000,000
զումար	27,596,291

Հասոյթք ֆիսրին (Հոլլ)	111,824,697
Ծախք » »	118,781,491
Պարտք երկրին »	921,721,852

Յամաքային գորուքիւն

Ընդհանուր սպարապետ՝ Արքայն:

	Սպայք.	Զօրք.
Արեւելեան Հնդկաստանի	1,453	38,905
Եւրոպայի	2,039	61,486

Ծովային գորուքիւն

100 շոգեշարժ և 18 առազաստաւոր նաւ 516 թնդանօթով:

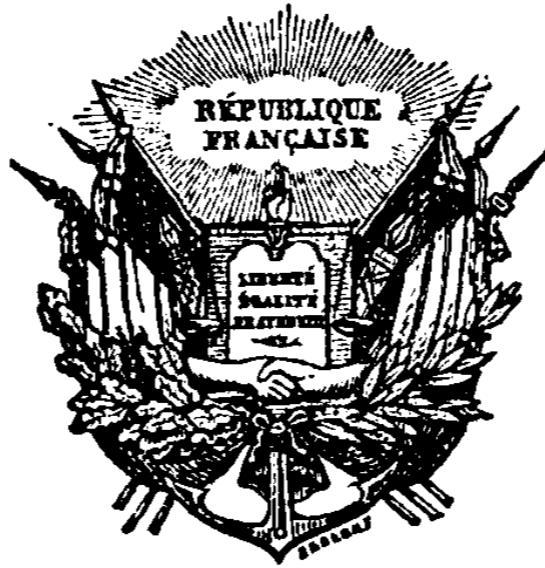
Տուրեւառ

Մուտք ապրանսց (1877) ֆիւ.	770,935,000
Ելք » » »	541,387,000

Հոլանտայէն անցնող վաճառք 1877 ին
հաշուեցան 1,196,736,339 հազարակրամ:

Երթեւեկող նաւուց գումարն է. շոգե-
նաւք 8,911, առագաստաւոր 7,161. որ 18
միլեօնէն աւելի տակառաջաւի ընդունա-
կութիւն կը ներկայացնեն:

Թղթատարութեանց գումարն է մօտ 100
միլեօնի, և եկամուտը 3,501,790 ֆիօրին.
Իսկ հեռագրական գծերուն երկայնութիւնը
12,882 հազարամետր:

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ա

Հ Ա Ն Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Հրատարակեալ ի և Սեպտեմ. 1870. Օ-
րէնսդիր մարմինը երկու են. Ա. Ծերակոյ-

տը 300 ատենակալէ բաղկացեալ է, որոց 225 ը նահանգներէն կ'ընտրուին և 75 ը երեսփոխաններէն. անոնց նախագահ է Լէոն Սէ :

Երեսփոխանք քուէարկութեամբ կ'ընտրուին. այժմու նախագահն է Կամպէժժա :

Պաշտօնեայք համերաշխութեամբ պատասխանատու են ժողովոց :տոջեւ :

Նախագահ գործադիր իշխանութեան **Ժիւլ Կրէվի** (ընտրեալ 1879 Յունուար 30). իշխանութիւնը եօթնամեայ է. բայց վերընտրելի է :

Տարածութ. երկրին	Գաղղիոյ ք. հ.	528,572
»	»	Գաղթակ. » 615,000
	զումար	» 1,143,572

Բնակիչք	Գաղղիոյ	36,095,788
»	»	Գաղթակ. 6,459,000
	զումար	43,364,788

Մայրաքաղաք Բարիզ, բնա.	1,988,804
Մուտք տէրութեան ֆր.	2,701,080,014
Ելք	» 2,700,087,792
Յաւելուած	» 992,222
Ծախք հարկց. կրթու.	» 116,882,354

Ցամաքային զորութիւն

Ի խաղաղութեան Հետեւակը	281,601
» Հեծեալը	68,617
» Խմբաձիգը	66,331
» Զանազան զօրք	86,307
	<u>զուամար 502,856</u>

Հետեւակաց զէնքն է կռա հրացանը որ է տեսակ մը Շասքօ:

Ի պատերազմի Հետեւակը	1,256,500
» Հեծեալը	70,650
» Խմբաձիգը	180,000

Զանազան զինուէր կը գումարուին 1,507,150. ասոնցմէ դուրս են պահեստի գունդերը՝ որովք կը գումարի 2,423,164 հոգի: Աս թուոյն վրայ աւեցնելու է 20 դասախումբ նորավարժ զօրաց 1,330,000 որովք Ֆրանսայի այժմու զօրութիւնը կը հասնի 3,753,164 մարդու:

Ծովային զորութիւն

Զրահաւոր	66
Եզերապահ	34
Խմբակիր նաւք (cannonières)	25
Շոգեշարժ պատերազմականք	222
Բեռնարարձ	36
Զանազան նաւք	26
	<u>զուամար 409</u>

ՏՈՒՐԵԼԱՌ

Ֆրանսայի տուրեւառը (1878) կը ներկայացնէ իբր մտած վաճառք 5,006,093,000 ֆրանք: Ելք 355,936,000 ֆրանք: Իսկ երթեւեկող նաւուց թիւն էր 53,307. ասոնց 15 հազարէն աւելին Ֆրանսացի նաւեր են:

Նոյն թուականին Ֆրանսայի երկաթուղեաց երկայնութիւնն էր 23,793 հզրմղր:

Թղթատարութեան հասոյթն էր 119,517,600 ֆրանք: Իսկ հեռագրական գծերուն երկայնութիւնը 150,506 հազրմղր (1877):

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅՆԻ ՀԱՅՈՑ

Գ Է Ո Ր Գ Գ.

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Նախագահ Սիւննոդոսին Ս. Էջմիածնի.
Ծնեալ ի Կ.Պօլիս յամի Տեառն 1813. ի
5/17 Յուլիս. — Ընտրեալ Կաթողիկոս Ա-
մենայն Հայոց, յԵրեսփոխանական Ժողո-
վոյն Կոստանդնուպօլսոյ, ի Թուականին
Հայոց 28 Հոռի 4358 եւ ի Թուականին
Քրիստիսի 17/29 Սեպտեմբեր 1866:

ՆԵՐՍԷՍ Վ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ԱՐԻՏԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՑ

ԵՒ

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐԹԻՈՑ

Նախագահ Կրօնական Ժողովոյ և Ազգային Վարչութեան : Ծնեալ ի Կ. Պօլիս (Խասգիւղ) ի 20 Յունվար 1837, Մկրտեալ յուժերորդում աւուր (28 Յունվար 1837) . — Զեռնադրեալ Վարդապետ ի 16 Օգոստ. 1858. Եւ Եպիսկոպոս ի 15 Հոկտմ. 1862. — Ընտրի Պատրիարք Կ. Պօլսոյ՝ յԵրեսփոխանական Ժողովոյ յամի Տեառն 1874 ի 14/26 Ապրիլ և ի բուն Թուականին Հայոց 4366 յ19 Ահեկան :

Պօղոս վարդապետ Խօլտամեան , Պատրիարքական Փոխանորդ և Նախագահ Դատաստանական Խորհրդոյ :

Աբրահամ էֆ. Տրէնկեան՝ Գործակատար :

ԵՍԱՅԻ ԱՐԻՏԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՊԱՏՐԻԱՐԲ Ս. ԵՐՈՒՍԱԼԷՄԻ

Սիմօն Եպիսկոպոս Պատրիարքական Փոխանորդ , ի Կոստանդնուպօլիս :

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

ԿԱՄ

ԱՐՄԷՆԻԱ

Հայաստանը Բարիզու միջօրէականին 36°—47° երկայնութեան և 36° 40'—41° 50' հիւսիսային լայնութեան աստիճաններուն մէջ կը գտնուի: Երկրին ամբողջ տարածութիւնն է իբր 120,000 քառակուսի մղոն: Գլխաւոր լեռներն են Արարատ կամ Մասիս (բարձր. 14,000 ոտք) և Կորդուաց լեռինք. նշանաւոր են փոքր լեռանց մէջ զանազան պատմական յիշատակութեանց համար Արագած, Նպատ, Սուկաւէտ և այլն: Գլխաւոր գետերն են Եփրատ կամ Արածանի (երկայնութիւն 1,500 մղոն), Տիգրիս կամ Դկլաթ (երկայնութիւն 1,000 մղոն), Երասխ (երկայնութիւն 712 մղոն), Կուր (երկայնութիւն 650 մղոն) և Ճորոխ: Երեք մեծ լիճ ունի. Բզնունեաց կամ Ռշտունեաց ծով կամ Վանայ ծով (տարածութիւն 1,000 մղոն քառակուսի), Գեղամայ ծով և Կապուտան կամ Որմեայ ծով (տարածութիւն 4,400 քառակուսի մղոն):

Հայաստանը զլխաւոր երկու մասի կը բաժնուի Փոքր Հայք և Մեծ Հայք :

Փոքր Հայք Հայաստանի արեւմտեան հիւսիսային կողմը կ'իյնան և ունին չորս նահանգ ,

1. Առաջին Հայք. զլխաւոր քաղաք Մելիտինէ :

2. Երկրորդ Հայք. զլխաւոր քաղաք Գոկիսոն :

3. Երրորդ Հայք. զլխաւոր քաղաք Սեբաստիա :

4. Կապադոկիա կամ Գոմեր. զլխաւոր քաղաք Կեսարիա և Եւզոկիա :

Մեծ Հայք սահմանք են արեւելքէն Կասպից ծովն ու Պարսկաստանը և հարաւէն Ասորեստան :

Այս մասը 15 նահանգի կը բաժնուի :

1. **Քարձր Հայք**. որ 9 գաւառ կը պարունակէ. Ա. Դարանաղի. զլխաւոր քաղաք Անի. (Մանեայ Այրք, Սեպուհ լեռն). Բ. Առիւծ. Գ. Մնծուր. Դ. Եկեղեաց (զլխաւոր քաղաք Երիզա, Թկլն աւան). Ե. Մանանաղի. Զ. Դերջան. Է. Սպեր (Բազրատունեաց երկիրը) զլխաւոր քաղաք Քարբերդ. Ը. Շատգոմք. Թ. Կարին (զլխաւոր քաղաք Կարին կամ Էրզրում) :

2. **Չորրորդ Հայք**. որ 8 գաւառ ու-

նի. Ա. Խորձեան. Բ. Հաշտեանք. Գ. Պաղ-
նատուն. Դ. Բալահովիտ. Ե. Ծոփք. Զ. Հան-
ձիթ. Է. Դորէք. Ը. Դէքգիք:

3. Աղձճիք. որ 10 գաւառ ունի. Ա.
Արզն. Բ. Նիբրկերտ. Գ. Քեղ. Դ. Կե-
թիկ. Ե. Տատիկ. Զ. Ազնուաձոր. Է. Խեր-
հեթք. Ը. Գզեղ. Թ. Սալնաձոր կամ Սալ-
նոյ ձոր. Ճ. Սասուն: Այս նահանգիս գլխաւոր քաղաքն է Տիգրանակերտ:

4. Տուրուքեռան. որ 16 գաւառ ու-
նի. Ա. Խոյթ. Բ. Ասպակունիք. Գ. Տարօն.
Դ. Աշմունիք. Ե. Մարդաղի. Զ. Դաս-
նաւորք. Է. Տուարածատափ. Ը. Դա-
լառ. Թ. Հարք. Ճ. Վարածնունիք. (գլխա-
ւոր քաղաք Մանագկերտ և Հայկաշէն).
ՃԱ. Բզնունիք. (Ասոր անուամբ Վանայ
ծովը կը կոչուի ծով Բզնունեաց). ՃԲ. Ե-
րեւարք. ՃԳ. Աղիովիտ. (Թագաւորական
ցեղին գաւառը, գլխաւոր քաղաք Արճէշ).
ՃԴ. Ապահունիք. ՃԵ. Կորի. ՃԶ. Խորխո-
ռունիք:

5. Մոկք. որ 9 գաւառ ունի. Ա. Ի-
շայր. Բ. Միւս Իշայր. Գ. Իշոց գաւառ.
Դ. Առուենից ձոր. Ե. Միջա. Զ. Առանձնակ
Մոկք. Է. Արքայից գաւառ. Ը. Արգաստ-
վիտ. Թ. Զերմաձոր:

6. Աորճայք. որ 11 գաւառ ունի. Ա.

Կորդուք. Բ. Վերին Կորդիք. Գ. Միջին
Կորդիք. Դ. Ներքին Կորդիք. Ե. Այտուանք.
Զ. Մոծողանք. Է. Այգառք. Ը. Որսիրանք.
Թ. Կարապունիք. Ժ. Ճահուկ. ԺԱ. Փոքր
Աղբակ:

7. Պարսկահայք. որ 9 գաւառ ու-
նի. Ա. Այլի կամ Կուրիճան. Բ. Մարի.
Գ. Թրափի. Դ. Ացուերս. Ե. Ըննայ. Զ.
Տամբերս. Է. Զարեհաւան. Ը. Զարաւանդ.
Թ. Հեր:

8. Վասպուրական. որ 36 գաւառ
ունի. Ա. Ռշտունիք. (հոս է Նարեկայ
վանքը. — Աղծամար կղզին). Բ. Տոսք.
(գլխաւոր քաղաք Վան. հոս է Վարազ լե-
ռը). Գ. Բուտունիք. Դ. Արծիշակովիտ.
Ե. Աղովիտ. Զ. Կուղանովիտ. Է. Առբերա-
նի. Ը. Դառնի. Թ. Բուժունիք. Ժ. Առնոյ-
տան. ԺԱ. Անձեւացիք. ԺԲ. Ատրպատունիք.
ԺԳ. Երիթունիք. ԺԴ. Մարդաստան. ԺԵ.
Արտազ. ԺԶ. Ակէ. ԺԷ. Աղբակ Մեծ. ԺԸ.
Անձախաձոր. ԺԹ. Թոռնաւան. Ի. Ճուաշ-
ռոտ. ԻԱ. Կրճունիք. ԻԲ. Մեծնունիք. ԻԳ.
Պալունիք. ԻԴ. Գուկան. ԻԵ. Աղուանդոտ.
ԻԶ. Պատսպարունիք. ԻԷ. Արտաշէզեան.
ԻԸ. Արտաւանեան. ԻԹ. Բաքան. Լ. Գարի-
ձեան ԼԱ. Գազրիկեան. ԼԲ. Տանհրիայն.
ԼԳ. Վարաժնունիք. ԼԴ. Գողձն. (Երասխայ

մօտ Գինեւէտ գաւառ. Բնագաւառ Հայ
Քերթողաց. գլխաւոր քաղաք Հին Ջուղայ).
Լե Նախճուման. ԼԶ. Մարանդ :

9. **Սիւնիք.** որ 12 գաւառ ունի. Ա.
Երնջակ. Բ. Ճահուկ. Գ. Վայոց ձոր. Դ. Գե-
ղարքունի. (հոս է Գեղամայ լիճը և Սեւան
կղզին) . Ե. Սոտք. Զ. Աղահէճք. Է. Ծը-
ղակ. Ը. Հարանդ. Թ. Բաղք. Ժ. Զորք.
ԺԱ. Արեւիք. ԺԲ. Կուսական:

10. **Արցախ.** որ 12 գաւառ ունի. Ա.
Բերդաձոր Բ. Կողթ. Գ. Հարճյանք. Դ. Մեծ
Կուանք. Ե. Մեծիրանք. Զ. Մուխանք. Է.
Միւս Հարանդ. Ը. Պանծկանք. Թ. Պիանք.
Ժ. Սիսականոստան. ԺԱ. Վայկունիք. ԺԲ.
Քուտի-Փառնէս :

11. **Փայտակարան.** որ 12 գաւառ
ունի. Ա. Աթշի. Բ. Ալեւան. Գ. Առոսպի-
ժան. Դ. Բաղանոտ. Ե. Բագաւան. Զ.
Եօթնփորակեան քաղինք. Է. Հանի. Ը. Հրա-
քուր-Պերոժ. Թ. Որմըզդ-Պերոժ. Ժ. Ռստի-
բաշա. ԺԱ. Սպանդարան-Պերոժ. ԺԲ.
Վարդանակերտ :

12. **Ուտի.** որ 8 գաւառ ունի. Ա. Ա-
ղուէ. Բ. Արանոտ. Գ. Գարդման. Դ. Ու-
տի Առանձնակ. Ե. Ռոտպացեան. Զ. Տուչ-
քատակ. Է. Տուի. Ը. Շիկաշէն :

13. **Գուգարք.** որ 9 գաւառ ունի. Ա.

Արտահան. Բ. Թռեղք. Գ. Ծորոփոր. Դ.
Կանգարք. Ե. Կղարչք. Զ. Կողբուփոր. Է.
Աւաւխք. Ը. Զորոփոր. Թ. Տաշիր :

14. **Տայֆ.** որ 9 գաւառ ունի. Ա. Ա-
զորդափոր. Բ. Ասեացփոր. Գ. Բերդացփոր.
Դ. Բուխա. Ե. Պարտիզացփոր. Զ. Կող. Է.
Ճակք. Ը. Ոքաղէ :

15. **Այրարաւ.** Մեր Թագաւորաց
սեփական երկիր և բնակարան, Հայաս-
տանի միւս նահանգներէն շրջապատած.
ունի 24 գաւառ. Ա. Բասեն. Բ. Գարեղ-
եանք. Գ. Արեղեանք. Դ. Հաւունիք. Ե.
Արշարունիք. (գլխաւոր քաղաք Երուան-
դաշատ, Բագարանու. ծննդոց կոչուած ան-
տառն, Մարաց Մարգ դաշտն). Զ. Բագ-
րեւանդ. (հոս է Նպատ լեռը, Բագաւան
կամ Դիցաւան, Զիրաւ եւայլն). Է. Ծաղ-
կոտն. (հոս է Շահապիվան՝ ձմեռոց ար-
քունի բանակին). Ը. Շիրակ. (գլխաւոր
քաղաք Անի). Թ. Վանանգ (գլխաւոր քա-
ղաք Կարս). Ժ. Արագածոտն (հոս է չա-
րագոյժ Կուաշ աւանն). ԺԱ. Ճակատք.
ԺԲ. Մասեացոտն. ԺԳ. Կոզովիտ. (այս գա-
ւառին մէջ շինուեցաւ հռչակաւոր Արշա-
կաւանը). ԺԴ. Վարաժնունիք. ԺԵ. Աշոցք.
ԺԶ. Նիգ. ԺԷ. Կոտայք. (գլխաւոր քաղաք
Երեւան) ԺԸ. Մազազ. ԺԹ. Ոստան. Ի.

Դուին. (գլխաւոր քաղաք Դուին. հոս են
Խոսրով Բ. ի անկած՝ Խոսրովակերտ ու
Տաճար մայրի անտառներն) :

Այրարատայ նահանգին մէջ են նաեւ
Վաղարշապատ, Արմաւիր ու Արտաշատ :

ԲԵՐՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԲՈՎՔ

Սպիտակ և գոյնզգոյն մարմարիոն, վա-
նակն, հայկաւ, պաղլեղ, բորակ, եր-
կաթ, պղինձ, կապար, արծաթ, զար-
նակ, զինկ : — Հին ժամանակները ոսկի
ալ կը յիշատակուի :

ԲՈՅՍՔ

Յորեն, գարի, այգի. — Կաղամախ
բարտի, ուռենի, փշատենի, սօսի, կաղ-
նի, պտղի, եղեւին, յակրի, գիճի, մուրտ,
տօսախ, դափնի, մայր, շոճի և փիճի :
— Ծաղիկներէն նշանաւորներն են, քար-
հերձ մշկունի, կապուտակն աստղիկ, ծի-
րանեկապոյտ աստղագեղ, զանգածաղիկ,
կակաջ, շուշան, աղբրաց արիւն : — Պը-

տուղներուն մէջ՝ խաղող , ծիրան , սալոր ,
խնձոր , տանձ , դեղձ , նուռ , թուժ , սեխ
և ձմերուկ : — Նոյնպէս առատ են բամ-
պակ , կնճիթ , ծխախոտ , կտաւատ , զըլ-
ժոր և բրինձ :

Ատնցմէ զատ գրեթէ Հայաստանի սեպ-
հական են՝ լոշտակ , խողնդեղ , գազպէ և
մապնեգազ :

ԿԵՆՊԱՆԻՔ

Նշանաւոր հաւերն են արօս , կարապ ,
ճայ , ձկնկուլ , սագ և բաղ , լոր և աքլոր ,
կագաւ , փասեան , աղաւնի , տատրակ ,
արագիլ , կռունկ : — Վայրի կենդանիք են
եզն , այծեամն , վիթ , կինճ , բորողոն , զո-
մէշ : — Ընտելացեալ կենդանիք են երիվար
և ամէն տեսակ արջառ : — Գազաններն են
վագր , ինձ , բորենի , լուսանն , արջ ,
գայլ , աղուէս , շնգայլ , ցիռ և քիչ ա-
ռիւծ : — Իսկ մանրերէն՝ ոզնի , կուզ , ջըր-
շուն և կուղբ : — Չկներէն նշանաւորներն
են կարմրախէտ , տարեխ , կոզակ , բաղ-
դակ , ամառ , ձուռո՝ և Արածանի գետին
մէջ յաղթահասակ ընգղայն . — յիշենք՝ մե-
ղուն սլ որ Հայաստանի շատ տեղուանքը
նշանաւոր է :

Ի բաց առնելով Հայկայ և իւր մէկ քանի յաջորդաց Տանուտերական իշխանութիւնը՝ Հայաստանը քացարձակ և ժառանգական միապետութիւն մ'էր, ըստ միջին դարու աւատական օրինաց՝ մէկ Թագաւոր և բազմաթիւ ստորակարգեալ Նախարարներ ունենալով որք Ազատ կը կոչուէին և իւրաքանչիւրը իւր երկրին ինքնիշխան տէրն էր, առ Թագաւորն պարտելով միայն պատերազմի ատեն իւրեանց զօրաց մէկ մասը, և ամէն տարի տուրք մը :

Թագաւորին պարզ տիտղոսն էր՝ Արքայ Հայոց կամ Թագաւոր Հայոց մեծաց. Թագուհւոյն՝ Տիկիւն: Նախարարները երեք կարգի կը բաժնուէին, քազակալ, պաշտօնաւորք և Անպաշտօնք :

Իրենց Թիւը 400ի մօտ էր. ոմանք աւագ նախարար կը կոչուէին և ոմանք կրօսներ : Այնչափ բժախնդրութիւն կար իրենց դասակարգութեան մէջ որ անգամ մը Շապուհ Պարսից Թագաւորը սեղանին վրայ Սիւնեաց Անդոկ իշխանին մետասաններորդ կարգը տալուն տեղ՝ չորեքտասաններորդը տալուն համար՝ Անդոկ իր երկիրը վերագառնալով՝ ապստամբեցաւ Պարսից դէմ :

Ահաւասիկ գլխաւոր նախարարութիւնները իրենց տիտղոսներով .

Թագաւիպ Նախարարութիւն

Ա. Բագրատունիք, ԹԱԳԱԴԻՐ ԻՇԽԱՆՔ ԱՐՔԱՅԻՆ ՀԱՅՈՅ :

Բ. Արծրունիք, Արծունեկալք թագաւորիւն :

Գ. Սիւնիք կամ Սիւսական, սահմանակալք Հայաստանի արեւելեան կողմի :

Դ. Վանանդեցիք :

Պաշտօնակալ Նախարարութիւն

Ա. Բդեշխութիւն Աղձնեաց, բաձերէց արքունի տաճարին :

Բ. Բդեշխութիւն Գոշարաց :

Գ. Բդեշխութիւն Նոր Շիրականայ :

Դ. Բդեշխութիւն Կորդուաց :

Ե. Մուրացան, Մարդպետ և Հայր իշխան :

Չ. Անգեղսուն, Ոստանիկ մարդիկ :

Է. Ոսանիկք :

Ը. Կաղնեանք, սահմանակալք Հայաստանի արեւելեան կողմի :

Թ. Մամիկոնեանք, սպարապետութեան ազգ :

- Ժ. Կանաւարական :
- ԺԱ. Անասունի :
- ԺԲ. Ռշտունի :
- ԺԳ. Խորխոռունի և Մաղխագունի ,
Թիկնապահ Թագաւորի :
- ԺԴ. Վահնունի՝ բրմապետական ցեղ :
- ԺԵ. Վարաժնունի :
- ԺԶ. Աշկունի (Հայոց ամենէն հին ցեղը) :
- ԺԷ. Մանդակունի :
- ԺԸ. Ինունի , տակառապետ Թագաւորին :
- ԺԹ. Աքեդէն և Գաքեդէն , համբարապետ ցորենոյ :
- Ի. Սպանդունի , վերակացուք սպանդանոցաց :
- ԻԱ. Չիւնական , Թագաւորին ամարանոցներուն վերատեսուչը :

Անպատճօն նախարարութիւնք

Ասոնց մէջ ամենէն ծանօթներն են , Անձեւացիք , Ապահունիք , Բզնունիք , Գողթնացիք , Դիմարսեանք , Մանաւագեանք , Մոկք , Ռշտունիք , Պահլաւիկք , Քաջբերունիք , Օրբելեանք եւայլն եւայլն :

Այս նախարարութիւններուն շատերուն հնութիւնը հիմա 2000 տարին կանցնի , մինչդեռ Եւրոպայի ամենէն վաղեմի ազ-

Նուականք հագիւ տասը դար կրնան հաշուել : Ասոնցմէ մեզի ծանօթ մնացեալներն են , Քաղրատունիք (Պաղրատիոն) և Օրբելեանք (Ուրպելիոն) Վրաստանի և Ռուսաստանի մէջ , Սանասունք (Սասունք) Մշոյ երկիրը : Մամիկոնեանք (Մանրզցիք) Սլկունիք (Սլիվանցիք) Ռշտունիք (Ռոշկըցիք) Քիւրտիստանի մէջ : Մաղխազունիք (Մախսազուքի) Գարեղեանք (Սամբեղայ) Լեհաստանի մէջ :

ԲԱՆԱԿ

Հայոց բանակը սովորաբար 120,000 հոգիէ կը բաղկանար . բայց կրնար պատերազմի ատեն բառապատկիլ : Զանազան գունդերու բաժնուած էր որ մէյմէկ անուն ունէին ինչպէս , Ազատագունդ Վաշօ , Այրարատեան գունդ , Մասենիկ գունդ եւայլն . և բանակները բաժնուած էին և խումբի , Արեւելեան , Արեւմտեան , Հիւսիսային և Հարաւային , որոց իւրաքանչիւրը սպարապետ մ'ունէր և ասոնց ամենուն հրամանատարն էր ԶՕԲԱՊԵՏ մը : Բանակին կարգադրութիւնն էր երեք առաջրի բաժնուիլ որ կը կոչուէին Աջ և Ահեակ կողմն և Միջոցի գունդ . պատերազ-

մի ատեն բանակին ճակատը վահանադիակ
կը կազմէին . իսկ քաշելու ատեն բանակն
ունէր առաջապահ, վերջապահ և կողմնա-
պահ զունդեր : Յարձակողական զէնքերն
էին, թուր, վաղր, զեղարզն, նիզակ,
սուին, աղեղն, սակր, տէգ և պարսա-
քար : Եւ ըստ այսմ զօրքերը կը կոչուէին
սուսերաւորք, վաղակաւորք, նիզակաւորք,
վահանաւորք, սակրաւորք : Իսկ պաշտ-
պանողական զէնքերն էին երկամէ կամ
պղնձէ սաղաւարտ, լանջապահ, բազ-
պան : Հայոց բանակին ամենէն նշանաւոր
մասն էր հեծելազօրը՝ որ վերէն ի վար
զրահաւորեալ էին : Հայոց տէրուծեան
նշանն էր Արշակունեաց և Բագրատունեաց
ատեն Արծիւը, իսկ Ռուբինեանց ատեն Ա-
ռիւծը, բայց զունդերուն համար ալ կը
յիշուին աղեղնադօշ, արծուեկնչանի,
վարժնականիշի, վիշապագլուխի :

Օ Ս Մ Ա Ն Ե Ա Ն

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՆԻՂ (ԹԱՐԻՖԱ)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՏԵԻՅԱԼ ԵՐԿԻՐՆԵՔԻ
Հ Ա Մ Ա Ր

Գերմանիա, Արժանդին Հանրապետու-
թիւն, Աւստրո-Հունգարիա, Բէլգիա, Պրէ-
զի, Դանիա և Գաղթականութիւնք, Ե-
գիպտոս, Սպանիա և Գաղթականութիւնք,
Միացեալ Նահանգք Հիւսիսային Ամերի-
կայ, Թրանսա և Գաղթականութիւնք, Մեծն
Բրիտանիա և զանազան Գաղթականու-
թիւնք, Բրիտանական Հնդկաստան, Քա-
նադա, Յունաստան, Իտալիա, Ճարոն,
Լիբիանայուրկ, Մէքսիգո, Գարատաղ,
Շուէտ և Նորվէկիա, Ստորին Նահանգք և
Գաղթականութիւնք, Բէրու, Պարսկաս-
տան, Փորթուգալ և Գաղթականութիւնք,
Րումանիա, Րուսիա, Սըրպիա, Սալվա-
տոր, Զուիցէրի:

Գ Ի Ն Ե Ր

Վճարումն նամակաց. — 40 բարա արժամ 15 կրամը:

Ծանուցանումն. — 20 բարա արժամ հատը:

Լրագիրք, սպագիրք և օրինակցու. — 10 բարա 50 կրամը: Լրագրաց ծանուցումն առ առաւելն 2000 կրամ կրնայ ըլլալ: Օրինակցուներուն՝ 250 կրամ:

Գործի վերաբերեալ քղքեր. — 10 բարա 50 կրամը: Ասոնց եւս ծանուցումն 2000 կրամը անցնելու չէ:

Գին յանձնարարութեան. — 40 բարա արժամ:

Գին ընկարագրի. — 40 բարա արժամ:

Անվճար նամակք. — Վճարեալ նամակաց կրկին տուրքը, որ ընդունողին կը վերաբերի:

Անբաւական վճարեալ նամակք. — Պակաս վճարուածին կրկինը, որ ընդունողին կը պատկանի:

**ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԱՑ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆՑ**

Կ. Պօլսեկն մեկնող շոգեմաւր

Օր	ձամբայ	Շոգեմաւ	Տփին գոցուելու ժմ.
Երկուշաբթի	Օտէսա	Ռուսական	ժ. 1 վ. 30 ցերեկ
»	Կալաց	Գաղղիակ.	» 2 » 30 »
Երեքշաբթի	Օտէսա	»	» 7 » 15 »
»	Վառնա	Աւստրիա.	» 1. » 15 առա.
»	Աղեքսանդրիա	Ռուսական	» 3 » 30 ցերեկ
Չորեքշաբթի	Պրինտիզի	Իտալակն.	» 3 » 15 »
»	Մարսիլիա	Գաղղիակ.	» 3 » 15 »
»	Աղեքսանդրիա	Եգիպտակ.	» 2 » 50 »

ԴՂ. (15 օրն անգամ մը սկսեալ Մայիս 28 էն)	Կիպրոս	Գաղղիակ.	ժ.	3	վ.	15	ցերկ
Հինգշաբթի	Օտէսա	Ռուսական	»	4	»	30	»
ԵՂ. (15 օրն անգամ մը սկսեալ Մայիս 29 էն)	Աղեքսանդրիա	Աւստրիա.	»	2	»	25	»
ԵՂ. (15 օրն անգամ մը սկսեալ Յունիս 5 էն)	Կիպրոս	»	»	3	»	20	»
Ուրբաթ	Վառնա	»	»	4	»	15	»
»	Պրինտիզի	»	»	4	»	15	»
Շաբաթ	Կալաց	»	»	11	»	30	առւ.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

Յանձնարարեալ նամակներն տփին զոցուելէն ժամ մ'առաջ ներկայացուելու են նամակատան:

Զորեքշաբթի և Ուրբաթ Յունաստան զացող նամակները հոս նշանակուած ժամերէն ժամ մ'առաջ տրուելու են.

Եէնի ձամիի և Բերայի տփերը՝ կեղրոնական տփէն 2() վայրկ. յառաջ կը զոցուին:

Միւս տփերը կեղրոնականէն ժամ մ'առաջ կը զոցուին:

Կ. Պօլիս հասնող շոգենաւք.

Օր	ձամբայ	Շոգենաւք	Ճամ
Կիրակի	Կալաց	Աւստրիական	Առաւօտ
»	Վառնա	»	Կէս օր
Երկուշաբթի	Պրինտիզի	Իտալական	Առաւօտ
»	Օտէսա	Ռուսական	»
»	Աղեքսանդրիա	Աւստրիական	»
Երեքշաբթի	Կալաց	Գաղղիական	»
Չորեքշաբթի	Աղեքսանդրիա	Եգիպտական	»
Հինգշաբթի	Վառնա	Աւստրիական	Կէս օր
»	Օտէսա	Ռուսիական	Առաւօտ
Ուրբաթ	Պրինտիզի	Աւստրիական	»
»	Թրիէստ	»	»
Շաբաթ	Մարսիլեա	Գաղղիական	»

ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆԷՐ

Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց Թիւ 29.
և Կ. Պօլիս Բիւշիւք-Եէնի խան:

Վերոգրեալ անեւն երկիրներուն
գործածելի գինը

Նամակք մինչեւ 15 կրամ	25 Սանթիմ
Ամէն տեսակ տպագիրք և օրի- նակցու մինչեւ 50 կրամ	5 »
Ծանուցատոմս	10 »

ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա, Մէտրէսէ փողոց:

Նամակ մինչեւ 15 կրամ	2 1/2 բէնս
Յանձնարարեալ նամակ	2 »
Ընկալագիր վերադարձի	4 1/2 »
Լրագիրք մինչեւ 60 կրամ	1 1/2 »
Օրինակցու » 60 »	1 »
Գործի վերաբերեալ Թուղթ մինչեւ 120 կրամ	2 1/2 »

ԱԻՍՏՐՈ-ՉՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Բէրա, Թօմձօմ փողոց: Ղալաթիա Լօյտ
խան: Կ. Պօլիս Պ. Հօնէկէրի գրասենեակը:

Այս նամակատունը կ'ընդունի դրամ և
ուրիշ որ և է արժէք ունեցող առարկա-
ներ բոլոր Եւրոպիոյ և Ամերիկայի համար:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա Լօյտ խան

Վճարեալ նամակք մինչեւ 15 կրամ 1 դշ.
Անվճար » » 15 » 2 »
Յանձնարարեալ նամակաց համար 1 դու-
րուշ աւելի վճարելու է:

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Բէրա, Թօմձօմ փողոց:

Նամակք մինչեւ 15 կրամ 25 սանժիմ
Լրագիրք » 50 » 5 »
Տպագիրք » 50 » 5 »
Օրինակցու » 100 » 10 »
Յանձնարարեալ առարկայից համար յա-
ւելուածն է 25 սանժիմ:

ՇԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Հալաթիա, Մարի փողոց թիւ 18.

Սէն-Պընուայի բով:

Նամակք մինչեւ 15 կրամ	30 Լէբդա
Յանձնարարեալ նամակք մինչեւ 15 կրամ	60 Լիթդա
Տպագիրք մինչեւ 50 կրամ	5 »

ՐՈՒՍԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Հալաթիա, Բիրէն-Գափու:

Նամակք մինչեւ 15 կրամ	1 զրշ. կամ 7 բօփէք
Յանձնարարեալ նամակք մինչեւ 15 կրամ	2 զրշ. կամ 14 բօփէք
Տպագիրք մինչեւ 15 կրամ	2 »

ՅՈՒՑԱԿ ԳՆՈՑ

ԹՂԹԱՏԱԲՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՀԵՌԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ԱՄԻԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑ

Թ Ո Ւ Ր Բ Ի Ո Ց

Ա Ս Ի Ա

	ԺԱԾ Սուրհանդակի	ԳԻՆ (1) Սուրհանդակի	ԳԻՆ Հեռագրի
Ալտյա	170	6	—
Ամասիա	144	6	35
Այաւ	74	4	—
Այնթապ	291	9	—
Այսրն	118	4	25
Անթաթեա	245	9	—
Ասաբազար	30	2	—
Ասայեա	134	6	—
Ասանա	202	9	40
Արարգիր	255	9	—
Արզրնի մաս.	268	9	—
Աֆեա	401	9	60
Աֆեհիր	104	4	25
Փանդրի	105	4	25
Փասքամպօլ	120	4	30

(1) Գիները մեծերից են 20 զուրուշի հաշուով են:

	ԺԱՄ	ԳԻՆ	ԳԻՆ
	Սուրհանդակի	Սուրհանդակի	Հեռագրի
Գարամուսլ.	43	2	—
Գոզան	467	6	35
Նուսաղեմ	433	9	65
Նօզղաք	127	6	35
Զաճրանյօլ.	90	4	—
Էկին	258	9	—
Էնկիրի	87	4	25
Էսկեէհիր	53	2	20
Էրզինճան	148	6	55
Էրզում	158	6	60
Ըսպարթա	110	4	—
Թարապլուս	392	9	55
Թարունս	200	9	40
Թօֆաք	164	6	—
Թօսիա	108	4	30
Իզմիս	18	2	10
Իզմիր	93	4	25
Իզնիֆ	24	2	—
Իննիսու	443	6	—
Իչ իլ	467	6	—
Իսկիլիսլ	124	6	—
Իսֆիսլ	137	6	35
Լաքաֆիէ	191	6	50
Լէճէ	230	9	45
Կարս	464	6	—

	ԺԱՄ Սուրհան.	ԳԻՆ Սուրհան.	ԳԻՆ Հեռագրի
Կէյլէ	50	2	15
Կէպան մաս.	240	9	—
Կէշիւ	79	4	—
Կերէտ	70	4	—
Կէօյնիւք	42	2	20
Կերկէօյ	403	9	—
Հալէպ	267	9	50
Հանի քէօյ մս.	133	6	—
Համա	305	9	55
Համիս	317	9	—
Հաքեարի	242	9	—
Հէնտէք	36	2	—
Հարբուք	250	9	55
Ճէգրէ	346	9	15
Մալաքիս	268	9	—
Մաղլա	190	6	—
Մանիսա	85	4	20
Մարաւ	206	9	—
Մարշին	298	9	60
Մարսրվան	136	6	—
Մուհալին	44	2	—
Մոււ	182	6	60
Մուսուլ	366	9	75
Մուսուրլու	51	2	20
Նալլիսան	60	2	—

	ՃԱՍ Սուբհան.	ԳԻՆ Սուբհան.	ԳԻՆ Հեռագրի
Նապիս	435	9	65
Նեվեհի	133	6	—
Նիսի	184	6	—
Շամ	350	9	60
Ուսի	87	4	—
Ուսի	309	9	55
Չեհի	84	4	—
Չիսի	218	9	—
Չոնի	136	6	—
Պալիս	60	2	15
Պալիս	464	9	90
Պալիս	200	6	70
Պալիս	564	9	110
Պալիս	71	4	20
Պալիս	374	9	55
Պալիս	38	2	15
Պալիս	291	9	50
Պալիս	15	2	—
Պալիս	32	2	10
Պալիս	58	2	20
Պալիս	95	4	—
Պալիս	44	2	—
Պալիս	192	6	45
Պալիս	298	9	55
Պալիս	435	9	—

	ԺԱՄ	ԳԻՆ	ԳԻՆ
	Սուբհան.	Սուբհան.	Հեռագրի
Վան	218	9	70
Տարախլը	36	2	—
Տեհրզի	438	6	—
Տիարալեփր	280	9	60
Տիվրիփ	316	9	—
Տեր էլ փէւեր	282	9	—
Տրապիզոն	100	4	55
Րազանսրգ	396	9	—
Րէյհաննիլէ	253	9	—
Քայսերի	449	6	—
Քարահիսար	43	2	20
Քարահայար	87	4	—
Քարահալիլ	90	4	—
Քէւերսէ	80	4	—
Քէօքանէա	65	4	20
Քրէտիլիլի	417	6	—
Քուլա	407	6	—
Քօնէա	431	6	30
Քօչիսար	98	4	—
Օսմաննըփ	124	5	—

Ե Ի Ր Ո Պ Ա

Ազուրնիլ	235	9	—
Ալիֆսիհան	442	6	—

	ՃԱՄ	ԳԻՑ	ԳԻՆ
	Սուրճան.	Սուրճան.	Հեռագրի
Ավլոնիա	153	6	45
Արկրի	198	6	45
Գալաս	164	6	—
Գալգանստլէն	145	6	—
Գափալա	83	4	25
Գրգանլոֆ	75	4	25
Գրք Գիլիստ	38	2	—
Եանեա	182	6	40
Եեհրազար	169	6	40
Եեհրնէ	74	4	—
Եեհրեհիր Ֆէն.	146	6	—
Եեհրվարոս	185	6	—
Զրխնա	94	4	—
Զադրայի աքիֆ	69	4	—
Ելպասան	173	6	40
Էնոս	48	2	20
Էսիրնէ	44	2	15
Ըսօսնա	207	9	40
Թաքարբազարի	84	4	25
Թաւրնա	190	6	—
Թրեպինիէ	259	9	—
Թէֆրսաղի	24	2	15
Թրհալա	157	6	35
Թիւան	185	6	40
Թուլա	184	6	—

	ԺԱՄ Սուբան.	ԳԻՆ. Սուբան.	ԳԻՆ Հեռագրի
Թրավնիք	233	9	—
Թրևովա	91	4	—
Խամայօի	62	4	20
Խամչի	176	6	—
Խոբուչա	237	9	—
Խլիսեա	66	4	20
Խլրանիյէ	153	6	—
Խւսիււյ	137	6	35
Խւփէք	159	6	—
Լեւոճչա	144	6	40
Լիլեպուրկազ	32	2	15
Լով	135	6	—
Լոճչա	105	4	40
Կէլիպօլու	48	2	15
Կիւմիւրնիկ	66	4	20
Հասէոյ	62	4	—
Հեզարկրս	100	4	—
Ղանկա	259	9	—
Ղապովա	83	4	—
Ղուլու	198	6	—
Ճումայր աքիք	86	4	—
Մաղար	36	2	—
Մանասքր	143	6	35
Մաչին	163	6	—
Մէնիք	110	4	—

	ՃԱՄ Սուրհան.	ԳԻՆ Սուրհան	ԳԻՆ Հեռագրի
Մեքի	56	2	—
Մոսար	241	9	50
Նարսա	194	6	—
Նեվեպի	247	9	—
Նի	136	6	—
Նիպոլու	125	6	—
Շեհիր Բեյի	124	6	45
Շեքովա	119	4	—
Շուսնու	92	4	—
Չորու	20	2	—
Պար	213	9	—
Պայանսարի	150	6	—
Պեհե	235	9	65
Պերաք	198	6	45
Պերֆոնա	124	6	—
Սամսով	98	4	—
Սեյանի	114	4	30
Սերայր-Պոսնա	217	9	—
Սեյի	99	4	—
Սիյսքե	110	4	—
Սիյսքի	13	2	10
Սիհիլե	179	6	40
Սիքո	98	4	25
Սոֆիա	108	4	—
Վարնա	112	4	—

	ԺԱՄ Սուրհան.	ԳԻՆ Սուրհան.	ԳԻՆ Հեռագրի
Տիսիթովա	150	2	—
Տուպնիկ	105	4	—
Տրամա	90	4	25
Րահվա	123	6	—
Րուսնուֆ	112	5	—
Փանեպուֆա	241	9	—
Փրեզրին	253	9	35
Փերեթին	153	6	35
Փերլիկ	157	6	—
Փլեյնա	111	4	—
Փրավոսթա	86	4	—
Քեան	40	2	15
Քեւերի	165	6	—
Քեօփրիլի	145	6	35
Քեօսթենի	111	4	—
Քրզանլը	75	4	25
Քիւսթեն	138	6	—
Օխրի	115	4	—
Օսմանբազար	82	4	—
Ֆերենի	48	2	—
Ֆիլիպ	78	4	—

ԵՐԲՐՊԱԿԱՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՅ

ԳԻՆՆԵՐԸ

Ազուանք	Կարգ		
	Ա.	Բ.	Գ.
Գում-Գարու	2.	1.20	1.
Նէտի-Գուլէ	3.10	2.10	1.20
Մարրի-Քէօյ	5.30	3.30	2.20
Սան-ՍՅէֆանօ	7.30	5.30	3.20
Քիւչիւք-Չէքմէճէ	11.10	7.20	5.30
Նարըմ-Պուրկազ	23.	17.	11.30
Սրարդա-Քալէ	26.20	19.20	12.30
Հատէմ-Քէօյ	35.40	26.	17.
Չամալճա	48.30	36.	23.20
Քապաքճէ	52.10	43.	28.
Սինէքլի	73.30	54.20	35.30
Չէրքէզ-Քէօյ	87.30	65.	42.10
Չօրլու	104.30	77.20	50.20
Մուրատլը	121.20	90.	58.20
Սիտլէր-Չիֆլիյի	132.20	98.	63.30
Լիւլէ-Պուրկազ	144.20	107.	69.30
Պապա-Էսքի	155.10	115.	74.30
Բափլօ-Քէօյ	170.10	126.	82.
Ուզուն-Քէօրրիւ	185.30	136.	88.20
Գուլէլի-Պուրկազ	191.10	141.20	92.
Ուրլու	198.20	147.	95.30

ԷՏԻՐՆԷ	215.20	459.20	103.30
Հասրէոյ Քարա.	284.10	210.10	137.
Յէնի-Մահալլէ	506.20	227.	147.30
Ճիլիպէ	337.	249.20	162.
Թաթար-Պազար.	361.10	267.20	174.10
Սարէմ-Քէոյ	572.30	276.	179.30

Մինչև Բիւջիւք-Չէքմէճէ շատ չարա-
ւոր զիներով բաժանորդագներ կան:

ՆԻՆ (ԹԱՐԻՃԱ) ՀԵՌԱԳՐԻ

ԸՍՏ ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Մ Ի Զ Ա Զ Դ Ա Ց Ի Ն Թ Ե Լ Ե Ր Ո Ի

(Իւտախանչիւր քառի համար վճարուելիք՝ Փրակով)

Մայրաքաղաքէս եւ բոլոր
Եւրոպոյ Տաճկաստանի ե-
զերքներէն մինչեւ ի ստորեւ
նշանակեալ երկիրները.

ԳԻՃ

ԱՆՈՒԱՆՔ ԳՃԵՐՈՒՑ

Արաբիա	5,35	Կ. Պօլիս, Ըտէսա, Մալծա.
	4,15	Վալօնա, Օղրանտ, Քանտիա.
Աւստրիա	0,72	Կ. Պօլիս, Ըտէսա.
	0,42	Վալօնա, Օղրանտ.

Ափրիկե (Հարաւ)	[10,35	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Մալթա, Ատէն.
	9,30	Վալօնա, Մալթա, Ատէն.
Բելգիա	[0,82	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Գերմանիա.
	0,41	Վալօնա, Գաղղիա.
Բօրթուկալ	[0,96	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Գերմանիա.
	0,81	Զէշմէ, Օղրանտ, Գաղղիա.
	0,61	Վալօնա, Գաղղիա.
Բրիտանիա (Մեծն)	[1,01	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Էմտէն.
	0,75	Զէշմէ, Օղրանտ, ԳուԹանա.
	0,55	Վալօնա, ԳուԹանա.
Գերմանիա	[0,77	Կ. Պօլիս, Օտէսա.
	0,80	Վօլօ, Օղրանտ, Զուիցերի
	0,80	Կ. Պօլիս, Օտէսա.
Իանիա (Տանիմարֆա)	[0,75	Զէշմէ, Օղրանտ, Զուիցերի.
	0,55	Վալօնա, Օղրանտ, Զուիցերի.

Եզիպոսու	[2,75 0,05 1,55	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Մալժա. Հոողոս (Անգ. Ընկ.). Վալոնա, Օղբանտ.
Չուիցերի	[0,60 0,40	Չէշմէ, Օղբանտ. Վալոնա.
Իսալիա	[0,55 0,35	Չէշմէ, Օղբանտ. Վալոնա.
Հնկասան (Բրիսա- նիական).	[5,75 3,75	Վալոնա Օղբանտ. Կ. Պօլիս, Օտէսա, Պուշիր.
Հուկարիա	[0,66 -0,46	Ֆաս. Չէշմէ, Օղբանտ.
Ճաբոն	10,—	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Վլատիվոսժոր.
Ճէզայիր եւ Թունուզ	[1,01 1,08	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Մարսիլիա. Հոողոս, Օղբանտ, Մարսիլիա.

Մայրա	[0,69 0,49	Զէշմէ, Օղբանա, Մոտիգա. Վալոնա, Մոտիգա.
Յունասան	[0,40 0,40	Զէշմէ. Վօլս.
Նորվեկիա	[0,825 0,635	Կ.Պօլիս, Օտէսա. Վալոնա, Օղբանա, Զուից. Անգոնա.
Շուէս	[0,775 0,625	Կ.Պօլիս, Օտէսա. Վալոնա, Օղբանա, Զուիցերի.
Զին	[10,— 8,89	Կ.Պօլիս, Օտէսա, Վլատիվոսթոր. Ֆաօ, Մատրաս.
Պարսկասան	[8,— 2,—	Կ.Պօլիս, Օտէսա, Ճուլֆա. Վալոնա, Աւարիա, Ճուլֆա.
Պարսկային ծոց	[2,475 1,25	Կ.Պօլիս, Օտէսա, Ճուլֆա. Ֆաօ.

Պուլկարիա	[0,74 0,55	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Բուճանիա. Վալոնա, Օդրանտ, Աւստրիա, Բուճանիա.
Պօսնա-Չերուկ . . .	[0,82 0,51	Կ. Պօլիս, Օտէսա. Վալոնա, Օդրանտ, Աւստրիա.
Ռուսիա (Եւրոպիոյ)	[0,45 0,71	Կ. Պօլիս, Օտէսա. Վալոնա.
Ռուսիա (Ասիոյ). . .	[2,29 2,20	Կ. Պօլիս, Օտէսա. Վալոնա.
Գարասաղ	[0,82 0,71 0,51	Գ. Պօլիս Օտէսա, Աւստրիա : Կէշմէ, Օդրանտ, Աւստրիա. Չալոնա, Օդրանտ, Աւստրիա.
Սպանիա	[0,78 0,88	Վէշմէ, Օդրանտ, Ֆրանսա. Վոլո, Օդրանտ, Ֆրանսա.

Ստորին Նահանգք :	[	0,82	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Գերմանիա.
		0,73	Չէշմէ, Օդրանտ, Ֆրանսա.
		0,41	Վալոնա, Ֆրանսա.
Սրբախա	[	0,74	Կ. Պօլիս, Օտէսա.
		0,51	Վալոնա, Աւստրիա.
Բումանիա	[	0,46	Կ. Պօլիս, Օտէսա.
		0,52	Վալոնա, Աւստրիա.
Ֆրանսա	[	0,81	Կ. Պօլիս, Օտէսա, Լոնտրա.
		0,66	Չէշմէ, Օդրանտ.
		0,46	Վալոնա, Չէնիզեօ.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ. Եւրոպիոյ գծերուն համար վերադիր տուրք ճշ կ'առնուի Զբառի տրոց զուամբին հաւասար: Եւրոպայէ դուրս՝ բառից միայն պարզ վճարումը կայ: Եւրոպիոյ գծերը ստուար Յուանշաններով (1. 2. 3. 4. 5. եւայլն) գրուած են. իսկ Եւրոպայէ դուրս գծերը՝ անօտր Յուանշաններով (1. 2. 3. 4. 5. եւայլն): Ամէն հեռագրի համար վճարուելիքը պէտք է՝ եթէ կոտորակ զտնուի՝ ֆրանքի քառորդով կտրցնել.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՇՈԳԵՇԱՐԺ ՆԱԻԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Ժամերը կէս օրէն եւ կէս զիւրէն սկսելով 1 էն 12 կը հաշուի ըստ եւրոպ.

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ (ԽՐՏԻՎԻՑԷ)

Կ. Պօլիս, Բասիմ փառա խան.

Շարաքական երթելիք ընդ մէջ Կ. Պօլսոյ եւ Ադիսաանդրիոյ
(Բիրեի նաւքով)

Մեկնի.		Ժամանկ.	
Կ. Պօլսէն	Դշ. ցերեկ ժ. 4	ի Կէլիպօլու	Եշ. առաւ. ժ. 5
Կէլիպօլուէն	Եշ. առաւ. » 6	ի Զանագ-Գալէ »	» » 8
Զանագ-Գալէէն »	» » 10	ի Միտիլի »	» ցերեկ » 9
Միտիլիէն	» ցերեկ » 11	ի Զմիւռնիա	Ուր. առաւ. » 6

Զմիւռնիայէն	Ուր. ցերեկ ժ. 4	ի Սազըզ	Ուր. կէս գիշեր
Սազըզէն	Շբ. առաւ. » 1	ի Շիրա	Շբ. առաւ. ժ. 10
Շիրայէն	» կէս օր	ի Բիրէ	» ցերեկ » 8
Բիրէէն	Կիր. առաւ. ժ. 10	յԱղեքսանդրիա Գշ.	» » 1

ԴԱՐՁ

Մեկնի.		Ժամանկ.	
Աղեքսանդրիայէն	Եշ. ցեր. ժ. 4	ի Բիրէ	Շբ. ցերեկ ժ. 7
Բիրէէն	Շբ. կէս գիշեր	ի Շիրա	Կիր. առաւ. » 8
Շիրայէն	Կիր. կէս օր	ի Սազըզ	» ցերեկ » 9
Սազըզէն	» ցեր. ժ. 11	ի Զմիւռնիա	Բշ. առաւ. » 7
Զմիւռնիայէն	Բշ. » » 4	ի Միտիլի	» ցերեկ » 11
Միտիլիայէն	» կէս գիշեր	ի Զանազ Գալէ	Գշ. առաւ. » 11
Զանազ-Գալէէն	Գշ. ցեր. ժ. 1	ի Կէլիպօլու	» ցերեկ » 3
Կէլիպօլուէն	» » » 5	ի Կ. Փօլիս	Դշ. առաւ. » 6

ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Ղալաթա, Վ.օլլոսա փողոց, Լօրանսօ խան.

ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻՄ

Կը մեկնի ամէն Չորեքշաբթի. — Էրէկլի, Ամասիա, Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսուն, Իւնեա, Օրտու, Քէրասուն, Տրապիզոն և Րիզէ. կը հասնի երկուշաբթի օրը :

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԳԻՄ

Ամէն Ուրբաթ. — Կէլիպօլու, Չանազ գալէսի, Աթօս լեռ կը հասնի Հինգշաբթի :

ԿԻՐԻՏԻ ԳԻՄ

Տասն և հինգ օրը մէկ անգամ երկուշաբթի. — Կէլիպօլու, Չանազ գալէսի, Միտիլլի, Չմիւռնիա, Սազըզ, Թինօ, Սիօնօ, Սիրա, Գանտիա, Րէթիմօ և Հանեա. կը հասնի Շաբաթ :

ԻԶՄԻՏԻ ԳԻՄ

Չմեռը ամէն Չորեքշաբթի. — Տարընա և Գարամուսալ կը հասնի
Հինգշաբթի :

Ամառը կը մեկնի Չորեքշաբթի և Շաբաթ. — Կը հանդիպի Եալօ-
վա կը հասնի Հինգշաբթի և Երկուշաբթի :

ՊԱՆՏՐՐՄԱՅԻ ԳԻՄ

Կը մեկնի Հինգշաբթի առաւօտ կը հասնի Շաբաթ առաւօտ :

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ ԳԻՄ

Կը մեկնի Երեքշաբթի և Շաբաթ . — Սիլիվրի և Հէրաբլէ, կը
հասնի Հինգշաբթի և Երկուշաբթի :

ԿԷՄԼԷՏԻԿԻ ԳԻՄ

Ամէն Երեքշաբթի, Ուրբաթ և Կիրակի. — Կը հանդիպի Մուտա-
նեա. կը հասնի Հինգշաբթի, Կիրակի և Երեքշաբթի :

ԱՒՍՏԲՈՒ-ՀՈՒՆԿԱՐ ԼՕՅՑ

Ղալաթիա, Մումիսանէ փողոց, ԼօյՑ խան .

Սէւ ծովի, ձերմակ ծովի և Եւրոպայի համար ամէն օր ուղեւորութիւնք կան :

ՄԷՍԱԺԸՐԻ-ՄԱՐԻԹԻՄ

Ղալաթիա, Քիրէն Գափու : Կ.Պօլիս, Պաննէ Գափու քիւ 49:

Օտէսայէն մինչեւ Կ.Պօլիս և Մարսիլիա: Սուրհանդակին Կ.պօլսէն մեկնած օրերը ,

Չանագ-գալէսի Քիրէ և Նէապո-
լիս հանդիպելով.

Յունվար	--	14ին և 22ին
Փետրվար	—	11ին և 25ին
Մարտ	—	10ին և 24ին
Ապրիլ	—	7ին և 21ին
Մայիս	—	5ին և 19ին
Յունիս	2ին, 16ին և 30ին	
Յուլիս	—	14ին և 28ին
Օգոստոս	—	11ին և 25ին
Սեպտեմբեր	—	8ին և 22ին
Հոկտեմբեր	—	6ին և 20ին
Նոյեմբեր	—	3ին և 17ին
Դեկտեմբեր	4ին, 15ին և 29ին	

Չանագ-գալէ, Չմիւռնիս և Շի-
րա հանդիպելով.

Յունվար	—	7ին և 21ին
Փետրվար	—	4ին և 18ին
Մարտ	3ին, 17ին և 31ին	
Ապրիլ	—	14ին և 28ին
Մայիս	--	12ին և 26ին
Յունիս	—	9ին և 23ին
Յուլիս	—	7ին և 21ին
Օգոստոս	—	4ին և 18ին
Սեպտեմբեր	1ին, 15ին և 29ին	
Հոկտեմբեր	—	13ին և 27ին
Նոյեմբեր	—	10ին և 24ին
Դեկտեմբեր	—	8ին և 22ին

ԵՐԹԵՒԵԼԻՔ ՍՆԻ ԾՈՎՈՒ

ԴԱՆՈՒԲԵԱՆ ԳԻԾ

Կ. Պօլսէն Եւրաքր մեկ անգամ

Մեկնք.			Ժամանկ.
Կ. Պօլսէն	Բշ. կէս օր	ի Քէօսթէնճէ	Գշ. առա. ժ. 10
Քիւսթէնճէէն	Գշ. երեկ. ժ. 6	ի Սուլիմա	Դշ. » » 3
Սուլիմայէն	Դշ. առաւ. » 6	ի Թուլչա	» » » 11
Թուլչայէն	» կէս օր	ի Կալաց	» երեկ. » 3
Կալացէն	Եշ. երեկ. ժ. 4	ի Եւրաքր	Եշ. » » 5
ԴԱՐՁ			
Եւրաքրէն	Շբ. առա. ժ. 8	ի Կալաց	Շբ. առա. ժ. 9
Կալացէն	Կիր. » » 3	ի Թուլչա	Կիր. » » 7
Թուլչայէն	« երեկ. » 4	ի Սուլիմա	» երեկ. » 6

Սուպինայէն	Կիր. երե. ժ. 7		ի Քէօնթէնճէ	Բշ. առա. ժ. 4
Քիւսթէնճէն	Բշ. » » 2		ի Կ. Պօլիս	Դշ. կէս օր

ՏՐԱՊԵՉՈՆԻ ԳԻԾ

Կ. Պօլսէն Շաքարք մէկ անգամ

Մեկնի.				Ժամանկ
Կ. Պօլսէն	Բշ. երեկ. ժ. 2		ի Սամսօն	Դշ. առա. ժ. 9
Սամսօնէն	Դշ. » » 6		ի Քիրասօն	Եշ. երեկ. » 4
Քիրասօնէն	Եշ. » » 4		ի Տրապիզոն	» կէս զիշեր

ԴԱՐՁ

Մեկնի.				Ժամանկ.
Տրապիզոնէն	Շք. երեկ. ժ. 4		ի Քիրասօն	Շք. կէս օր
Քիրասօնէն	Կիր. առ. » 3		ի Սամսօն	Կիր. երե. » 4
Սամսօնէն	Բշ. » » 11		ի Կ. Պօլիս	Դշ. առա. » 7

Կ. Պօլսեան Եարարք Մեկ անգամ

ՄԵԿՏԻ.		Ժամանակ.	
Կ. Պօլսեան	Եջ. երեկ. ժ. 2	Ի Զանազ գալէ	Ուր. առ. ժ. 6
Զանազ գալէէն	Ուր. առ. » 8	Ի Տէտէ-աղան	» երեկ. » 3
Տէտէ-աղանէն	» երեկ. » 8	Ի Գափալա	Շք. առ. » 2
Գափալայէն	Շք. կէս օր	Ի Սէլանիկ	Կիր. » » 7

ԴԱՐՁ

ՄԵԿՏԻ.		Ժամանակ.	
Սէլանիկէն	Գջ. կէս օր	Ի Գափալա	Դջ. առա. ժ. 7
Գափալայէն	Դջ. երեկ. ժ. 2	Ի Տէտէ-աղան	» երեկ. » 8
Տէտէ-աղանէն	Եջ. » » 2	Ի Զանազ գալէ	Եջ. » » 10
Զանազ գալէէն	Ուր. առ. » 3	Ի Կ. Պօլիս	Ուր. » » 7

Մայրաքաղաքի Թեառնիոյ եւ Սեւ ծովու զանազան նաւահան-
գիւսները երթալու

Ն Ա Ի Ո Ի Վ Ա Ր Չ Բ

Երթալի նաւահանգիս	Վարձ սենեկի եւ սննդեան	Վարձ վերնա- յարկի	Վարձ վերնայար- կի
	Չքանք	Չքանք	Չքանք
Գալաթա	60	—	80
Զանազ-զալէ	30	—	40
Տէտէ-Աղան	45	—	70
Կալաց	105	20	—
Իպրահիլա	115	21	—
Քիրասոն	105	—	150
Քէօսմէնէ	55	10	—

Աւանիք	95	—	115
Սամսուն	80	—	120
Առւիկա	80	15	—
Թուլչա	95	16	—
Տրուպիզոն	115	—	150

Մայրասպանի Մ իջերկրական ծովու զանազան նաւահան-
գիւսները երթալու

Ն Ա Ի Ո Ի Վ Ա Ր Ձ Ք

Երթալիք նաւահանգիստք	Ա. դաս հանդերձ սննդեամբ	Բ. դաս հանդերձ սննդեամբ	Գ. դաս	Վերնա- յարկ
Իսկիւտ, բուն	285	200	95	65
Ալեքսանդրիա	470	325	140	95

Պէյրուժ . . .	340	235	105	65
Մարտիկեա . . .	400	270	135	90
Զանազ գալէ . . .	40	30	15	10
Եաֆա . . .	380	260	115	75
Լաճարիա . . .	305	210	95	60
Մէրսին . . .	260	180	90	60
Նաբոլի . . .	285	195	95	65
Օտէսա . . .	105	75	40	30
Քիբէ . . .	105	75	40	25
Քօր Սայիա . . .	420	290	125	87
Հոողոս . . .	160	110	55	40
Զմիռնիա . . .	90	65	35	25
Շիրա . . .	140	100	50	25
Թարապլուս . . .	325	225	100	85

ՌԱՔԷ ԷՆԷ ՆԻ ԸՆԿՆՐՈՒԹԻՒՆ

Ղալաթա, Մովսանէ փողոց թիւ 114 Գրքն Ազի Բաւա խան.

Կանոնաւոր երթեւեկութիւնք Մարտիլիոյ և Բօթիի մէջ: Մարտիլիայէն կը մեկնի ամէն ամսոյ 15 ին և 30ին:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿՆՐՈՒԹԻՒՆ

Ղալաթիա, Բիրէն գաբու, եւ Կ.Պօլիս Պահնէ գաբու թիւ 27

ԳԻՄ ԱՂԵՐՍԱՆԴՐՈՑ

Երկու ամիսը առկա անգամ

Մեկնի.

Ժամանէ.

Կ. Պօլսէն	Եր. ցերեկ ժ. 4		Ի Չանազ գալէ Կրկ. առաւօտ
Չանազ գալէէն Կիր. անմիջապէս			Ի Չմիւռնիա Բշ. »

Զմիւռնիայէն	Եջ. առաւ. ժ. 7	ի Սազըզ	Եջ. ցերեկ
Սազըզէն	» անմիջապէս	ի Մէրսին	Ուր. առաւօտ
Մէրսինէն	Ուր. »	յ Իսկէնտէրուն Շք.	»
Իսկէնտէրունէն Շք.	»	ի Լաճարիա	Կիր. »
Լաճարիայէն	Կիր. »	ի Թրիբոլի	» երեկոյ
Թրիբոլիէն	» »	ի Պէյրուժ	Բջ. առաւօտ
Պէյրուժէն	Բջ. »	ի Եաֆա	Գջ. »
Եաֆայէն	Գջ. »	ի Բօր Սայիտ	Դջ. »
Բօր սայտէն	Դջ. ցերեկ ժ. 4	յ Աղեքսանդրիա	Եջ. »

ԴԱՐՁ

Մեկնի.		Ժամանկ.	
Աղեքսանդրիայէն	Կիր. կէս օր	ի Բ-ր Սայիտ	Բջ. առաւօտ
Բօր Սայիտէն	Բջ. առ. ժ. 4	ի Եաֆա	Գջ. երեկոյ
Եաֆայէն	Դջ. անմիջա.	ի Պէյրուժ	Դջ. կէս օր
Պէյրուժէն	Դջ. »	ի Թրիբոլի	Եջ. առաւօտ
Թրիբոլիէն	Եջ. »	ի Լաճարիա	» երեկոյ

Համաքիայէն	Եջ. անմիջա.	յ Իսկէնտէրուն	Ուր. առաւում
Իսկէնտէրունէն	Ուր. »	ի Մէրսին	Շք. »
Մէրսինէն	Շք. »	ի Սազըզ	Գջ. »
Սազըզէն	Գջ. »	ի Զմիւռնիա	» երեկոյ
Զմիւռնիայէն	Եջ. »	ի Զանազ գալէ	Ուր. »
Զանազ գալէն	Ուր. »	ի Կ. Պօլիս	Շք. առաւում

ԾԱՆՅԹՈՒԹԻՒՆՔ

Ա. Շոգենաւը հարկ եղած ժամանակ Սազըզէն Զէշմէ ալ պիտի հանդիպի:

Բ. Աղեքսանդրիայէն շարած օր ճամբայ ելլող շոգենաւը երկուշաբթի օրը կը շարունակէ իւր ճամբան մինչեւ Օտէսա կամ ուրիշ շոգենաւ մը իրեն տեղ նոյն ուղեւորութիւնը պիտի ընէ:

Գ. Ասիոյ և Կովկասու նաւահանգիստներուն համար Կ. Պօլսէն ուրիշ շոգենաւ մը կիրակի օր պիտի մեկնի:

Շարասրական քղբակցութեան կանոնաւոր երթելեկութիւն
Տումեղիի եւ Անաստուի գծին վրայ.

Մեկնի.

Օտէսայէն	ԴՂ. կէս օր
Վառնայէն	ԵՂ. անմիջապէս
Պուրկազէն	» »
Կ. Պօլսէն	Կիր. առա. կնխ.
Ինէպօլուէն	ԲՂ. անմիջապէս
Սամսոնէն	ԳՂ. »
Օրտուէն	» »
Քէրասոնէն	» »
Տրապիզոնէն	ԴՂ. »
Պաթոււէն	ԵՂ. կէս օր

Ժամանէ.

ի Վառնա	ԵՂ. կէս օր. վերջը
ի Պուրկազ	» իրիկուն
ի Կ Պօլիս	Ուր. առաւօտ
յ Ինէպօլու	ԲՂ. »
ի Սամսոն	ԳՂ. առա. կնխ.
յ Օրտու	» երեկոյ
ի Քէրասոն	» »
ի Տրապիզոն	ԴՂ. առաւօտ
ի Պաթոււ	ԵՂ. առա. կնխ.
ի Բօթի	» ցերեկ ժամ 4

Մեկնի.

Ժամանէ.

Բօժիէն	Կիր. առաւ. ժ. 9	ի Պաճում	Կիր. կէս օր
Պաճումէն	» երեկոյ	ի Տրապիզոն	Բշ. առաւօտ
Տրապիզոնէն	Բշ. անմիջապէս	ի Քէրասոն	Գշ. »
Քէրասոնէն	Գշ. »	յ Օրտու	» ցերեկ
Օրտուէն	» »	ի Սամսոն	Դշ. առաւ. կնխ.
Սամսոնէն	Դշ. »	յ Ինէպօլու	Եշ. »
Ինէպօլուէն	Եշ. »	ի Կ. Պօլիս	Ռւր. առաւօտ
Կ. Պօլիսէն	Կշ. ցերեկ ժմ. 2	ի Պուրկազ	Դշ. առաւ. կնխ.
Պուրկազէն	Դշ. անմիջապէս	ի Վաննա	» կէս օր
Վաննայէն	» »	յ Օտէսա	Եշ. ցերեկ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

Ահաւասիկ քանի մը դեղեր որ ամէն տուն գտնուելու են յանկարծադէպ անհանգըստութեանց առաջին առնելու համար:

Արեան հոտումը կարող դեղերուն մէջ նշանակենք բեւեկնի խեծիփոնի (poudre de térébenthine) որ դրսէն կը գործածուի, տգրուկներու խայծումոց, կարուածներու, վէրքերու եւայլն՝ արեան հոտումը դազրեցնելու համար, պաղլեղի կեդրուացեալ լուծումը (solution concentrée d'alun) որուն բուսաջուրը կը գործածուի ներսէն, և դրսէն ալ իբր ցայտուկ (injection): Շատ աղէկ է բժշկին գալէն առաջ այս միջոցները գործածել՝ ինչպէս նաեւ պաղ ջուր կամ սառ:

Եղերդի օսարակ (sirop de chicorée): Այս օշարակը պզտի տոնց իբր լուծիչ շատ գործածական է քիչ մը ջրով խառնելով 8էն մինչեւ 30 կրամ. նորածին մանկանց խիժերը կը բուժէ. անուշ նուշի իւղ ալ կը խառնեն մէջը:

Վիքուալեղ (thé suisse ou vulnéraire): Ասիկայ սնկումներու, ճմլումներու և ամէն տեսակ յուզմանց դէմ դեղ մի է: Ասոր ըմպելին գրգռիչ, քրտնաբեր, զգայունեցու-

ցիչ է. քիչ մը կաթով խառնուած կը խմուի:
Իրէֆախուանա (ipécaouanha): Ստամոքսի ցաւոց իբր փսխողական դեղ կը
գործածուի երբոր բերանը թանձր է, լեզուն
խլուտ և ախորժակը գրեթէ ոչինչ:
Մեծ օգտիւ կը գործածուի նաեւ միջուկ
ունեցող աղայոց փսիւել տալու համար,
հարբուխէ, շնչարգել հազէ բռնուած կամ
փողակէզ (croup) ըլլալու վտանգի մէջ
գտնուող, հազ և ծանրաշնչուածիւն ունեցող
ձերոց զգայուել տալու համար: Ասոր
փոշին և օշարակը փսիւելու համար և
գնդիկները (pastille) իբր զգայուեցուցիչ
կը գործածուին:

Խաւեհդեղ (rhubarbe): Ասոր փոշին 3 էն
մինչեւ 6 տասնորդակրամ՝ զօրացուցիչ դեղ
է: Իբր լուծողական երկու դրգալ ապու-
րի մէջ 2 էն մինչեւ 4 կրամ կ'առնուի:
Ստամոքսին համար աւելի փոքր չափե-
լով կը գործածուի, ախորժակը կը գրգռէ.
տկար և նիհար աղոց ու ձերոց ալ կրնայ
տրուիլ իբր լուծողական և զօրացուցիչ:

Ծմբական էթեր (ether sulfurique):
Շատ ազդու գրգռիչ մ'է. նուազման դէմ
գլխաւոր դեղ է. կատարելապէս աղետաց
խիթերը, ստամոքսին ջղաձգումիւնները.
ջղային հազերն և ստնգալները կը խաղա-

դեցրնէ . մարելու ժամանակ ասիկայ հոտոտելու է : Կը գործածուի նաեւ ճակտին վրայ՝ գլխացաւը բուժելու և այրուածներու համար : Ներսէն դեղաչափը՝ 10 էն մինչեւ 40 կամիլ շաքարի վրայ կամ թմբիի և նարնջենիի տերեւոց ըմպելիով կը խմուի :

Կապարի մուգ (*extrait de saturne*) : Դուրսէն շատ գործածական է . ջրոյ մէջ լուծուած դեղաչափն է՝ մէկ խահուէի դըրգայ գաւաթ մը ջրոյ մէջ . իբր թուժիա, գրեխ լուծողական, ցամաքեցուցիչ ճըմլումներու, գելումներու, այրուածներու, ուռեցքներու եւայլն :

Կարմելեանց նարնջի ջուր (*eau de mélisse etes carmes*) : Այս դեղը կը գըրդուի, կը դրդէ և կը հանդարտեցընէ ջղային դրուժիւնը : Ներսէն առնուած ատեն դեղաչափն է խահուէի կամ կերակրոյ դըրգալ մը սպարգ կամ շաքարախառն ջրի մէջ : Դրսէն շիւելով՝ դնդերախտային ցաւերուն դէմ՝ ձէ ջրով և թէ ուրիշ հեղուկի մը հետ խառն կը գործածուի :

Կսուի ալիւր (*farine de lin*) : Ասիկա կը գործածուի ընդհանրապէս իբր տած (*cataplasme շափա*) բորբոքումներու դէմ :

Հեղուկ աւեակ կամ ցնդական կալի-
fuir (*alcali volatil*) : Ներսէն 4 էն մինչեւ

ՎՕ կաթիլ գաւաթ մը ջրով զինովութեան համար սպէկ է . ՎՕէն մինչեւ 40 կաթիլ կը խմուի , թունաւոր կենդանւոյ մի խայ-
թուածքին դէմ : Իրսէն թրջած կտաւով քիչ մը աւշակ կը դնեն պիծակի և բրէտի (guêpe) խածուածքին թոյնը ջնջելու հա-
մար : Մարած մարդուն պէտք է զգուշու-
թեամբ հոտուըտացնել : Դաշտային բնա-
կիչները որ իրենց զբաղմանց պատճառաւ
դաշտերու կամ անտառներու մէջ կեան-
քերնին կը վարեն , պէտք է միշտ իրենց
վրայ աւշակի սրուակ մը կրեն : Նաեւ կը
կը գործածուի արջառոց փքման և օդահա-
րութեան (météorisation) :

Մանանեխի ալիւր (farine de moutarde)
Ամէն օր կը գործածուի իբր սպեղանի և
սինապեան բաղանիք (sinapisme) մորթին
կարմրութիւն տալու համար , և ամենէն
ազդու խոտորաղնիկ է (dérivatif) : Սպե-
ղանիներու և ոտնալուայի համար նայելու
է որ քացախ և եռացող ջուր չըլլայ . պէտք
է մանանեխին ալիւրը գաղջ ջրով լուալէն
ետքը՝ վրան տաք ջուրը աւելցընել : Այս
ղեղը այն ատեն ազդու արդիւնքներ կու-
նենայ երբ գուտ և նոր մանրուած է :

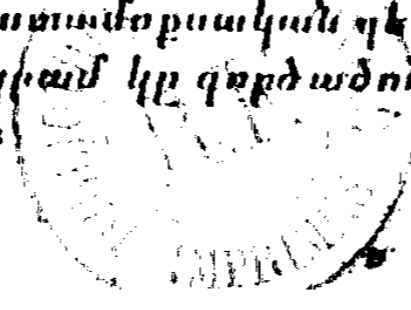
Ռասքայի ամոքաջուրը (eau sédative
de Raspail) : Սքանչելի դեղ մըն է ան-

գարի, ուղղոյ ջերմերու, հիւժերու ժողովման և դնդերացաւի դէմ: Կը գործածուի թրջած լաժերով գլխուն ցաւած տեղերը դնելով՝ բայց դիտելու է որ աչքերուն մէջ չհաճի: Նաեւ կը գործածուի իբր լուացուն, շիուն, սած եւայլն:

Քաղախ չորից գողոց (vinaigre des quatre voleurs) : Այս քաղախը տարափոփիկ հիւանդութեանց համար իբր պահպանիչ կը գործածուի, ասով ձեռքերը և երեսը կը լուան: Տան մէջ ալ կ'ալրեն և սրունկներով ալ կը պահեն՝ մարելու ատեն հոտուրտալու համար:

Քամիուր (camphre) : Պ. Ռասբայլ՝ որ այս դեղը հուշակեց՝ կրտէ թէ՛ ասոր փոշին անգարին, հարբութիին դէմ շատ օգտակար է. ծխախտախ պէտքէ գլանիկով ծրխուի հազին, դուժին, տենդաւոր հարբութիին և ծանրաշնչութեան դէմ օգտակար է: Նաեւ օգտակար է իբր օձանելի՝ ցտման՝ վիրաց և ցաւերուն դէմ:

Սոկոսրեան հալուէ (aloès soccotrin) : Ասիկա փոշիացած՝ երկու ապուրի դրգալ առնելով՝ 5էն 25 հարիւրորդակրամ զօրացուցիչ և ստամոքսական դեղ մըն է. 1էն մինչեւ 2 կրամ կը գործածուի իբրեւ լուծողական:

ԱԵՊԶԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
 ԾՈՒՐԹ ՓՐԿՁԵԱՆ
 ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՄՆԴԱՆՈՑԻ
 Հ Ա Յ Ո Ց

